

ΤΕΙ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ CELF PRESCHOOL(UK)
ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΤΥΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ Α΄
ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ**

**C E L F[®]
P R E S C H O O L 2[™]**

Clinical Evaluation of Language Fundamentals

**ΤΣΑΠΑΛΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
ΜΑΡΤΖΑΚΛΗ ΑΝΔΡΙΑΝΑ
ΤΖΑΒΑΛΗ ΜΑΡΙΑ**

ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΔΡ. ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΠΕΣΣΑΣ

ΠΑΤΡΑ, 2018

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Η χρήση της γλώσσας είναι βαθιά εδραιωμένη στην ανθρώπινη κουλτούρα. Ως εκ τούτου, εκτός από τις αυστηρά επικοινωνιακές χρήσεις, η γλώσσα έχει επίσης πολλές κοινωνικές και πολιτιστικές χρήσεις, όπως η ταυτότητα της ομάδας, η κοινωνική στρωματοποίηση, καθώς και η κοινωνική περιποίηση και η ψυχαγωγία.

ΣΚΟΠΟΣ: Σκοπός της παρούσας μελέτης είναι να διερευνηθούν τα αποτελέσματα των σκορ των παιδιών συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας μέσω του CELF-Preschool

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ: Το μέγεθος του δείγματος της παρούσας έρευνας είναι 100 παιδιά. Οι απαντήσεις των παιδιών κωδικοποιήθηκαν προκειμένου να εισαχθούν στο στατιστικό πακέτο SPSS ενώ υπολογίστηκαν και ορισμένα προκαθορισμένα σκορ του CELF-Preschool.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ: 53 παιδιά παρουσίασαν κάποια διαταραχή και σε 25 παιδιά παρατηρήθηκε πως κυμαίνονται εντός των ευρύτερων φυσιολογικών πλαισίων. 22 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 84% στις γλωσσικές έννοιες και 85 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 63% στις βασικές έννοιες. Αναφορικά με τις χρονικές ερωτήσεις και τις ερωτήσεις σειράς παρατηρήθηκε πως οι ερωτήσεις αυτής της κατηγορίας συγκέντρωσαν μεγάλο αριθμό λανθασμένων απαντήσεων σε σχέση με τις αριθμητικές και ποσοτικές ερωτήσεις παρατηρήθηκε πως σχεδόν όλα τα παιδιά απάντησαν σωστά στο γενικό σύνολο.

ΛΕΞΕΙΣ ΚΛΕΙΔΙΑ: γλώσσα, CELF-Preschool, γλωσσική ανάπτυξη, ομιλία

ABSTRACT

INTRODUCTION: The use of language is deeply entrenched in human culture. Therefore, in addition to strictly communicative uses, language also has many social and cultural uses, such as team identity, social stratification, as well as social care and entertainment.

OBJECTIVE: The purpose of this study is to investigate the results of the children's score of a particular age group through CELF-Preschool

METHODOLOGY: The sample size of this research is 100 children. The children's responses were encoded in order to be entered in the SPSS statistical package and some predetermined scores of CELF-Preschool were also calculated.

RESULTS: 53 children experienced a disorder and 25 children were observed to be within the wider physiological frameworks. 22 children achieved a score equal to 84% of the linguistic concepts and 85 children achieved a score equal to 63% of the basic concepts. Regarding time series questions and questions it was observed that the questions in this category gathered a large number of wrong answers in relation to the numerical and quantitative questions that almost all the children answered correctly to the general set.

KEY WORDS: language, CELF-Preschool, language development, speech

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	2
ABSTRACT.....	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	6
ΓΛΩΣΣΑ.....	6
1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.....	6
1.2 ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ.....	7
1.3 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	10
ΣΤΑΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΣ	10
2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	10
2.2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ	10
2.3 ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	11
2.4 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ.....	14
2.5 Η ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΗ ΕΚΡΗΣΗ	15
2.6 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ	16
2.7 ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ .	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	19
ΜΕΛΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ	19
3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	19
3.2 ΕΜΠΕΙΡΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4	25
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	25
4.1 ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	25
4.2 ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	25
4.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	25

4.4 ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ	25
4.5 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ.....	26
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	27
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	27
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	62
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	64
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ	67

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΛΩΣΣΑ

1.1 Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η γλώσσα είναι ένα σύστημα που αποτελείται από την ανάπτυξη, την απόκτηση, τη συντήρηση και τη χρήση σύνθετων συστημάτων επικοινωνίας, ιδιαίτερα της ανθρώπινης ικανότητας να το πράξουν. και μια γλώσσα είναι κάθε συγκεκριμένο παράδειγμα ενός τέτοιου συστήματος.

Η επιστημονική μελέτη της γλώσσας ονομάζεται γλωσσολογία. Ερωτήματα σχετικά με τη φιλοσοφία της γλώσσας, όπως εάν τα λόγια μπορούν να αντιπροσωπεύουν την εμπειρία, έχουν συζητηθεί τουλάχιστον από τη Γόργια και τον Πλάτωνα στην αρχαία Ελλάδα. Οι Σκεπτόμενοι όπως ο Ρούσεου υποστήριξαν ότι η γλώσσα προέρχεται από συναισθήματα ενώ άλλοι όπως ο Καντ θεωρούν ότι προέρχονται από λογική και λογική σκέψη. Οι φιλοσόφων του 20ού αιώνα, όπως ο Wittgenstein, ισχυρίστηκαν ότι η φιλοσοφία είναι πραγματικά η μελέτη της γλώσσας. Οι κυριότεροι αριθμοί στη γλωσσολογία είναι ο Ferdinand de Saussure και ο Noam Chomsky (Pino et.al. 2018).

Οι εκτιμήσεις του αριθμού των ανθρώπινων γλωσσών στον κόσμο κυμαίνονται μεταξύ 5.000 και 7.000. Ωστόσο, οποιαδήποτε ακριβής εκτίμηση εξαρτάται από μια εν μέρει αυθαίρετη διάκριση μεταξύ γλωσσών και διαλέκτων. Οι φυσικές γλώσσες ομιλούνται ή υπογράφονται, αλλά οποιαδήποτε γλώσσα μπορεί να κωδικοποιηθεί σε δευτερεύοντα μέσα χρησιμοποιώντας ακουστικά, οπτικά ή απτικά ερεθίσματα - για παράδειγμα, με σφυρίγματα, υπογεγραμμένα ή μπράιγ. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η ανθρώπινη γλώσσα είναι ανεξάρτητη από τη μεταχείριση (Hoff, 2009).

Ανάλογα με τις φιλοσοφικές προοπτικές όσον αφορά τον ορισμό της γλώσσας και του νοήματος, όταν χρησιμοποιείται ως γενική έννοια, η "γλώσσα" μπορεί να αναφέρεται στη γνωστική ικανότητα να μαθαίνει και να χρησιμοποιεί συστήματα σύνθετης επικοινωνίας ή να περιγράφει το σύνολο των κανόνων που απαρτίζουν αυτά τα συστήματα, ή το σύνολο των δηλώσεων που μπορούν να παραχθούν από αυτούς τους κανόνες. Όλες οι γλώσσες βασίζονται στη διαδικασία της ημίωσης για να συνδέουν τα σημάδια με συγκεκριμένες έννοιες. Οι προφορικές, χειρωνακτικές και απτικές γλώσσες περιέχουν ένα φωνολογικό σύστημα που διέπει τον τρόπο με τον

οποίο τα σύμβολα χρησιμοποιούνται για να σχηματίσουν αλληλουχίες γνωστές ως λέξεις και ένα συντακτικό σύστημα που ρυθμίζει τον τρόπο με τον οποίο συνδυάζονται λέξεις για να σχηματίζουν φράσεις και φράσεις (Dockrell et.al.2015).

1.2 ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Η ανθρώπινη γλώσσα έχει τις ιδιότητες της παραγωγικότητας και της μετατόπισης και στηρίζεται εξ ολοκλήρου στην κοινωνική σύμβαση και μάθηση. Η σύνθετη δομή του προσφέρει ένα πολύ ευρύτερο φάσμα εκφράσεων από οποιοδήποτε γνωστό σύστημα επικοινωνίας με ζώα. Η γλώσσα θεωρείται ότι γεννήθηκε όταν οι πρώιμες ανθρωποειδείς άρχισαν σταδιακά να αλλάζουν τα συστήματα επικοινωνίας των πρωτεύοντων, αποκτώντας την ικανότητα να σχηματίζουν μια θεωρία των άλλων μυαλών και μια κοινή σκοπιμότητα.

Αυτή η εξέλιξη θεωρείται ότι συνέπεσε με την αύξηση του όγκου του εγκεφάλου και πολλοί γλωσσολόγοι θεωρούν ότι οι δομές της γλώσσας έχουν εξελιχθεί για να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένες επικοινωνιακές και κοινωνικές λειτουργίες. Η γλώσσα επεξεργάζεται σε πολλές διαφορετικές θέσεις στον ανθρώπινο εγκέφαλο, αλλά κυρίως στις περιοχές της Broca και του Wernicke. Οι άνθρωποι αποκτούν γλώσσα μέσω της κοινωνικής αλληλεπίδρασης στην πρώιμη παιδική ηλικία, και τα παιδιά μιλούν γενικά άπταιστα περίπου τριών ετών.

Οι γλώσσες εξελίσσονται και διαφοροποιούνται με την πάροδο του χρόνου και η ιστορία της εξέλιξής τους μπορεί να ανακατασκευαστεί συγκρίνοντας τις σύγχρονες γλώσσες για να προσδιορίσουν ποια είναι τα γνωρίσματα των προγονικών γλωσσών τους για να εμφανιστούν τα μεταγενέστερα αναπτυξιακά στάδια. Μια ομάδα γλωσσών που κατεβαίνουν από έναν κοινό πρόγονο είναι γνωστή ως οικογένεια γλωσσών. Η ινδοευρωπαϊκή οικογένεια είναι η πιο ευρέως διαδεδομένη και περιλαμβάνει ποικίλες γλώσσες όπως η αγγλική, η ρωσική και η χίντι. η οικογένεια των Σινο-Θιβετιανών, η οποία περιλαμβάνει το Μανδαρινό, το Μπόντο και τις άλλες κινεζικές γλώσσες και το Θιβέτ. η Αφρο-Ασιατική οικογένεια, η οποία περιλαμβάνει τα Αραβικά, Σομαλικά και Εβραϊκά. οι γλώσσες Bantu, οι οποίες περιλαμβάνουν το Σουαχίλι και το Zulu, και εκατοντάδες άλλες γλώσσες που ομιλούνται σε ολόκληρη την Αφρική. και τις Μαλαιο-Πολυνησιακές γλώσσες, στις οποίες περιλαμβάνονται η Ινδονησία, η Μαλαισία, το Tagalog και εκατοντάδες άλλες γλώσσες που ομιλούνται

σε όλο τον Ειρηνικό. Οι γλώσσες της οικογένειας Dravidian που ομιλούνται κυρίως στη Νότια Ινδία περιλαμβάνουν το Tamil και το Telugu. Η ακαδημαϊκή συναίνεση θεωρεί ότι το 50% έως το 90% των γλωσσών που ομιλούνται στις αρχές του 21ου αιώνα πιθανότατα θα έχουν εξαφανιστεί μέχρι το έτος 2100 (Billingsley-Marshall et.al..2004).

1.3 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Ανάλογα με τη μορφή, η δομή της γλώσσας μπορεί να βασίζεται σε συστήματα ήχου (ομιλία), χειρονομίες (γλώσσες νοηματικής γλώσσας) ή γραφικά ή απλά σύμβολα (γράψιμο). Οι τρόποι με τους οποίους οι γλώσσες χρησιμοποιούν ήχους ή σημάδια για να κατασκευάσουν νόημα μελετώνται στη φωνολογία. Η μελέτη του πώς οι άνθρωποι παράγουν και αντιλαμβάνονται τους φωνητικούς ήχους καλείται φωνητική (Buschmann, et.al. 2008).

Στην ομιλούμενη γλώσσα, το νόημα παράγεται όταν οι ήχοι γίνονται μέρος ενός συστήματος στο οποίο ορισμένοι ήχοι μπορούν να συμβάλλουν στην έκφραση του νόημα και άλλοι όχι. Σε μια δεδομένη γλώσσα, μόνο ένας περιορισμένος αριθμός από τους διάφορους ήχους που μπορούν να δημιουργηθούν από την ανθρώπινη φωνητική συσκευή συμβάλλουν στην κατασκευή νόημα (Alladi et.al. 2013).

Οι ήχοι ως μέρος ενός γλωσσικού συστήματος ονομάζονται φωνήματα. Τα φωνήματα είναι αφηρημένες μονάδες ήχου, που ορίζονται ως οι μικρότερες μονάδες σε μια γλώσσα που μπορεί να χρησιμεύσει για να γίνει διάκριση μεταξύ της έννοιας ενός ζευγαριού ελάχιστα διαφορετικών λέξεων, ενός λεγόμενου ελάχιστου ζεύγους. Κάθε γλώσσα αντιτίθεται σε ήχους με διαφορετικούς τρόπους.

Όλες οι ομιλούμενες γλώσσες έχουν φωνήματα τουλάχιστον δύο διαφορετικών κατηγοριών, φωνήεντα και σύμφωνα, που μπορούν να συνδυαστούν για να σχηματίσουν συλλαβές.

Εκτός από τμήματα όπως τα σύμφωνα και τα φωνήεντα, ορισμένες γλώσσες χρησιμοποιούν επίσης ήχο με άλλους τρόπους για να μεταδώσουν νόημα. Πολλές γλώσσες, για παράδειγμα, χρησιμοποιούν το άγχος, το βήμα, τη διάρκεια και τον τόνο

για να διακρίνουν τη σημασία. Ορισμένες γλώσσες έχουν μόνο μερικά φωνήματα, Στις γλώσσες των νοημάτων, τα ισοδύναμα με τα φωνήματα (που κάποτε ονομάζονταν χερέμια) ορίζονται από τα βασικά στοιχεία της χειρονομίας, όπως το σχήμα των χεριών, ο προσανατολισμός, η θέση και η κίνηση, τα οποία αντιστοιχούν στους τρόπους της άρθρωσης στην ομιλούμενη γλώσσα (Bornstein, 2004).

Τα συστήματα γραφής αντιπροσωπεύουν τη γλώσσα χρησιμοποιώντας οπτικά σύμβολα, τα οποία μπορεί ή όχι να αντιστοιχούν στους ήχους της ομιλούμενης γλώσσας. Το λατινικό αλφάβητο (και εκείνα στα οποία βασίζεται ή προέρχεται από αυτό) αρχικά βασίστηκε στην αναπαράσταση των απλών ήχων, έτσι ώστε οι λέξεις κατασκευάστηκαν από γράμματα που γενικά υποδηλώνουν ένα μόνο σύμφωνο ή φωνήεντα στη δομή της λέξης.

Σε λογογραφικά σενάρια, κάθε σύμβολο αντιπροσωπεύει μια ολόκληρη λέξη και γενικά δεν έχει καμία σχέση με τον ήχο της λέξης αυτής σε προφορική γλώσσα. Επειδή όλες οι γλώσσες έχουν πολύ μεγάλο αριθμό λέξεων, δεν είναι γνωστό ότι υπάρχουν καθαρά λογογραφικά σενάρια. Η γραπτή γλώσσα αντιπροσωπεύει τον τρόπο που ομιλούνται ήχοι και λέξεις ακολουθούν το ένα μετά το άλλο, τοποθετώντας σύμβολα σύμφωνα με ένα μοτίβο που ακολουθεί μια ορισμένη κατεύθυνση. Η κατεύθυνση που χρησιμοποιείται σε ένα σύστημα γραφής είναι εντελώς αυθαίρετη και καθιερωμένη με σύμβαση (Alladi et.al. 2013).

Ορισμένα συστήματα γραφής χρησιμοποιούν τον οριζόντιο άξονα (από αριστερά προς τα δεξιά ως λατινικό σενάριο ή από δεξιά προς τα αριστερά ως αραβικό σενάριο), ενώ άλλα όπως η παραδοσιακή κινεζική γραφή χρησιμοποιούν την κατακόρυφη διάσταση (από πάνω προς τα κάτω). Ορισμένα συστήματα γραφής χρησιμοποιούν αντίθετες κατευθύνσεις για εναλλασσόμενες γραμμές και άλλοι, όπως το αρχαίο σενάριο των Μάγια, μπορούν να γραφτούν προς οποιαδήποτε κατεύθυνση και να βασίζονται σε γραφικές παραστάσεις για να δείξουν στον αναγνώστη την κατεύθυνση της ανάγνωσης (Chomsky, 2000) (Bornstein, 2004).

Προκειμένου να εκπροσωπούν γραπτώς τους ήχους των γλωσσών του κόσμου, οι γλωσσολόγοι έχουν αναπτύξει το Διεθνές Φωνητικό Αλφάβητο, το οποίο έχει σχεδιαστεί για να αντιπροσωπεύει όλους τους διακριτούς ήχους που είναι γνωστό ότι συμβάλλουν στο νόημα των ανθρώπινων γλωσσών (Buschmann, et.al. 2008).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΣΤΑΔΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΛΟΓΟΥ ΚΑΙ ΟΜΙΛΙΑΣ

2.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ομιλία και γενικότερα η επικοινωνία αποτελεί μέρος των διαπροσωπικών σχέσεων του ατόμου με το περιβάλλον του. Η επικοινωνία μέσω της ομιλίας είναι ένα κατεξοχήν ανθρώπινο χαρακτηριστικό. Το παιδί γεννιέται ως ομιλητής σ ένα κόσμο ομιλητών και μαθαίνει την γλώσσα επειδή η επικοινωνία βρίσκεται στην ανθρώπινη φύση του. Έχει δηλαδή την φυσική ετοιμότητα να δέχεται και να προσέχει φθογγολογικά σημάδια, να ερμηνεύει τη σημασία τους και να τα χρησιμοποιεί κατάλληλα στην επαφή του με τους άλλους (Anderson, 2012).

Μέσα σ ένα σύντομο σχετικά χρονικό διάστημα το παιδί μαθαίνει τις βασικές φωνολογικές, μορφολογικές, συντακτικές και σημασιολογικές δομές χωρίς εμπρόθετες ενέργειες και διαδικασίες αλλά μέσα από το στενό του περιβάλλον και μόνο με την αυθόρμητη χρήση της γλώσσας (Pino et.al. 2018).

2.2 ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΟΜΙΛΙΑΣ

Τα μέρη του σώματος που είναι υπεύθυνα για την παραγωγή της ομιλίας είναι οι πνεύμονες, η τραχεία, ο λάρυγγας (ο οποίος περιλαμβάνει τις φωνητικές χορδές), ο φάρυγγας, το στόμα και η μύτη. Οι ήχοι παράγονται από μεταβολές στο σχήμα της φωνητικής κοιλότητας πάνω από το λάρυγγα. Τα όργανα της φωνητικής κοιλότητας που συμμετέχουν στην παραγωγή ενός ήχου ονομάζονται αρθρωτές. Οι αρθρωτές διακρίνονται σε δύο είδη: οι ενεργητικοί και οι παθητικοί. Οι λογοθεραπευτές ασχολούνται με τους ενεργητικούς αρθρωτές οι οποίοι και είναι η γλώσσα, τα χείλη, η μαλακή υπερώα και το σαγόι. Τέλος, βασική προϋπόθεση για να αναπτύξει ένα παιδί την ομιλία είναι η ακοή. Αν δηλαδή ένα παιδάκι γεννηθεί κωφό δεν θα αναπτύξει από μόνο του λόγο ποτέ (Agha, 2006)

Τα επίπεδα της γλώσσας:

- φωνολογία
- μορφολογία
- συντακτικό
- σημασιολογία

- πραγματολογία

Φωνολογία: Καλύπτει τις φωνολογικές και αρθρωτικές διαταραχές οι οποίες χαρακτηρίζονται από δυσκολίες στην ορθή παραγωγή των ήχων της ομιλίας σε ηλικίες που αυτές οι δυσκολίες θα έπρεπε να έχουν ξεπεραστεί. Οι ήχοι μπορεί να απαλείφονται, να αντικαθίστανται ή να παραμορφώνονται .

Μορφολογία: αναφέρεται στα μορφήματα μιας γλώσσας και τον τρόπο με τον οποίο προσδίδουν νόημα στις λέξεις (το γένος, τον αριθμό και την πτώση).

Συντακτικό: ασχολείται με την σύνταξη – δομή πρότασης.

Σημασιολογία: αναφέρεται στη σημασία των λέξεων αλλά και στη σημασιολογική σύνδεση των λέξεων

Πραγματολογία: περιγράφει τις επικοινωνιακές λειτουργίες που επιτελεί η γλώσσα. Τα συστατικά του πραγματολογικού επιπέδου είναι γλωσσική πράξη, ο διάλογος και η αφήγηση (Παπαηλίου, 2005).

2.3 ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η γλωσσική ανάπτυξη χωρίζεται σε

- προγλωσσική περίοδο
- μεταβατική περίοδο
- γλωσσική περίοδο

Προγλωσσική περίοδος:

0-3μ. άναρθες κραυγές

3-6μ. ψέλισμα

6-8μ. κοινωνικοποιημένο παιχνίδι

8-12μ ιδιόγλωσσα

Μεταβατική περίοδος:

1-1,6χρ. εμφάνιση των 50 πρώτων λέξεων

Γλωσσική περίοδος:

15-18μ. ολοφραστικό στάδιο

18-24μ. στάδιο δύο λέξεων

2-3χρ τηλεγραφικό στάδιο

3-4,7χρ. στάδιο ανάπτυξης της δομής της γλώσσας

4,7χρ – στάδιο εκλέπτυνσης των γλωσσικών ικανοτήτων

Πιο αναλυτικά θα αναφέρουμε τα γενικά στάδια ανάπτυξης της ομιλίας που είναι ίδια για όλα τα παιδιά:

0-6 μηνών:

- παράγει ήχους ευχαρίστησης
- αντιδρά στους ήχους και γυρίζει το κεφάλι του
- ανάλογα με τις ανάγκες του χρησιμοποιεί διαφορετικό κλάμα
- αναγνωρίζει φωνές και γελάει όταν του μιλάνε
- μιμείται ήχους
- η φωνή του παρουσιάζει ποικιλία στην ηχηρότητα και τον τόνο
- χρησιμοποιεί χειρονομίες για να υποδείξει αυτό που θέλει

7-12 μηνών

- καταλαβαίνει το όχι και το ναι
- ανταποκρίνεται στο όνομα του
- μιμείται περισσότερους ήχους
- εμφάνιση πρώτων λέξεων , βάβισμα
- έντονα στοιχεία προσωδίας και επιτονισμού
- ακούει όταν του μιλάνε
- σιγά – σιγά αρχίζει να αλλάζει το βάβισμα και χρησιμοποιεί σκόπιμα την ομιλία
- έχει εκφραστικό λεξιλόγιο 1-3 λέξεις
- χρησιμοποιεί κυρίως ουσιαστικά
- καταλαβαίνει τις απλές εντολές

13-18 μηνών:

- η ομιλία του είναι σχεδόν ακατάληπτη
- ηχολαλεί
- ακολουθεί απλές εντολές
- παράγει κάποια σύμφωνα
- εκφραστικό λεξιλόγιο 3-25 λέξεις ή και περισσότερες
- χρησιμοποιεί παράλληλα χειρονομίες και φώνηση

19-24 μηνών:

- η ομιλία του γίνεται κατανοητή και αρχίζει να μοιάζει σταδιακά με την ομιλία των ενηλίκων
- εκφραστικό λεξιλόγιο 50-100 λέξεις ή και περισσότερες
- αντιληπτικό λεξιλόγιο πάνω από 300 λέξεις

- αρχίζει να χρησιμοποιεί προτάσεις με ουσιαστικά και ρήματα
- χρησιμοποιεί προσωπικές αντωνυμίες (εγώ, εσύ, αυτός)
- απαντά στην ερώτηση <<τι είναι αυτό;>>
- ακούει ιστορίες
- ονομάζει πέντε μέρη του σώματος και κάποια οικεία αντικείμενα
- καταλαβαίνει και ακολουθεί εντολές με δύο μέρη

2-3 ετών:

- η ομιλία του είναι περισσότερο κατανοητή από τους ξένους
- κατανοεί τις έννοιες όλα και πολλά
- ζητά τα αντικείμενα με το όνομα τους
- προσδιορίζει διάφορα μέρη του σώματος
- εκφράζει την ανάγκη του να πάει τουαλέτα
- απαντά σε απλές ερωτήσεις
- ακούει ιστορίες και τραγούδια
- χρησιμοποιεί προτάσεις με 3-4 λέξεις
- κάνει ερωτήσεις χρησιμοποιώντας 2 λέξεις
- αντιλαμβάνεται 500-900 λέξεις
- εκφραστικό λεξιλόγιο 50-250 λέξεις ή περισσότερες
- μιλάει δυνατά
- κάνει γραμματικά και συντακτικά λάθη
- παραλείπει ή αντικαθιστά κάποια φωνήματα όταν μιλάει

3-4 χρονών :

- ακολουθεί σύνθετες εντολές (2-3 μέρη)
- καταλαβαίνει αντίθετες έννοιες
- απαντά και κάνει απλές ερωτήσεις
- εκφράζει συναισθήματα
- χρησιμοποιεί προτάσεις με 4-6 λέξεις
- καταλαβαίνει 1200 – 2000 λέξεις
- εκφραστικό λεξιλόγιο 800 -1500 λέξεις
- καταληπτότητα ομιλίας 80%
- βελτιώνει τα συντακτικά και γραμματικά λάθη
- ψιθυρίζει
- χρησιμοποιεί σωστά τον πληθυντικό αριθμό, αντωνυμίες, χρόνους ρημάτων
- αντιλαμβάνεται τις έννοιες παρελθόν και μέλλον

- συμμετέχει σε συζητήσεις

4-5 χρονών:

- καταλαβαίνει τους αριθμούς μέχρι το 3
- αναγνωρίζει μέχρι 3 βασικά χρώματα
- καταλαβαίνει τις έννοιες του χώρου
- καταλαβαίνει πάνω από 2800 λέξεις
- εκφραστικό λεξιλόγιο 900 – 2000 λέξεις
- χρησιμοποιεί σύνθετες προτάσεις 4 -8 λέξεις
- σωστή χρήση γραμματικής
- ακούει μια ιστορία και απαντά σε ερωτήσεις
- περιγράφει την μέρα του στο σχολείο
- αναμεταδίδει ακριβώς μια ιστορία
- δίνει σύνθετες απαντήσεις
- γνωρίζει την χρήση αντικειμένων

5-6 χρόνων:

- γνωρίζει και ονομάζει 6 χρώματα
- ονομάζει 3 σχήματα
- καταλαβαίνει περίπου 12000 λέξεις
- αυξάνει συνεχώς το λεξιλόγιο του
- συμμετέχει σε διαλόγους
- μετράει αυτοματοποιημένα μέχρι το 30.
- συμμετέχει σε ομαδικά παιχνίδια και ακολουθεί τις οδηγίες
- εκτελεί σύνθετες εντολές με 3 μέρη
- ονομάζει τις μέρες της εβδομάδας
- χρησιμοποιεί κλίσεις και χρόνους ρημάτων (αόριστος, μέλλοντας)
- αντικαθιστά ελάχιστα φωνήματα
- γραμματικά πλήρης πρόταση
- επικοινωνεί εύκολα με ενήλικες (Harris et.al. 1999).

2.4 Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

Η ανάπτυξη του λεξιλογίου διαφέρει σημαντικά από την ανάπτυξη άλλων συστατικών του γλωσσικού συστήματος, δεδομένου ότι η εκμάθηση νέων λέξεων είναι δυνατό να συνεχιστεί καθ όλη τη διάρκεια της ενεργούς πνευματικής ζωής του ατόμου. Αντίθετα, η

πρόσκτηση των βασικότερων φωνολογικών, συντακτικών, μορφολογικών και πραγματολογικών γνώσεων από ένα τυπικά αναπτυσσόμενο παιδί ολοκληρώνεται μέχρι την σχολική ηλικία.

Αν η γλωσσική ανάπτυξη ενός ατόμου μπορούσε με κάποιο τρόπο να σταματήσει στην ηλικία των 5 ετών, το άτομο αυτό θα κατείχε το μεγαλύτερο μέρος των φωνολογικών, συντακτικών, μορφολογικών και πραγματολογικών γνώσεων της μητρικής του γλώσσας. Αυτό σημαίνει πως το λεξιλόγιο του, στην καλύτερη περίπτωση θα αποτελούσε μόνο το 25% περίπου του λεξιλογίου ενός ενήλικα. Το προεξάρχον λοιπόν χαρακτηριστικό της λεξιλογικής ανάπτυξης είναι ότι συντελείται ως επί το πλείστον μετά την ολοκλήρωση σχεδόν της ανάπτυξης των άλλων συστατικών της γλώσσας. (Chu et.al, 2018)

Είναι κατανοητό ότι όπως και ένας ενήλικας έτσι και ένα παιδί δεν γνωρίζει το ίδιο καλά όλες τις λέξεις που περιλαμβάνονται στο λεξιλόγιο του. Κάποιες λέξεις τις κατανοεί και τις χρησιμοποιεί πολύ καλά, άλλες τις κατανοεί και τις χρησιμοποιεί λιγότερο καλά, ενώ άλλες τις κατανοεί μόνο στο πλαίσιο εκφοράς τους.

Ένα τυπικά αναπτυσσόμενο παιδί προφέρει τις πρώτες του λέξεις γύρω στα πρώτα του γενέθλια, ενώ κατά την διάρκεια του δεύτερου χρόνου της ζωής του το μέγεθος του λεξιλογίου του μπορεί να αυξηθεί ακόμα και σε μερικές εκατοντάδες λέξεις.

Ωστόσο, έρευνες αποδεικνύουν ότι υπάρχουν σημαντικές ατομικές διαφορές τόσο στο ρυθμό εκμάθησης νέων λέξεων, όσο και στο συνολικό μέγεθος του λεξιλογίου. Σύμφωνα όμως με τα αποτελέσματα όλων των ερευνών όλα τα παιδιά που συμμετείχαν που συμμετείχαν σε αυτές παρουσίασαν αύξηση στο μέγεθος του παραγωγικού λεξιλογίου (Buschmann, et.al. 2008).

2.5 Η ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΗ ΕΚΡΗΞΗ

Κατά τις πρώτες εβδομάδες που ακολουθούν την εκφορά της πρώτης λέξης, ο ρυθμός πρόσκτησης νέων λέξεων είναι πολύ αργός, περίπου μία ή δύο λέξεις το μήνα και αρχικά αυξάνεται βαθμιαία. Στη συνέχεια όμως παρατηρείται μία απότομη και δραματική αύξηση στο ρυθμό εκμάθησης νέων λέξεων. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται "λεξιλογική έκρηξη" και έχει μελετηθεί εκτενώς.

Οι Goldfield και Reznick (1990) απέδειξαν ότι η "λεξιλογική έκρηξη" αφορούσε μόνο τα ουσιαστικά ενώ μόνο το 28% των παιδιών παρουσίασαν ανάπτυξη λεξιλογίου βαθμιαία και στις περιπτώσεις αυτές αποκτήθηκε ίσος αριθμός

ουσιαστικών και άλλων κατηγοριών λέξεων. Οι ερευνητές λοιπόν συμπέραναν ότι η λεξιλογική έκρηξη είναι πιθανό να χαρακτηρίζει τα παιδιά εκείνα που κατά τα πρώιμα στάδια της γλωσσικής τους ανάπτυξης επικεντρώνονται στην εκμάθηση των ονομάτων των αντικειμένων. Ωστόσο υποστηρίζουν ότι η αύξηση του λεξιλογίου και το είδος του λεξιλογίου εξαρτάται και επηρεάζεται από το άμεσο περιβάλλον του παιδιού. Εάν για παράδειγμα, τα οικεία πρόσωπα δίνουν έμφαση στην ονομασία αντικειμένων, αυξάνουν οι πιθανότητες τα παιδιά να κατανοούν καλύτερα τις κατηγορίες των αντικειμένων και να επιχειρούν να τα ονομάσουν (Tomasello et.al, 2008).

Η πλειοψηφία των ερευνών συμφωνεί ότι στα παιδιά που εκδηλώνεται "λεξιλογική έκρηξη" η συχνότερη περίοδος εμφάνισης είναι μεταξύ 18-22 μηνών ή όταν το παραγωγικό λεξιλόγιο κυμαίνεται από 50 – 100 λέξεις. Ωστόσο παρατηρούνται σημαντικές ατομικές διαφορές. Σε ορισμένα παιδιά η "λεξιλογική έκρηξη" εκδηλώνεται ήδη στους 14 μήνες, όταν το παραγωγικό τους λεξιλόγιο είναι πολύ μικρότερο των 50 λέξεων, ενώ σε άλλα περίπου στην ηλικία των 3 ετών (Stockman, 2010).

2.6 ΤΑ ΕΙΔΗ ΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Είναι δύσκολο να ταξινομήσουμε τις πρώτες λέξεις των παιδιών στο πρώιμο λεξιλόγιο, με βάση την σημασία τους και αυτό γιατί οι πρώτες 10 λέξεις του παραγωγικού λεξιλογίου είναι εξαιρετικά δύσκολο να ταξινομηθούν σε κατηγορίες του σημασιολογικού συστήματος των ενηλίκων, όπως είναι το ουσιαστικό ή το ρήμα. Για παράδειγμα, η λέξη "πόρτα" είναι πιθανό να χρησιμοποιείται ως ουσιαστικό αλλά και ως ρήμα με την έννοια "άνοιξε πόρτα" (Justice et.al, 2018).

Κατά την περίοδο που το παραγωγικό λεξιλόγιο κυμαίνεται από 50-200 λέξεις, η πλειοψηφία των λέξεων είναι ονόματα ουσιαστικά, τα οποία παρουσιάζουν αύξηση, ενώ παράλληλα οι λέξεις που συναντάμε στην προηγούμενη φάση (Kohnert, 2010).

Οι λέξεις που έχουν γραμματική λειτουργία (λειτουργικές λέξεις) όπως είναι οι αντωνυμίες και τα επιρρήματα είναι σπάνιες τα πρώτα στάδια της λεξιλογικής ανάπτυξης. Αυτές οι λέξεις αποτελούν λιγότερο από 5% του συνόλου των λέξεων κατά το πρώτο και δεύτερο χρόνο της ζωής ενώ αυξάνονται όταν το παραγωγικό λεξιλόγιο του κυμαίνεται μεταξύ 300-500 λέξεις.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι η σειρά εμφάνισης των διαφορετικών ειδών λέξεων είναι ίδια τόσο στο επίπεδο της παραγωγής όσο και στο επίπεδο της κατανόησης, μολονότι στο τελευταίο επίπεδο της κατανόησης ο ρυθμός εκμάθησης των ρημάτων και των επιθέτων είναι ταχύτερος σε σύγκριση με το επίπεδο της παραγωγής. (Harris & Chasin, 1999)

2.7 ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΑ: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΥ ΛΕΞΙΛΟΓΙΟΥ

Οι μελέτες αντίληψης, προσοχής, μάθησης και μνήμης καταδεικνύουν ότι οι περισσότεροι γνωστικοί μηχανισμοί ενεργοποιούνται ήδη από τη βρεφική ηλικία και καθώς το παιδί αρχίζει να κινείται μόνο του, να μιλά και να κατανοεί τον λόγο. Η μελέτη της εννοιολογικής ανάπτυξης και της ταξινόμησης σε κατηγορίες αποσαφηνίζει τον τρόπο με τον οποίο οι γνωστικές διεργασίες κατά τη βρεφική ηλικία διευκολύνουν τη γνωστική ανάπτυξη μετά τα πρώτα δύο έτη. Κατά γενική θεώρηση, οι κατηγορίες έχουν κάποια ιεραρχική δομή*, ξεκινώντας από το «ανώτερο» επίπεδο (π.χ. η γενική κατηγορία οχήματα), συνεχίζοντας στο «ενδιάμεσο» επίπεδο (π.χ. διάφορα είδη οχημάτων, όπως λεωφορείο, αυτοκίνητο, αεροπλάνο κ.λπ.) και καταλήγοντας στο «κατώτερο» (π.χ. κάποια συγκεκριμένη μάρκα ή είδος αυτοκίνητου, όπως αστυνομικό ή ταξί). Η αντιληπτική δομή συνιστά μια ιδιαίτερα σημαντική πηγή πληροφοριών για τα διαφορετικά ιεραρχικά επίπεδα. Για παράδειγμα, τα περισσότερα οχήματα έχουν κοινά αντιληπτικά χαρακτηριστικά, όπως ρόδες, τιμόνι, κίνηση κ.λπ. Αυτή η αντιληπτική δομή είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για το βασικό επίπεδο κατηγοριοποίησης. Στο επίπεδο αυτό μπορούμε να αντιληφθούμε άμεσα το αντικείμενο και τον τρόπο ταξινόμησής του. Η διάκριση ανάμεσα στην αντίληψη και τη σύλληψη ή την εννοιολογική κατανόηση είναι ιδιαίτερα δύσκολο να γίνει σε αυτό το βασικό επίπεδο ταξινόμησης (O'Grady et.al, 2011).

Ο ρόλος της γλωσσικής εμπειρίας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων στους γενικούς γνωστικούς και γλωσσικούς τομείς παραμένει ελάχιστα κατανοητός. Αυτή η μελέτη διερεύνησε τη σχέση μεταξύ αυτών των δύο τομέων αξιολογώντας τις ανασταλτικές διεργασίες ελέγχου παιδιά σχολικής ηλικίας με βάση το λεξιλόγιο. Οι συμμετέχοντες, άτομα ηλικίας 8 ετών, ολοκλήρωσαν δύο λεκτικές λειτουργίες ευφυΐας (VFT), γράμματα και κατηγορίες και δύο μέτρα ανασταλτικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα

έδειξαν ότι η απόδοση των παιδιών πλησιάζει το ανώτατο όριο τόσο για τα δίγλωσσα σε σχέση με τα μονογλωσσικά παιδιά. Σημαντικά, αποδείχθηκε ότι τόσο η ικανότητα επάρκειας του λεξιλογίου όσο και οι γενικές δεξιότητες ελέγχου αναστολής υπογραμμίζουν την απόδοση των μονογλωσσικών και δίγλωσσων παιδιών. Αυτά τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η ικανότητα λεξιλογίου διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη σύγκριση των μονογλωσσικών και δίγλωσσων επιδόσεων. Το δίγλωσσο πλεονέκτημα που διαπιστώθηκε σε αυτή τη μελέτη φαίνεται να έχει ξεφύγει από προηγούμενες μελέτες που δεν κάλυπταν το μέγεθος του λεξιλογίου σε πληθυσμούς δίγλωσσων και μονογλωσσικών παιδιών σχολικής ηλικίας (O'Grady et.al, 2011).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΜΕΛΕΤΗ ΕΜΠΕΙΡΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

3.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έρευνα για την ανάπτυξη της γλώσσας έχει βασιστεί κυρίως σε ηχογραφημένες καθώς και μαγνητοσκοπημένες σκηνές γλωσσικής συναλλαγής του παιδιού με τα πρόσωπα του περιβάλλοντος. Στις περισσότερες περιπτώσεις πρόκειται για εκτεταμένη διαχρονική παρατήρηση πολύ λίγων παιδιών. Δεν έχουν λείψει, όμως, και οι συγχρονικές έρευνες, που συνέλεξαν περιορισμένα δείγματα λόγου από μεγάλο αριθμό παιδιών, συνήθως ίδιας ηλικίας. Είχαμε, ακόμη, λίγα πειράματα κατανόησης και παραγωγής του λόγου, καθώς και αναπαραστάσεις της διαδικασίας μάθησης σε υπολογιστές. Ιδιαίτερα τη δεκαετία του 80, η έρευνα επεκτάθηκε σε μια σειρά από γλώσσες, πέρα από την πολυμελετημένη αγγλική. Δόθηκε έτσι η ευκαιρία όχι μόνο για χαρτογράφηση της ανάπτυξης των παιδιών του κόσμου, αλλά και για θεωρητικά συμπεράσματα ως προς τη διαδικασία μάθησης της γλώσσας ενγένηι, που στηρίζονται σε ενδιαφέρουσες παρατηρήσεις για διαγλωσσικές καθώς και πολιτισμικές διαφορές και ομοιότητες.

Η μελέτη της γλωσσικής ανάπτυξης παραμένει εμπειρικά και θεωρητικά ιδιαίτερα συνδεδεμένη με τη γλωσσολογία, με ένα διπλό τρόπο. Από τη μια, η εμπειρική περιγραφή της ανάπτυξης εξαρτάται από το θεωρητικό μοντέλο της γλώσσας που ασπάζεται κανείς ως το τελικό προϊόν της πορείας ανάπτυξης, όπως, άλλωστε, η μελέτη της εκμάθησης οποιωνδήποτε γνώσεων προϋποθέτει ένα θεωρητικό μοντέλο ως προς το ποιες είναι αυτές οι γνώσεις. Είναι έτσι κατανοητό το γιατί η μελέτη της γλώσσας του παιδιού αναπτύχθηκε πάντα σε συνάρτηση με τις εξελίξεις στην ίδια τη γλωσσολογία. Ταυτόχρονα, όμως, η περιγραφή και ερμηνεία της ανάπτυξης της γλώσσας συνεισφέρει καθοριστικά σε μια θεωρία της γλώσσας. Τα αρχικά, ενδιάμεσα και τελικά στάδια της ανάπτυξης είναι, σύμφωνα με τη θεωρία του Chomsky, πιθανές μορφές της ανθρώπινης γλώσσας (Gleason, 2005).

3.2 ΕΜΠΕΙΡΙΚΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ

Ο Jonak (2015) μελέτησε τη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας ανάπτυξης γλώσσας και στη δεύτερη γλώσσα. Η έρευνα επιβεβαιώνει ότι οι διαδικασίες και τα στοιχεία της απόκτησης γλωσσών, συμπεριλαμβανομένης της δεύτερης γλώσσας, είναι απτά και ποσοτικοποιήσιμα, έτσι ώστε αυτοί οι παράγοντες μπορούν και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη συλλογικά σε οποιαδήποτε εφαρμοζόμενη θεωρία της απόκτησης γλωσσών. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό στον τομέα της εκπαίδευσης και του σχολείου, όπου στα παιδιά ηλικίας 5 έως 18 ετών τοποθετούνται σε περιβάλλον όπου η απόκτηση της πρώτης και της δεύτερης γλώσσας αξιολογείται, παρακολουθείται και χορογραφείται σύμφωνα με την προοπτική και το πρότυπο του σχολείου .

Οι Pino E., et.al. (2018) αναφέρουν ότι ο ρόλος της γλωσσικής εμπειρίας στην ανάπτυξη δεξιοτήτων στους γενικούς γνωστικούς και γλωσσικούς τομείς παραμένει ελάχιστα κατανοητός. Αυτή η μελέτη διερεύνησε τη σχέση μεταξύ αυτών των δύο τομέων αξιολογώντας τις ανασταλτικές διεργασίες ελέγχου παιδιά σχολικής ηλικίας με βάση το λεξιλόγιο. Οι συμμετέχοντες, άτομα ηλικίας 8 ετών, ολοκλήρωσαν δύο λεκτικές λειτουργίες ευφυΐας (VFT), γράμματα και κατηγορίες και δύο μέτρα ανασταλτικού ελέγχου. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι η απόδοση των παιδιών πλησιάζει το ανώτατο όριο τόσο για τα δίγλωσσα σε σχέση με τα μονογλωσσικά παιδιά. Σημαντικά, αποδείχθηκε ότι τόσο η ικανότητα επάρκειας του λεξιλογίου όσο και οι γενικές δεξιότητες ελέγχου αναστολής υπογραμμίζουν την απόδοση των μονογλωσσικών και δίγλωσσων παιδιών. Αυτά τα αποτελέσματα καταδεικνύουν ότι η ικανότητα λεξιλογίου διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στη σύγκριση των μονογλωσσικών και δίγλωσσων επιδόσεων. Το δίγλωσσο πλεονέκτημα που διαπιστώθηκε σε αυτή τη μελέτη φαίνεται να έχει ξεφύγει από προηγούμενες μελέτες που δεν κάλυπταν το μέγεθος του λεξιλογίου σε πληθυσμούς δίγλωσσων και μονογλωσσικών παιδιών σχολικής ηλικίας.

Οι Chu et.al. (2018) εξέτασαν την κατανόηση των παιδιών από τα αγγλικά και την κινεζική κινεζική γλώσσα προκειμένου να δοκιμάσουν την υπόθεση ότι η αντιληπτική κατανόηση των παιδιών σχετίζεται με τις μη- γλωσσικές γνωστικές ικανότητες που υποστηρίζουν τη λήψη προοπτικών, συμπεριλαμβανομένης της Θεωρίας του Νου και της Εκτελεστικής Λειτουργίας. Δοκιμάζοντας τα παιδιά ηλικίας

3 έως 6 ετών σε μια σειρά μαθημάτων κατανόησης και αξιολόγησης της Θεωρίας του Νου και της Εκτελεστικής Λειτουργίας, τα ευρήματά αποκάλυψαν ότι η επιτυχής κατανόηση των παιδιών κατανοεί την ανάπτυξη της Θεωρίας των Νου και της Εκτελεστικής Λειτουργίας και για τις δύο τις γλωσσικές ομάδες. Αυτά τα ευρήματα υποδηλώνουν ότι η ανάπτυξη δεικτικών εκφράσεων μπορεί να σχετίζεται με την ανάπτυξη μη γλωσσικών γνωστικών ικανοτήτων, ανεξάρτητα από τη γλώσσα που αποκτούν τα παιδιά.

Οι Justice et.al. (2018) εκπονούν μελέτη με θέμα το γλωσσικό περιβάλλον των σχολικών τάξεων: ποιες διαστάσεις υποστηρίζουν την ανάπτυξη των γλωσσών των παιδιών. Οι στόχοι αυτής της μελέτης ήταν να προσδιοριστεί ο καλύτερος τρόπος να αναπαρασταθεί το μέγεθος του γλωσσικού περιβάλλοντος της σχολικής αίθουσας και να καθοριστεί ποιες διαστάσεις σχετίζονται περισσότερο με την ανάπτυξη της γλώσσας των παιδιών. Οι συμμετέχοντες ήταν εκπαιδευτικοί σε 49 σχολικές αίθουσες διδασκαλίας και ένα τυχαίο δείγμα παιδιών από κάθε τάξη (σύνολο 330 παιδιά). Οι δεξιότητες του λεξιλογίου των παιδιών μετρήθηκαν σε τρία χρονικά σημεία και το γλωσσικό περιβάλλον της τάξης αξιολογήθηκε με μέτρα που αντιπροσωπεύουν τη γλωσσική ανταπόκριση των δασκάλων, χαρακτηριστικά γνωρίσματα της διδασκαλίας των εκπαιδευτικών και γενική ποιότητα σε επίπεδο συστημάτων. Χρησιμοποιώντας μοντελοποίηση διαρθρωτικών εξισώσεων (ESEM), διαπιστώσαν ότι το περιβάλλον γλώσσας στην τάξη χαρακτηρίζεται καλύτερα από ένα τρισδιάστατο μοντέλο. Ένα πολυεπίπεδο μοντέλο λανθάνουσας ανάπτυξης ακολούθως έδειξε ότι μόνο μία από τις τρεις διαστάσεις, οι οποίες διευκόλυναν τις επικοινωνιακές συμπεριφορές των εκπαιδευτικών, προέβλεπαν την αύξηση του λεξιλογίου των παιδιών.

Η Erika Hoff στο Τμήμα Ψυχολογίας του Πανεπιστημίου της Φλόριντα στις ΗΠΑ το 2009 μελέτησε τη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών αναφέροντας τα εξής:

Η απόκτηση της γλώσσας είναι ένα από τα πιο αξιόλογα επιτεύγματα της πρώιμης παιδικής ηλικίας. Μέχρι την ηλικία των 5 ετών, τα παιδιά κατέχουν ουσιαστικά το ηχητικό σύστημα και τη γραμματική της γλώσσας τους και αποκτούν λεξιλόγιο χιλιάδων λέξεων. Η παρούσα έκθεση περιγράφει τα βασικά ορόσημα της γλωσσικής ανάπτυξης που τα τυπικά αναπτυσσόμενα, μονολιθικά παιδιά επιτυγχάνουν στα πρώτα 5 χρόνια της ζωής τους και τους μηχανισμούς που έχουν προταθεί για να εξηγήσουν αυτά τα επιτεύγματα (Hoff, 2009).

Οι γλωσσικές δεξιότητες των μικρών παιδιών είναι σημαντικές για τη διαπροσωπική και ακαδημαϊκή επιτυχία τους. Είναι επομένως ζωτικής σημασίας να υπάρχουν περιγραφές της κανονιστικής εξέλιξης που επιτρέπουν την αναγνώριση των παιδιών με γλωσσική δυσλειτουργία και να κατανοήσουν τους μηχανισμούς γλωσσικής απόκτησης που μπορούν να αποτελέσουν τη βάση για τη βελτιστοποίηση της ανάπτυξης όλων των παιδιών (Hoff, 2009).

Παρόλο που όλα τα κανονικά παιδιά σε κανονικό περιβάλλον αποκτούν τη γλώσσα (ή τις γλώσσες) που ακούν, τα ποσοστά ανάπτυξης των παιδιών—και επομένως τα επίπεδα δεξιοτήτων σε οποιαδήποτε ηλικία—ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό. Ένας στόχος της έρευνας στον τομέα αυτό είναι να κατανοηθούν οι ρόλοι των εγγενών ικανοτήτων και των περιβαλλοντικών συνθηκών στην εξήγηση τόσο του παγκόσμιου γεγονότος της απόκτησης γλωσσών όσο και της μεταβλητότητας της γλωσσικής ανάπτυξης. Η πορεία της γλωσσικής ανάπτυξης και οι μηχανισμοί που τη διέπουν συνήθως περιγράφονται χωριστά για τους υποτομείς της φωνολογικής ανάπτυξης (ηχητικό σύστημα), της λεξικής ανάπτυξης (λέξεις) και της μορφο-συντακτικής εξέλιξης (γραμματική), παρόλο που οι τομείς αυτοί αλληλοσυνδέονται τόσο στην ανάπτυξη γλωσσών όσο και στη χρήση της γλώσσας (Hoff, 2009).

Φωνολογική ανάπτυξη. Τα νεογέννητα έχουν τη δυνατότητα να ακούν και να διακρίνουν τους ήχους της ομιλίας.⁵ Κατά τη διάρκεια του πρώτου έτους γίνονται καλύτερα αντιληπτές στις αντιθέσεις που χρησιμοποιούν οι γλωσσικές τους χρήσεις και καθίστανται μη ευαίσθητες στις ακουστικές διαφορές που δεν σχετίζονται με τη γλώσσα τους. Αυτός ο συντονισμός της αντίληψης της ομιλίας στη γλώσσα του περιβάλλοντος είναι το αποτέλεσμα μιας μαθησιακής διαδικασίας στην οποία τα βρέφη διαμορφώνουν τις κατηγορίες ήχου πνευματικής ομιλίας γύρω από συστάδες ακουστικών σημάτων που συμβαίνουν συχνά (Hoff, 2009).

Οι πρώτοι ήχοι που παράγουν τα βρέφη είναι κραυγές και θόρυβοι που δεν μοιάζουν με ομιλία. Τα κύρια ορόσημα της φωνητικής εξέλιξης πριν από την ομιλία είναι η παραγωγή συνηθισμένων συλλαβών (καλά διαμορφωμένοι συνονισμοί + συνδυασμοί φωνηέντων), οι οποίοι εμφανίζονται μεταξύ 6 και 10 μηνών, ακολουθούμενοι σύντομα από τον επαναστατισμό των συλλαβών. Όταν εμφανίζονται οι πρώτες

λέξεις, κάνουν χρήση των ίδιων ήχων και περιέχουν τον ίδιο αριθμό ήχων και συλλαβών, όπως και οι προηγούμενες αλληγορίες που μερδεύουν.

Μια διαδικασία που συμβάλλει στην πρώιμη φωνολογική ανάπτυξη φαίνεται να είναι οι ενεργές προσπάθειες των βρεφών να αναπαράγουν τους ήχους ακούνε. Στο μωρό, τα βρέφη μπορεί να ανακαλύπτουν την αλληλογραφία μεταξύ του τι κάνουν με τη φωνητική τους συσκευή και τους ήχους που βγαίνουν. Ο σημαντικός ρόλος της ανατροφοδότησης υποδηλώνεται από τα ευρήματα ότι τα παιδιά με προβλήματα ακοής καθυστερούν στην επίτευξη κανονικού μαστιγισμού. Σε περίπου 18 μήνες, τα παιδιά φαίνεται να έχουν επιτύχει ένα πνευματικό σύστημα για την εκπροσώπηση των ήχων της γλώσσας τους και την παραγωγή τους μέσα στους περιορισμούς των αρθρωτικών τους ικανοτήτων. Σε αυτό το σημείο η παραγωγή ήχου των παιδιών γίνεται συνεπής σε διαφορετικές λέξεις - σε αντίθεση με την προηγούμενη περίοδο όπου η μορφή ήχου για κάθε λέξη ήταν μια ξεχωριστή νοητική οντότητα. Οι διαδικασίες που αποτελούν τη βάση αυτής της εξέλιξης δεν είναι καλά κατανοητές (Hoff, 2009).

Ανάπτυξη λεξιλογίου. Τα βρέφη καταλαβαίνουν την πρώτη τους λέξη μόλις 5 μήνες, παράγουν τα πρώτα τους λόγια μεταξύ 10 και 15 μηνών, φτάνουν στο ορόσημο των 50 λέξεων σε παραγωγικά λεξιλόγια γύρω στα 18 μηνών και το ορόσημο των 100 λέξεων μεταξύ 20 και 21 μηνών. 10 Μετά από αυτό, η εξέλιξη του λεξιλογίου προχωράει τόσο γρήγορα ώστε να εντοπίζει πόσα λόγια γνωρίζουν τα παιδιά γίνεται δυσκίνητη. Το μέγεθος του λεξιλογίου ενός μέσου 6χρονου εκτιμάται σε 14.000 λέξεις.

Ο στόχος της εκμάθησης λέξεων έχει πολλαπλά συστατικά και προσλαμβάνει πολλαπλούς μηχανισμούς. Τα βρέφη κάνουν χρήση των στατιστικών μεθόδων μάθησης, παρακολουθώντας την πιθανότητα να εμφανίζονται οι ήχοι μαζί και με τον τρόπο αυτό τμηματοποιώντας το συνεχές ρεύμα της ομιλίας σε ξεχωριστές λέξεις. Η ικανότητα αποθήκευσης αυτών των ήχων ομιλίας οι ακουθίες, γνωστές ως φωνολογική μνήμη, μπαίνουν στο παιχνίδι, καθώς δημιουργούνται καταχωρήσεις στο πνευματικό λεξικό.

Στο έργο της χαρτογράφησης μιας λέξης που συναντάται πρόσφατα στην επιδιωκόμενη ανταπόκριση, τα παιδιά καθοδηγούνται από τις ικανότητές τους να κάνουν χρήση των μηχανισμών κοινωνικής ένταξης (δηλαδή, οι ομιλητές μιλούν για

τα πράγματα που βλέπουν), από τις γνωστικές τους κατανοήσεις του κόσμου (κάποια λέξη μάθηση περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση νέων λέξεων σε προϋπάρχουσες έννοιες), και από τις προηγούμενες γλωσσικές τους γνώσεις, η δομή της φράσης στην οποία εμφανίζεται μια νέα λέξη παρέχει ενδείξεις για την έννοια της λέξης) (Hoff, 2009).

Το 2012 οι Cantson & Evans χρησιμοποίησαν την προηγούμενη έκδοση του celf preschool σε 200 μαθητές πρώτης τάξης δημοτικού. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της μελέτης οι μαθητές παρουσίασαν μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας στις ερωτήσεις ποσοτικού και αριθμητικού περιεχομένου. Ταυτόχρονα το 2013 οι Dowset & Atkinson έκαναν χρήση του celf preschool σε δείγμα 100 μαθητών. Τα αποτελέσματα της μελέτης δείχνουν ότι οι μαθητές έχουν μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας στις βασικές έννοιες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

4.1 ΣΤΟΧΟΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η παρούσα μελέτη στοχεύει στην εξέταση της κατάκτησης βασικών και γλωσσικών εννοιών σε παιδιά Α τάξης δημοτικού σχολείου.

4.2 ΤΟΠΟΣ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε στα εξής δημοτικά σχολεία:

- 37^ο δημοτικό σχολείο Πατρών
- 6^ο δημοτικό σχολείο Πατρών
- 4^ο δημοτικό σχολείο Πατρών

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε κατά το χρονικό διάστημα 11/12/2017 έως 26/01/2018

4.3 ΜΕΘΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Προκειμένου να συλλεχθούν τα δεδομένα που θα επεξεργάζονταν για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας έγινε χρήση δύο ερωτηματολογίων το ένα αποτελούνταν από το ερωτηματολόγιο που εξετάζει τις βασικές έννοιες (18 ερωτήσεις) ενώ το δεύτερο ερωτηματολόγιο εξετάζει τις γλωσσικές έννοιες (20 ερωτήσεις). Στα ερωτηματολόγια υπήρχε περιορισμός συνεχόμενων λαθών που διέκοπταν την ολοκλήρωση της έρευνας.

4.4 ΕΠΙΛΟΓΗ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Το μέγεθος του δείγματος της παρούσας έρευνας είναι 100 παιδιά.

Το δείγμα αποτελείτε από 50 παιδιά ηλικίας από 6 χρόνων έως 6 χρόνων και 6 μηνών (50% του δείγματος) και 50 παιδιά από 6 χρόνων και 6 μηνών έως 6 χρόνων

και 11 μηνών (50% του δείγματος), ενώ στο δείγμα υπήρχαν 41 αγόρια (41% του δείγματος) και 59 κορίτσια (59% του δείγματος).

4.5 ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ

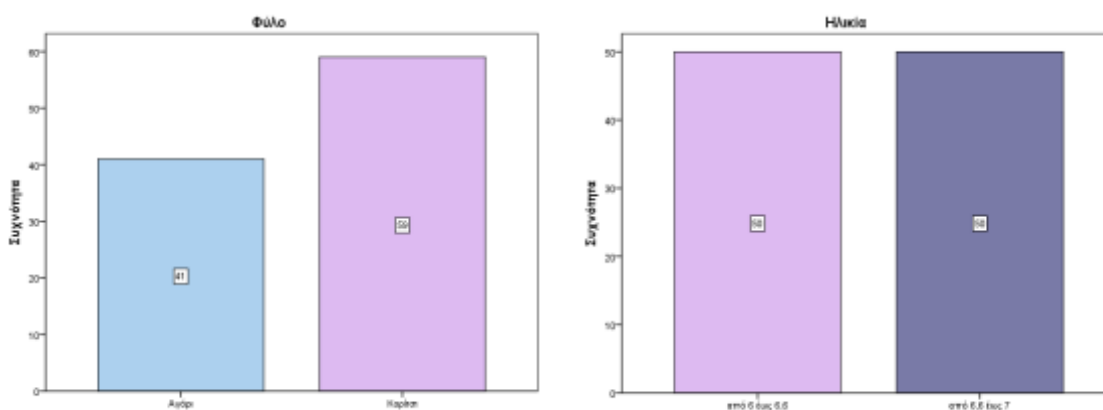
Για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας έγινε χρήση δύο ερωτηματολογίων, το ένα αποτελούνταν από 20 ερωτήσεις ενώ το δεύτερο από 18. Οι απαντήσεις των ερωτήσεων αυτών κωδικοποιήθηκαν προκειμένου να εισαχθούν στο στατιστικό πακέτο SPSS ενώ υπολογίστηκαν και ορισμένα προκαθορισμένα σκορ του CELF-Preschool. Οι μεταβλητές που προέκυψαν ήταν ισάριθμες με τις ερωτήσεις δηλαδή 55 αφού πραγματοποιήθηκε ομαδοποίηση των απαντήσεων. Οι ερωτήσεις αναλύθηκαν μέσω της λειτουργίας των συχνοτήτων, ενώ πραγματοποιήθηκε και έλεγχος των μέσων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

Ηλικία και Φύλο των παιδιών

Όπως είναι εμφανές από τα δύο γραφήματα που ακολουθούν το δείγμα των 100 παιδιών αποτελείται από 41 αγόρια (41% του δείγματος) και 59 κορίτσια (59% του δείγματος) ενώ αναφορικά με την ηλικία τους το δείγμα διαχωρίζεται σε δύο ίσες ομάδες παιδιών ηλικίας από 6 ετών έως 6 ετών και 6 μηνών και από 6 ετών και 6 μηνών έως 6 ετών και 11 μηνών.

Γραφήματα 1 & 2 : Παρουσίαση της ηλικίας και του φύλου των παιδιών που έλαβαν μέρος στην έρευνα.

Αναφορικά με τις γλωσσικές έννοιες παρατηρήθηκε πως 53 παιδιά παρουσίασαν κάποια διαταραχή, 25 παιδιά παρατηρήθηκε πως κυμαίνονται εντός των ευρύτερων φυσιολογικών πλαισίων ενώ 22 παιδιά φάνηκε να βρισκόταν να πάνω από το φυσιολογικό.

Γλωσσικές έννοιες

	Frequency	Percent
Valid Διαταραχή	53	53,0
Μέσα στα ευρύτερα φυσιολογικά πλαίσια	25	25,0
Πάνω από το φυσιολογικό	22	22,0
Total	100	100,0

Πίνακας 1: Παρουσίαση των συχνοτήτων της ύπαρξης η μη διαταραχής στις γλωσσικές έννοιες

Αναφορικά με τις βασικές έννοιες παρατηρήθηκε πως 15 παιδιά παρουσίασαν κάποια διαταραχή ενώ 85 παιδιά παρατηρήθηκε πως κυμαίνονται εντός των ευρύτερων φυσιολογικών πλαισίων.

Βασικές έννοιες

	Frequency	Percent
Valid Διαταραχή	15	15,0
Μέσα στα ευρύτερα φυσιολογικά πλαίσια	85	85,0
Total	100	100,0

Πίνακας 2: Παρουσίαση των συχνοτήτων της ύπαρξης η μη διαταραχής στις βασικές έννοιες

Όπως παρατηρείται στον πίνακα 3, από τα 100 παιδιά που έλαβαν μέρος στην έρευνα τα 22 πέτυχαν σκορ που ισούταν με 84% στις γλωσσικές έννοιες, ενώ 25 ήταν τα παιδιά που το σκορ τους ήταν ίσο με 50%. Επίσης 18 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 16% στις γλωσσικές έννοιες, ενώ 17 παιδιά είχαν σκορ που ήταν ίσο με 5%, ενώ 14 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 2%. Την ίδια στιγμή 3 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 1% στις γλωσσικές έννοιες και τέλος 1 παιδί δεν ολοκλήρωσε τη δοκιμασία των γλωσσικών εννοιών.

Ποσοστό

		Frequency	Percent
Valid	,00	1	1,0
	1,00	3	3,0
	2,00	14	14,0
	5,00	17	17,0
	16,00	18	18,0
	50,00	25	25,0
	84,00	22	22,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 3: Παρουσίαση των συχνοτήτων των σκορ που πέτυχαν τα παιδιά αναφορικά με τις γλωσσικές έννοιες

Όπως παρατηρείται στον πίνακα 4, από τα 100 παιδιά που έλαβαν μέρος στην έρευνα τα 85 πέτυχαν σκορ που ισούταν με 63% στις βασικές έννοιες, ενώ 9 ήταν τα παιδιά που το σκορ τους ήταν ίσο με 16%. Επίσης 4 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 5% στις βασικές έννοιες, ενώ 2 παιδιά είχαν σκορ που ήταν ίσο με 2%.

Ποσοστό

		Frequency	Percent
Valid	2,00	2	2,0
	5,00	4	4,0
	16,00	9	9,0
	63,00	85	85,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 4: Παρουσίαση των συχνοτήτων των σκορ που πέτυχαν τα παιδιά αναφορικά με τις βασικές έννοιες

H0: τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων είναι ίσα

H1: τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων δεν είναι ίσα

$$H0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$H1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

Από τον πίνακα Independent Samples Test παρατηρείται πως $p > 0,05$ (0,322) άρα ισχύει η H0 συνεπώς οι διακυμάνσεις ισούνται. (επιλογή του p της πρώτης γραμμής) Ωστε να πραγματοποιηθεί έλεγχος της αρχικής υπόθεσης περί ισότητας των μέσων συνόλων των απαντήσεων των δύο ηλικιακών ομάδων σχετικά με τις γλωσσολογικές έννοιες παρατηρείται από τον πίνακα Group Statistics ότι οι μέσες τιμές των απαντήσεων των δύο ηλικιακών ομάδων είναι διαφορετικές άρα επαληθεύουν την H1 ($\mu_1 \neq \mu_2$).

Παρατηρώντας το p της πρώτης γραμμής $0,396 > 0,05$ συνεπώς είναι εμφανές ότι υπάρχει αποδοχή της H0 και έτσι φαίνεται ότι τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$.

Group Statistics

	Ηλικία	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Σύνολο	από 6 έως 6,6	50	17,5000	3,05227	,43166
	από 6,6 έως 6,11	50	18,1800	1,75767	,24857

Πίνακας 5: Παρουσίαση της σύγκρισης των μέσων συνόλων των απαντήσεων των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων

Independent Samples Test

		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Σύνολο	Equal variances assumed	,989	,322	-1,365	98	,175	-,68000	,49811	-1,66848	,30848
	Equal variances not assumed			-1,365	78,278	,176	-,68000	,49811	-1,67161	,31161

Πίνακας 6: Παρουσίαση των ανεξαρτήτων δειγμάτων των απαντήσεων των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων

H0: τα μέσα ποσοστά των βασικών εννοιών αγοριών και κοριτσιών είναι ίσα

H1: τα μέσα ποσοστά των βασικών εννοιών αγοριών και κοριτσιών δεν είναι ίσα

$$H0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$H1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

Από τον πίνακα Independent Samples Test παρατηρείται πως $p > 0,05$ (0,166) άρα ισχύει η H0 συνεπώς οι διακυμάνσεις ισούνται. (επιλογή του p της πρώτης γραμμής) Ωστε να πραγματοποιηθεί έλεγχος της αρχικής υπόθεσης περί ισότητας των μέσων συνόλων των απαντήσεων των δύο ηλικιακών ομάδων σχετικά με τις βασικές έννοιες παρατηρείται από τον πίνακα Group Statistics ότι οι μέσες τιμές των απαντήσεων των δύο ηλικιακών ομάδων είναι διαφορετικές άρα επαληθεύουν την H1 ($\mu_1 \neq \mu_2$).

Παρατηρώντας το sig της πρώτης γραμμής $0,505 > 0,05$ συνεπώς είναι εμφανές ότι υπάρχει αποδοχή της H0 και έτσι φαίνεται ότι τα μέσα σύνολα των βασικών εννοιών

των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$.

Group Statistics

	Ηλικία	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Σύνολο	από 6 έως 6,6	50	17,7400	,69429	,09819
	από 6,6 έως 6,11	50	17,8200	,48192	,06815

Πίνακας 7: Παρουσίαση της σύγκρισης των μέσων συνόλων των βασικών των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances	t-test for Equality of Means								
		F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
									Lower	Upper
Σύνολο	Equal variances assumed	1,918	,169	-,669	98	,505	-,08000	,11952	-,31719	,15719
	Equal variances not assumed			-,669	87,321	,505	-,08000	,11952	-,31755	,15755

Πίνακας 8: Παρουσίαση των ανεξαρτήτων δειγμάτων των απαντήσεων των βασικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων

H0: τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών είναι ίσα

H1: τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών δεν είναι ίσα

$$H_0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$H_1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

Από τον πίνακα Independent Samples Test παρατηρείται πως $p > 0,05$ (0,186) άρα ισχύει η H_0 συνεπώς οι διακυμάνσεις ισούνται. (επιλογή του p της πρώτης γραμμής) Ωστε να πραγματοποιηθεί έλεγχος της αρχικής υπόθεσης περί ισότητας των μέσων συνόλων των απαντήσεων των αγοριών και των κοριτσιών σχετικά με τις γλωσσολογικές έννοιες παρατηρείται από τον πίνακα Group Statistics ότι οι μέσες τιμές των απαντήσεων των αγοριών και των κοριτσιών είναι διαφορετικές άρα επαληθεύουν την H_1 ($\mu_1 \neq \mu_2$).

Παρατηρώντας το p της πρώτης γραμμής $0,239 > 0,05$ συνεπώς είναι εμφανές ότι υπάρχει αποδοχή της H_0 και έτσι φαίνεται ότι τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$.

Group Statistics

	Φύλο	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Σύνολο	Αγόρια	41	18,1951	1,55273	,24250
	Κορίτσια	59	17,5932	2,97761	,38765

Πίνακας 9: Παρουσίαση της σύγκρισης των μέσων συνόλων των απαντήσεων των γλωσσολογικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances	t-test for Equality of Means
--	---	------------------------------

	F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Differe nce	Std. Error Differe nce	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Σύνολο Equal variances assumed	1,770	,186	1,18 6	98	,239	,60190	,50755	-,40530	1,6091 1
Equal variances not assumed			1,31 6	91,8 75	,191	,60190	,45725	-,30625	1,5100 6

Πίνακας 10: Παρουσίαση των ανεξαρτήτων δειγμάτων των απαντήσεων των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των αγοριών και των κοριτσιών

H0: τα μέσα σύνολα των βασικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών είναι ίσα

H1: τα μέσα σύνολα των βασικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών δεν είναι ίσα

$$H0: \sigma_1^2 = \sigma_2^2$$

$$H1: \sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$$

Από τον πίνακα Independent Samples Test παρατηρείται πως $p > 0,05$ (0, 107) άρα ισχύει η H0 συνεπώς οι διακυμάνσεις ισούνται. (επιλογή του p της πρώτης γραμμής) Ωστε να πραγματοποιηθεί έλεγχος της αρχικής υπόθεσης περί ισότητας των μέσων συνόλων των απαντήσεων των αγοριών και των κοριτσιών σχετικά με τις βασικές έννοιες παρατηρείται από τον πίνακα Group Statistics ότι οι μέσες τιμές των απαντήσεων των αγοριών και των κοριτσιών είναι διαφορετικές άρα επαληθεύουν την H1 ($\mu_1 \neq \mu_2$).

Παρατηρώντας το p της πρώτης γραμμής $0,312 > 0,05$ συνεπώς είναι εμφανές ότι υπάρχει αποδοχή της H_0 και έτσι φαίνεται ότι τα μέσα σύνολα των βασικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$.

Group Statistics

	Φύλο	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
Σύνολο	Αγόρια	41	17,7073	,64202	,10027
	Κορίτσια	59	17,8305	,56179	,07314

Πίνακας 11: Παρουσίαση της σύγκρισης των μέσων συνόλων των απαντήσεων των βασικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών

Independent Samples Test

	Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means						
	F	Sig.	t	df	Sig. (2-tailed)	Mean Difference	Std. Error Difference	95% Confidence Interval of the Difference	
								Lower	Upper
Σύνολο	2,650	,107	-1,017	98	,312	-,12319	,12115	-,36360	,11722
Equal variances assumed									
Equal variances not assumed			-,993	78,553	,324	-,12319	,12411	-,37024	,12386

Πίνακας 12: Παρουσίαση της των ανεξαρτήτων δειγμάτων των απαντήσεων των βασικών εννοιών των παιδιών των αγοριών και των κοριτσιών

Παρουσίαση των ερωτήσεων που εμπειρείχε το ερωτηματολόγιο.

Σύνδεση κατά παράταξη

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών καθίσταται εμφανές ότι στην σύνδεση κατά παράταξη, 43 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 22 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 8 από τις 9 ερωτήσεις, την ίδια στιγμή 28 παιδιά απάντησαν 7 από τις 9 ερωτήσεις ενώ 4 παιδιά απάντησαν 6 ερωτήσεις και 1 παιδί 5 σωστές ερωτήσεις.

Σύνδεση κατά παράταξη

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	5,00	1	1,0	1,0
	6,00	4	4,0	4,1
	7,00	28	28,0	28,6
	8,00	22	22,0	22,4
	9,00	43	43,0	43,9
	Total	98	98,0	100,0
Missing System		2	2,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 13: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις ερωτήσεις της σύνδεσης κατά παράταξη.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο από ένα σύνολο ίδιων στοιχείων όλα φάνηκε να απαντούν σωστά.

Δείξε ένα από τα αρκουδάκια

	Frequency	Percent
Valid 1,00	100	100,0

Πίνακας 14: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο από ένα σύνολο.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο μεταξύ δύο στοιχείων φάνηκε πως 93 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 7 απάντησαν λάθος.

Δείξε ή το σκύλο ή το πουλί

	Frequency	Percent
Valid ,00	7	7,0
1,00	93	93,0
Total	100	100,0

Πίνακας 15: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο μεταξύ δύο στοιχείων.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο μεταξύ ενός συνόλου αλλά όχι ένα συγκεκριμένο από το σύνολο φάνηκε πως 98 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 2 απάντησαν λάθος.

Δείξε ένα σκύλο, αλλά όχι αυτόν που τρώει

	Frequency	Percent
Valid ,00	2	2,0
1,00	98	98,0
Total	100	100,0

Πίνακας 16: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο μεταξύ ενός συνόλου αλλά όχι κάποιο συγκεκριμένο.

Στην τέταρτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο μεταξύ δύο στοιχείων φάνηκε πως 95 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 5 απάντησαν λάθος.

Δείξε το ψάρι ή τη γάτα

	Frequency	Percent
Valid ,00	5	5,0
1,00	95	95,0
Total	100	100,0

Πίνακας 17: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο μεταξύ δύο στοιχείων.

Στην πέμπτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα σύνολο στοιχείων φάνηκε πως 92 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 8 απάντησαν λάθος.

Δείξε την αρκούδα, τη χελώνα και το ψάρι

	Frequency	Percent
Valid ,00	8	8,0
1,00	92	92,0
Total	100	100,0

Πίνακας 18: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα σύνολο στοιχείων.

Στην έκτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά φάνηκε πως 87 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 13 απάντησαν λάθος.

Αφού σου δείξω εγώ πρώτα μια μαϊμού, εσύ δείξε έναν ελέφαντα και μια καμηλοπάρδαλη

		Frequency	Percent
Valid	,00	13	13,0
	1,00	87	87,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 18: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά.

Στην έβδομη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά φάνηκε πως 82 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 18 απάντησαν λάθος.

Δείξε τη μαϊμού πριν μου δείξεις τη χελώνα και τη γάτα

		Frequency	Percent
Valid	,00	18	18,0
	1,00	82	82,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 19: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά.

Στην όγδοη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν όλα τα στοιχεία ενός συνόλου εκτός από ένα φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 παιδί δεν απάντησε καθόλου.

Δείξε μου όλα τα ζώο εκτός από το πουλί

		Frequency	Percent
Valid	1,00	99	99,0
Missing	System	1	1,0
Total		100	100,0

Πίνακας 20: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν όλα τα στοιχεία ενός συνόλου εκτός από ένα.

Στην ένατη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο από ένα σύνολο και όλα τα στοιχεία ενός άλλου συνόλου φάνηκε πως 93 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 6 απάντησαν λάθος και 1 παιδί δεν απάντησε καθόλου.

Δείξε μου μια απο τις μαϊμούδες και όλες τις τίγρεις

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	,00	6	6,0	6,1
	1,00	93	93,0	93,9
	Total	99	99,0	100,0
Missing	System	1	1,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 21: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο από ένα σύνολο και όλα τα στοιχεία ενός άλλου συνόλου.

Στην δέκατη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά φάνηκε πως 55 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 43 απάντησαν λάθος και 2 παιδιά δεν απάντησαν καθόλου.

**Δείξε μου την καμηλοπάρδαλη αφού δείξεις έναν
ελέφαντα και μια μαϊμού**

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	,00	43	43,0	43,9
	1,00	55	55,0	56,1
	Total	98	98,0	100,0
Missing	System	2	2,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 22: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά.

Όσον αφορά τις ερωτήσεις της σύνδεσης κατά παράταξη παρατηρήθηκε πως οι ερωτήσεις που συνδέονταν και με κάποια άλλη κατηγορία ήταν αυτές που έφεραν εν τέλει τις περισσότερες λανθασμένες απαντήσεις. Πιο αναλυτικά παρατηρήθηκε πως στην παρούσα κατηγορία υπήρχε μια ερώτηση η οποία συγκέντρωσε όλες τις απαντήσεις σωστές ενώ υπήρξε και μια ερώτηση που συγκέντρωσε τις λιγότερες σωστές απαντήσεις.

Τοπικές έννοιες

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών καθίσταται εμφανές ότι στις τοπικές έννοιες, 92 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 7 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 3 από τις 4 ερωτήσεις.

Τοπικές έννοιες

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	3,000	7	7,0	7,1
	4,000	92	92,0	92,9
	Total	99	99,0	100,0
Missing System		1	1,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 23: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις ερωτήσεις των τοπικών εννοιών.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται δίπλα από ένα άλλο φάνηκε πως 98 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 2 λάθος.

Δείξε τον ελέφαντα που είναι δίπλα από την καμηλοπάρδαλη

		Frequency	Percent
Valid	,00	2	2,0
	1,00	98	98,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 24: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται δίπλα από ένα άλλο.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται πριν από κάποια άλλα φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 λάθος.

**Δείξε τον ελέφαντα που είναι
πρώτος στη σειρά**

	Frequency	Percent
Valid ,00	1	1,0
1,00	99	99,0
Total	100	100,0

Πίνακας 25: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται πριν από κάποια.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε κάποια συγκεκριμένη θέση φάνηκε πως 95 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 5 λάθος.

Δείξε το ζώο που είναι στη μέση

	Frequency	Percent
Valid ,00	5	5,0
1,00	95	95,0
Total	100	100,0

Πίνακας 26: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε κάποια συγκεκριμένη θέση.

Στην τέταρτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται μετά από κάποια άλλα φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 λάθος.

**Δείξε το πουλί που είναι τελευταίο
στη σειρά**

	Frequency	Percent
Valid 1,00	99	99,0
Missing System	1	1,0
Total	100	100,0

Πίνακας 27: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται μετά από κάποια άλλα.

Όσον αφορά τις ερωτήσεις των τοπικών εννοιών παρατηρήθηκε πως στην παρούσα κατηγορία δεν υπήρχαν ερωτήσεις που είχαν μεγάλη διαφορά στις απαντήσεις τους.

Χρονικές/ σειρά

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών καθίσταται εμφανές ότι στις ερωτήσεις που ερευνούν το χρόνο και τη σειρά, 39 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 23 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 7 από τις 8 ερωτήσεις, την ίδια στιγμή 17 παιδιά απάντησαν 6 από τις 8 ερωτήσεις ενώ 9 παιδιά απάντησαν 5 ερωτήσεις. Ταυτόχρονα 5 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 4 σωστές ερωτήσεις, 2 παιδιά απάντησαν 3 στις 8 σωστές ερωτήσεις ενώ 1 παιδί απάντησε 2 σωστές ερωτήσεις.

Χρονικές/ σειρά

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	2,00	1	1,0	1,0
	3,00	2	2,0	2,1
	4,00	5	5,0	5,2
	5,00	9	9,0	9,4
	6,00	17	17,0	17,7
	7,00	23	23,0	24,0
	8,00	39	39,0	40,6
	Total	96	96,0	100,0
Missing	System	4	4,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 28: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις ερωτήσεις του χρόνου και της σειράς.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο και μετά κάποιο άλλο φάνηκε πως 96 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 4 λάθος.

Δείξε πρώτα τον ελέφαντα και μετά την καμηλοπάρδαλη

	Frequency	Percent
Valid ,00	4	4,0
1,00	96	96,0
Total	100	100,0

Πίνακας 29: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο και μετά κάποιο άλλο.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο όταν δουν κάποιο άλλο φάνηκε πως 94 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 5 λάθος, ταυτόχρονα 1 παιδί δεν έδωσε απάντηση.

Όταν δείξω εγώ μια τίγρη, εσύ δείξε μια καμηλοπάρδαλη

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	,00	5	5,0	5,1
	1,00	94	94,0	94,9
	Total	99	99,0	100,0
Missing	System	1	1,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 30: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο όταν δουν κάποιο άλλο.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο μετά από κάποιο άλλο φάνηκε πως 97 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 3 λάθος.

Δείξε τη γάτα και μετά το πουλί

		Frequency	Percent
Valid	,00	3	3,0
	1,00	97	97,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 31: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο μετά από κάποιο άλλο.

Στην τέταρτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά όταν δουν κάποιο άλλο φάνηκε πως 87 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 13 απάντησαν λάθος.

Αφού σου δείξω εγώ πρώτα μια μαϊμού, εσύ δείξε έναν ελέφαντα και μια καμηλοπάρδαλη

		Frequency	Percent
Valid	,00	13	13,0
	1,00	87	87,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 32: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά όταν δουν κάποιο άλλο.

Στην πέμπτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποιο στοιχείο πριν δείξουν κάποιο άλλο φάνηκε πως 86 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 14 απάντησαν λάθος.

Δείξε τη χελώνα πριν δείξεις το ψάρι

		Frequency	Percent
Valid	,00	14	14,0
	1,00	86	86,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 32: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποιο στοιχείο πριν δείξουν κάποιο άλλο.

Στην έκτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά φάνηκε πως 82 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 18 απάντησαν λάθος.

Δείξε τη μαϊμού πριν μου δείξεις τη χελώνα και τη γάτα

		Frequency	Percent
Valid	,00	18	18,0
	1,00	82	82,0
	Total	100	100,0

Πίνακας 33: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποια στοιχεία με μια σειρά.

Στην έβδομη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποιο στοιχείο πριν από κάποιο άλλο φάνηκε πως 70 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 28 απάντησαν λάθος, ενώ εδώ 2 παιδιά δεν απάντησαν.

Πριν μου δείξεις την αρκούδα, δείξε την τίγρη

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	,00	28	28,0	28,6
	1,00	70	70,0	71,4
	Total	98	98,0	100,0
Missing	System	2	2,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 34: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποιο στοιχείο πριν από κάποιο άλλο.

Στην όγδοη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία με κάποια δεδομένη σειρά φάνηκε πως 55 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 43 απάντησαν λάθος και 2 παιδιά δεν απάντησαν καθόλου.

Δείξε μου την καμηλοπάρδαλη αφού δείξεις έναν ελέφαντα και μια μαϊμού

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	,00	43	43,0	43,9
	1,00	55	55,0	56,1
	Total	98	98,0	100,0
Missing	System	2	2,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 35: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποια στοιχεία με κάποια δεδομένη σειρά.

Όσον αφορά τις χρονικές ερωτήσεις και τις ερωτήσεις σειράς παρατηρήθηκε πως οι ερωτήσεις αυτής της κατηγορίας συγκέντρωσαν μεγάλο αριθμό λανθασμένων απαντήσεων καθώς και οι ερωτήσεις που συνδέονταν και με κάποια άλλη κατηγορία συγκέντρωσαν πολλές λανθασμένες απαντήσεις.

Ποσοτικές

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών καθίσταται εμφανές ότι στις ερωτήσεις που ερευνούν την ποσότητα, 66 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 33 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 2 από τις 3 ερωτήσεις.

Ποσοτικές

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	2,00	33	33,0	33,3
	3,00	66	66,0	66,7
	Total	99	99,0	100,0
Missing	System	1	1,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 36: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις ποσοτικές ερωτήσεις.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν όλα τα στοιχεία εκτός από κάποιο φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 απάντησε λάθος.

Δείξε μου όλα τα ζώο εκτός από το πουλί

		Frequency	Percent
Valid	1,00	99	99,0
Missing	System	1	1,0
Total		100	100,0

Πίνακας 37: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν όλα τα στοιχεία εκτός από κάποιο.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν όλα τα στοιχεία από μια ομάδα και ένα από κάποια άλλη ομάδα φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 6 άτομα απάντησαν λάθος, ενώ 1 άτομο δεν απάντησε καθόλου.

Δείξε μου μια από τις μαϊμούδες και όλες τις τίγρεις

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	,00	6	6,0	6,1
	1,00	93	93,0	93,9
	Total	99	99,0	100,0
Missing	System	1	1,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 38: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν όλα τα στοιχεία από μια ομάδα και ένα από κάποια άλλη ομάδα.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία από μια ομάδα φάνηκε πως 66 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 33 άτομα απάντησαν λάθος, ενώ 1 άτομο δεν απάντησε καθόλου.

Δείξε μου μερικές από τις τίγρεις

		Frequency	Percent	Valid Percent
Valid	,00	33	33,0	33,3
	1,00	66	66,0	66,7
	Total	99	99,0	100,0
Missing	System	1	1,0	
Total		100	100,0	

Πίνακας 39: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν κάποια στοιχεία από μια ομάδα.

Όσον αφορά τις ποσοτικές ερωτήσεις παρατηρήθηκε πως σε αυτή την κατηγορία μια ερώτηση συγκέντρωσε μεγάλο αριθμό λανθασμένων απαντήσεων.

Επιθετικός προσδιορισμός

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών καθίσταται εμφανές ότι στις ερωτήσεις που ερευνούν τους επιθετικούς προσδιορισμούς, 93 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 3 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 3 από τις 4 ερωτήσεις και 2 παιδιά απάντησαν τις μισές ερωτήσεις σωστά.

Επιθετικός προσδιορισμός

	Frequency	Percent
Valid 2,00	2	2,0
3,00	5	5,0
4,00	93	93,0
Total	100	100,0

Πίνακας 40: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις ερωτήσεις των επιθετικών προσδιορισμών.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα φάνηκε πως 98 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 2 απάντησαν λάθος.

Αυτό που είναι κρύο

	Frequency	Percent
Valid ,00	2	2,0
1,00	98	98,0
Total	100	100,0

Πίνακας 41: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα φάνηκε πως όλα παιδιά απάντησαν σωστά.

Αυτό που είναι αργό

	Frequency	Percent
Valid 1,00	100	100,0

Πίνακας 42: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα φάνηκε πως 96 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 4 απάντησαν λάθος.

Αυτόν που είναι στεγνός

	Frequency	Percent
Valid ,00	4	4,0
1,00	96	96,0
Total	100	100,0

Πίνακας 43: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα.

Στην τέταρτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα φάνηκε πως 97 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 3 απάντησαν λάθος.

Αυτό που είναι σκληρό

	Frequency	Percent
Valid ,00	3	3,0
1,00	97	97,0
Total	100	100,0

Πίνακας 44: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που το διέπει κάποια ιδιότητα.

Όσον αφορά τους επιθετικούς προσδιορισμούς παρατηρήθηκε πως τα περισσότερα παιδιά απάντησαν σωστά αλλά στο γενικό σύνολο μόνο μια από τις 4 ερωτήσεις απαντήθηκε εξ ολοκλήρου σωστά.

Μέγεθος

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών καθίσταται εμφανές ότι στις ερωτήσεις που ερευνούν τα μεγέθη, 98 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 2 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 2 από τις 3 ερωτήσεις σωστά.

Μέγεθος

	Frequency	Percent
Valid 2,00	2	2,0
3,00	98	98,0
Total	100	100,0

Πίνακας 45: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις ερωτήσεις των επιθετικών προσδιορισμών.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο με συγκεκριμένο μέγεθος φάνηκε πως όλα τα παιδιά απάντησαν σωστά.

Αυτόν που είναι ψηλός

	Frequency	Percent
Valid 1,00	100	100,0

Πίνακας 46: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο με συγκεκριμένο μέγεθος.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο με συγκεκριμένο μέγεθος φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 απάντησε λάθος.

Αυτό που είναι μακρύ

	Frequency	Percent
Valid ,00	1	1,0
1,00	99	99,0
Total	100	100,0

Πίνακας 47: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο με συγκεκριμένο μέγεθος.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο με συγκεκριμένο μέγεθος φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 απάντησε λάθος.

Αυτό που είναι μεγάλο

	Frequency	Percent
Valid ,00	1	1,0
1,00	99	99,0
Total	100	100,0

Πίνακας 48: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο με συγκεκριμένο μέγεθος.

Αναφορικά με τα μεγέθη κατέστη εμφανές πως τα περισσότερα παιδιά απαντήσαν σωστά στο γενικό σύνολο ενώ μόνο μια από τις 3 ερωτήσεις απαντήθηκε εξ ολοκλήρου σωστά, εδώ παρατηρείται πως τα παιδιά έχουν καλή κατανόηση του μεγέθους.

Κατεύθυνση/ θέση/ τόπος

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών καθίσταται εμφανές ότι στις ερωτήσεις που ερευνούν την κατεύθυνση τη θέση και τον τόπο, 94 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 6 ήταν τα παιδιά που απάντησαν 4 από τις 5 ερωτήσεις σωστά.

Κατεύθυνση/ θέση/ τόπος

	Frequency	Percent
Valid 4,00	6	6,0
5,00	94	94,0
Total	100	100,0

Πίνακας 49: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις ερωτήσεις των επιθετικών προσδιορισμών.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 απάντησε λάθος.

Αυτό που είναι μέσα

	Frequency	Percent
Valid ,00	1	1,0
1,00	99	99,0
Total	100	100,0

Πίνακας 50: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που δείξει σε συγκεκριμένη θέση φάνηκε πως όλα παιδιά απάντησαν σωστά.

Αυτήν που δείχνει επάνω

	Frequency	Percent
Valid 1,00	100	100,0

Πίνακας 51: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που δείχνει σε συγκεκριμένη θέση.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση φάνηκε πως όλα παιδιά απάντησαν σωστά.

Αυτός που είναι πρώτος

	Frequency	Percent
Valid 1,00	100	100,0

Πίνακας 52: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση.

Στην τέταρτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση φάνηκε πως 96 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 4 απάντησαν λάθος.

Αυτή που είναι χαμηλότερα

	Frequency	Percent
Valid ,00	4	4,0
1,00	96	96,0
Total	100	100,0

Πίνακας 53: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση.

Στην πέμπτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 απάντησε λάθος.

Αυτό που είναι τελευταίο

	Frequency	Percent
Valid ,00	1	1,0
1,00	99	99,0
Total	100	100,0

Πίνακας 54: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που βρίσκεται σε συγκεκριμένη θέση.

Αναφορικά με τα μέτρα θέσης, κατεύθυνσης και τόπου κατέστη εμφανές πως τα περισσότερα παιδιά απαντήσαν σωστά στο γενικό σύνολο ενώ 2 από τις 4 ερωτήσεις απαντήθηκαν εξ ολοκλήρου σωστά.

Αριθμητικές/ ποσοτικές

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών αναφορικά με τις ποσοτικές ερωτήσεις καθίσταται εμφανές ότι, 99 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 1 παιδί απάντησε 3 από τις 4 ερωτήσεις σωστά.

Αριθμητικές/ ποσοτικές

	Frequency	Percent
Valid 3,00	1	1,0
4,00	99	99,0
Total	100	100,0

Πίνακας 55: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών στις αριθμητικές και ποσοτικές ερωτήσεις.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που δεν εμπειρείχε ποσότητα φάνηκε πως όλα τα παιδιά απάντησαν σωστά.

Αυτό που είναι άδειο

	Frequency	Percent
Valid 1,00	100	100,0

Πίνακας 56: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που δεν εμπειρείχε ποσότητα.

Στην δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που εμπειρείχε κάποια ποσότητα φάνηκε πως όλα τα παιδιά απάντησαν σωστά.

Στην τρίτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που εμπειρείχε κάποια ποσότητα φάνηκε πως 99 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 1 παιδί απάντησε λάθος.

Στην τέταρτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν ένα στοιχείο που δεν βρισκόταν σε κάποιο σύνολο φάνηκε πως όλα τα παιδιά απάντησαν σωστά.

Αυτόν που είναι μόνος

	Frequency	Percent
Valid 1,00	100	100,0

Πίνακας 57: Παρουσίαση των συχνοτήτων των απαντήσεων των παιδιών που τους καλούσε να δείξουν ένα στοιχείο που δεν βρισκόταν σε κάποιο σύνολο.

Αναφορικά με αριθμητικές και ποσοτικές ερωτήσεις παρατηρήθηκε πως σχεδόν όλα τα παιδιά απαντήσαν σωστά στο γενικό σύνολο ενώ 3 από τις 4 ερωτήσεις απαντήθηκαν εξ ολοκλήρου σωστά.

Ισότητα

Παρατηρώντας τις απαντήσεις των παιδιών αναφορικά με τις ερωτήσεις ισότητας καθίσταται εμφανές ότι, 94 παιδιά απάντησαν όλες τις ερωτήσεις σωστά, ενώ 6 παιδιά απάντησαν 1 από τις 2 ερωτήσεις σωστά.

Στην πρώτη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία που είναι ίδια φάνηκε πως 98 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 2 παιδιά απάντησαν λάθος.

Στη δεύτερη ερώτηση που τα παιδιά καλούνταν να δείξουν κάποια στοιχεία που δεν είναι ίδια φάνηκε πως 96 παιδιά απάντησαν σωστά ενώ 4 παιδιά απάντησαν λάθος.

Αναφορικά με τις ερωτήσεις ισότητας παρατηρήθηκε πως σχεδόν όλα τα παιδιά απαντήσαν σωστά στο γενικό σύνολο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Παρατηρώντας το σύνολο των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας αρχικά είναι εμφανές πως παρατηρήθηκε ότι 53 παιδιά παρουσίασαν κάποια διαταραχή (53% του δείγματος), 25 παιδιά παρατηρήθηκε πως κυμαίνονται εντός των ευρύτερων φυσιολογικών πλαισίων (25% του δείγματος) ενώ 22 παιδιά φάνηκε να βρισκόταν να πάνω από το φυσιολογικό (22% του δείγματος). Αναφορικά με τις βασικές έννοιες παρατηρήθηκε πως 15 παιδιά παρουσίασαν κάποια διαταραχή (15% του δείγματος) ενώ 85 παιδιά παρατηρήθηκε πως κυμαίνονται εντός των ευρύτερων φυσιολογικών πλαισίων (85% του δείγματος).

Ταυτόχρονα κατέστη εμφανές ότι 22 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 84% στις γλωσσικές έννοιες (22% του δείγματος), ενώ 25 ήταν τα παιδιά που το σκορ τους ήταν ίσο με 50% (25% του δείγματος). Επίσης 18 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 16% στις γλωσσικές έννοιες (18% του δείγματος), ενώ 17 παιδιά είχαν σκορ που ήταν ίσο με 5% (17% του δείγματος), ενώ 14 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 2% (14% του δείγματος). Την ίδια στιγμή 3 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 1% στις γλωσσικές έννοιες (3% του δείγματος) και τέλος 1 παιδί δεν ολοκλήρωσε τη δοκιμασία των γλωσσικών εννοιών (1% του δείγματος).

Επιπροσθέτως παρατηρήθηκε ότι 85 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 63% στις βασικές έννοιες (85% του δείγματος), ενώ 9 ήταν τα παιδιά που το σκορ τους ήταν ίσο με 16% (9% του δείγματος). Επίσης 4 παιδιά πέτυχαν σκορ που ισούταν με 5% στις βασικές έννοιες (4% του δείγματος), ενώ 2 παιδιά είχαν σκορ που ήταν ίσο με 2% (2% του δείγματος).

Την ίδια στιγμή παρατηρήθηκε πως τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$, όπως και τα μέσα σύνολα των βασικών εννοιών των παιδιών των δύο ηλικιακών ομάδων είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$. Άξιο αναφοράς είναι και ότι τα μέσα σύνολα των γλωσσολογικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$, όπως και τα μέσα σύνολα των βασικών εννοιών των αγοριών και των κοριτσιών είναι ίσα σε επίπεδο σημαντικότητας $\alpha=0,05$.

Επίσης κατέστη εμφανές ότι αναφορικά με τη σύνδεση κατά παράταξη παρατηρήθηκε πως οι ερωτήσεις που συνδέονταν και με κάποια άλλη κατηγορία ήταν αυτές που έφεραν εν τέλει τις περισσότερες λανθασμένες απαντήσεις. Πιο αναλυτικά παρατηρήθηκε πως στην παρούσα κατηγορία υπήρχε μια ερώτηση η οποία συγκέντρωσε όλες τις απαντήσεις σωστές ενώ υπήρξε και μια ερώτηση που συγκέντρωσε τις λιγότερες σωστές απαντήσεις. Ενώ όσον αφορά τις τοπικές έννοιες παρατηρήθηκε πως στην παρούσα κατηγορία δεν υπήρχαν ερωτήσεις που είχαν μεγάλη διαφορά στις απαντήσεις τους.

Επιπλέον αναφορικά με τις χρονικές ερωτήσεις και τις ερωτήσεις σειράς παρατηρήθηκε πως οι ερωτήσεις αυτής της κατηγορίας συγκέντρωσαν μεγάλο αριθμό λανθασμένων απαντήσεων καθώς και οι ερωτήσεις που συνδέονταν και με κάποια άλλη κατηγορία συγκέντρωσαν πολλές λανθασμένες απαντήσεις. Ενώ όσον αφορά τις ποσοτικές ερωτήσεις παρατηρήθηκε πως σε αυτή την κατηγορία μια ερώτηση συγκέντρωσε μεγάλο αριθμό λανθασμένων απαντήσεων.

Την ίδια στιγμή παρατηρήθηκε πως σχέση με τις αριθμητικές και ποσοτικές ερωτήσεις παρατηρήθηκε πως σχεδόν όλα τα παιδιά απάντησαν σωστά στο γενικό σύνολο και στην πλειοψηφία των ερωτήσεων απαντήθηκαν εξ ολοκλήρου σωστά, ενώ αναφορικά με τα μέτρα θέσης, κατεύθυνσης και τόπου κατέστη εμφανές πως τα περισσότερα παιδιά απάντησαν σωστά στο γενικό σύνολο.

Ταυτόχρονα παρατηρήθηκε πως αναφορικά με τους επιθετικούς προσδιορισμούς παρατηρήθηκε πως τα περισσότερα παιδιά απάντησαν σωστά ενώ αναφορικά με τα μεγέθη κατέστη εμφανές πως τα περισσότερα παιδιά απάντησαν σωστά στο γενικό σύνολο. Τέλος αναφορικά με τις ερωτήσεις ισότητας παρατηρήθηκε πως σχεδόν όλα τα παιδιά απάντησαν σωστά στο γενικό σύνολο.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της διεθνούς βιβλιογραφίας φαίνεται πως το self preschool χρησιμοποιείται κατά κόρον για τη μελέτη των επιδόσεων των μικρών μαθητών. Στα αποτελέσματα των μελετών καταγράφεται θετική σύγκριση μεταξύ των αποτελεσμάτων της παρούσας μελέτης αι της διεθνούς βιβλιογραφίας. Πιο συγκεκριμένα οι Cantson et. al (2012) στην έρευνα τους παρατήρησαν πως τα ποσοστά συσχέτισης εμφανίζονται ομόρροπα. Ομοίως στην έρευνα των Dowset et al. παρουσιάζεται ομοιότητα στα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας σε σχέση με την απόδοση των μαθητών στις βασικές έννοιες.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Agha, A. (2006). *Language and Social Relations*. Cambridge University Press.
- Alladi, S.; Bak, TH.; Duggirala, V.; Surampudi, B. Shailaja, M. Shukla, AK. Kaul, S. (2013). "Bilingualism delays age at onset of dementia, independent of education and immigration status". *Neurology*. 18 (20): 1938–1944.
- Anderson, S. (2012). *Languages: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.
- Billingsley-Marshall RL, Simos PG, Papanicolaou AC. 2004 Reliability and validity of functional neuroimaging techniques for identifying language— Critical areas in children and adults. *Developmental Neuropsychology*. ;26:541–563
- Bornstein, M. H. (2004). "Specific and general language performance across early childhood: Stability and gender considerations". *First Language*. 24 (3): 267–304.
- Buschmann, A., Jooss, B., Rupp, A., Feldhusen, F., Pietz, J., & Philippi, H. (2008). Parent based language intervention for 2-year-old children with specific expressive language delay: a randomized controlled trial. *Archives of Disease in Childhood*, 94(2), 110-116.
- Cantson A & Evans B. (2012). *Celf preschool in England, Londondery newspaper reviews*.
- Chomsky, N. (2000). *The Architecture of Language*. Oxford: Oxford University Press.
- Chu, C.-Y., Minai, U. (2018) Children’s Demonstrative Comprehension and the Role of Non-linguistic Cognitive Abilities: A Cross-Linguistic Study, *Journal of Psycholinguistic Research*, pp. 1-26

Dockrell, Julie E.; Marshall, Chloë R. (2015). "Measurement Issues: Assessing language skills in young children". *Child and Adolescent Mental Health*. 20 (2): 116–125.

Dowset A. & Atkinson M. (2013). *Celf preschool in child development, statement reviews*.

Gleason J.(2005) *The development of language*. 6. Boston: Allyn & Bacon.

Harris, M., & Chasin, J. (1999). Developments in early lexical comprehension: A comparison of parental report and controlled testing. *Journal of child language*

Hoff E., (2009). *Language development and literacy*. Department of Psychology, Florida Atlantic University, USA.

Jonak, J.(2015) Bilingual language development and language impairment in children, *Acta Neuropsychologica*, 13(1), pp. 63-79

Justice, L.M., Jiang, H., Strasser, K. (2018) Linguistic environment of preschool classrooms: What dimensions support children's language growth? *Early Childhood Research Quarterly*, 42, pp. 79-92

Kohnert, K (2010). "Bilingual children with primary language impairment: Issues, evidence, and implications for clinical actions". *Journal of Communication Disorders*. 15(1): 20–35.

O'Grady, W., & Cho, S. W. (2011). *First Language Acquisition*. 345-350.

Pino E., Kalashnikova, M, Escudero, P (2018)Vocabulary matters! The relationship between verbal fluency and measures of inhibitory control in monolingual and bilingual children, *Journal of Experimental Child Psychology*, Volume 170, June 2018, Pages 177-189

Stockman, Ida J. (2010). "A Review of Developmental and Applied Language Research on African American Children: From a Deficit to Difference Perspective on Dialect Differences". *Language, Speech, and Hearing Services in Schools*. 41 (1): 23–38

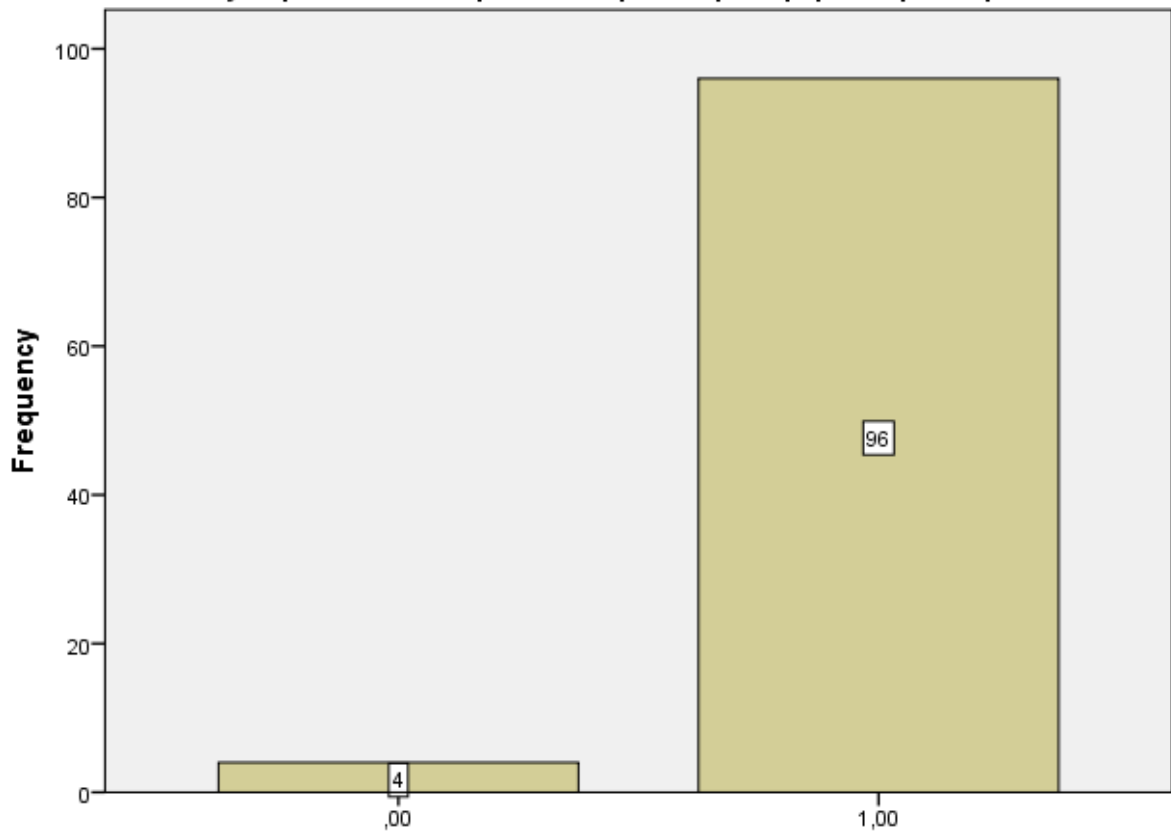
Tomasello, M. (2008). *Origin of Human Communication*. MIT Press.

Παπαηλίου Χ. (2005). *Η ανάπτυξη της γλώσσας*. Αθήνα, εκδόσεις Παπαζήση

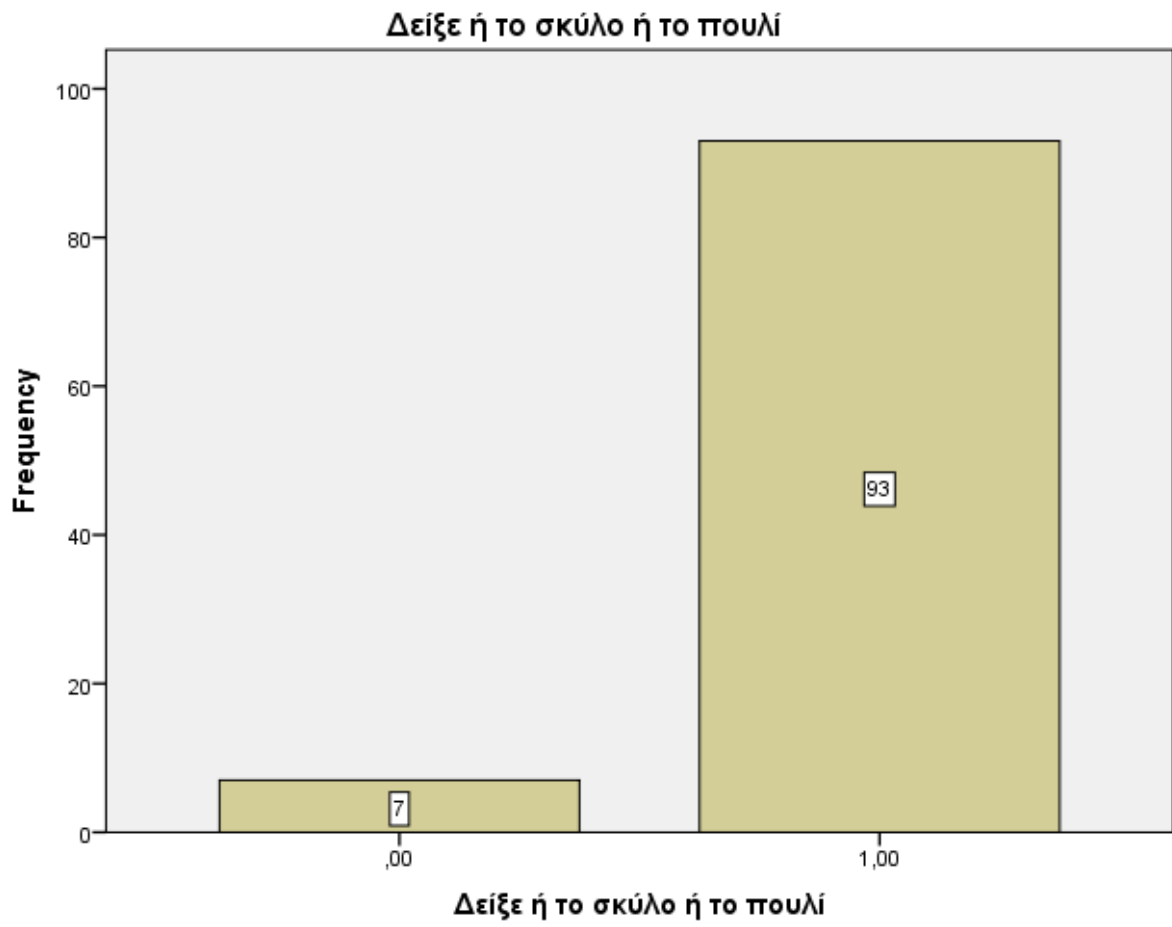
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 1: ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ ΑΠΑΝΤΗΣΕΩΝ

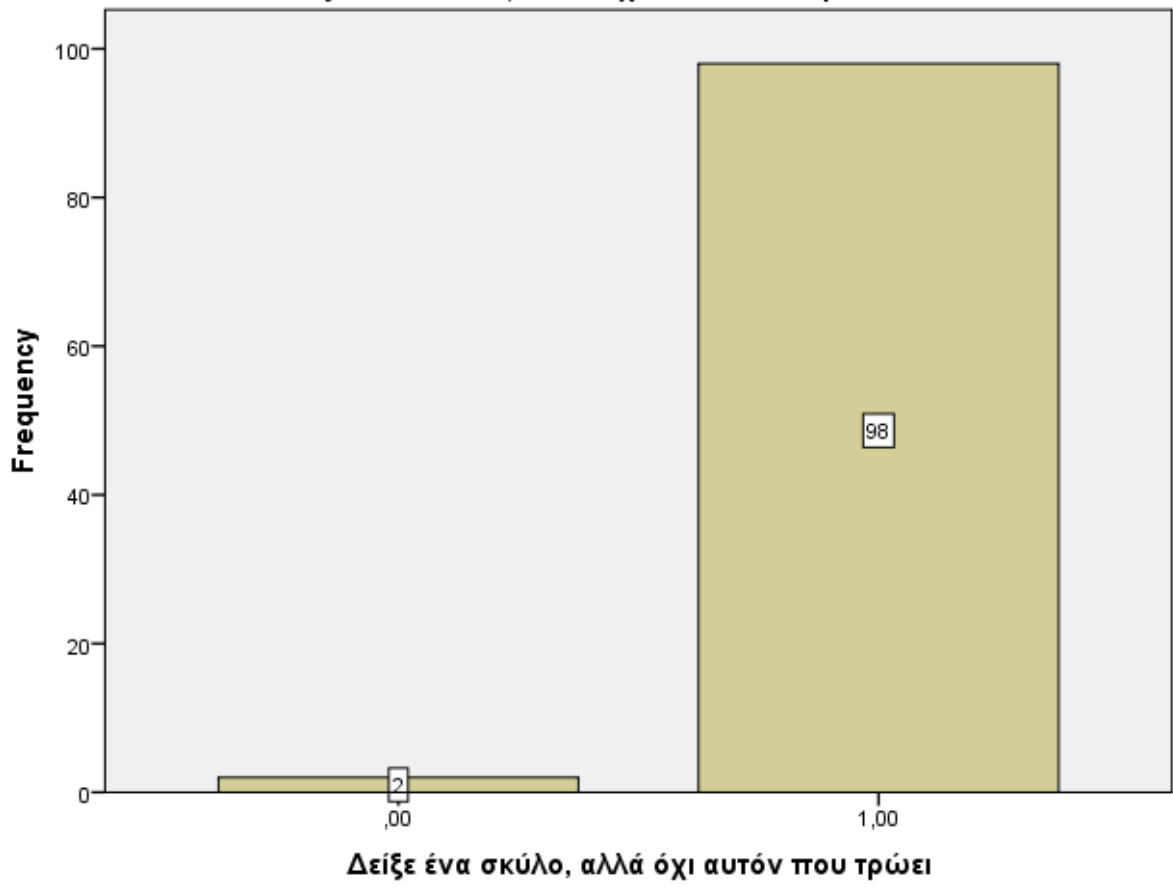
Δείξε πρώτα τον ελέφαντα και μετά την καμηλοπάρδαλη

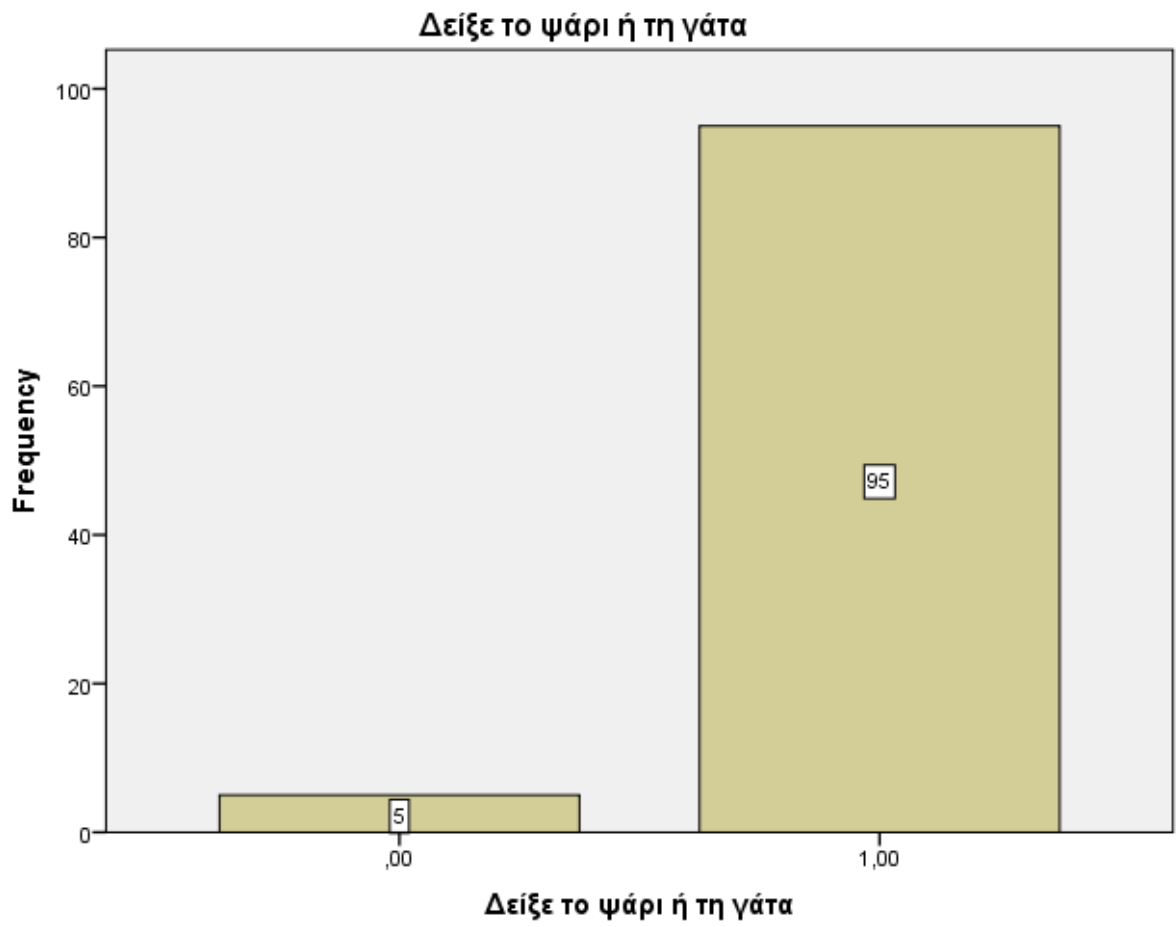

Δείξε πρώτα τον ελέφαντα και μετά την καμηλοπάρδαλη

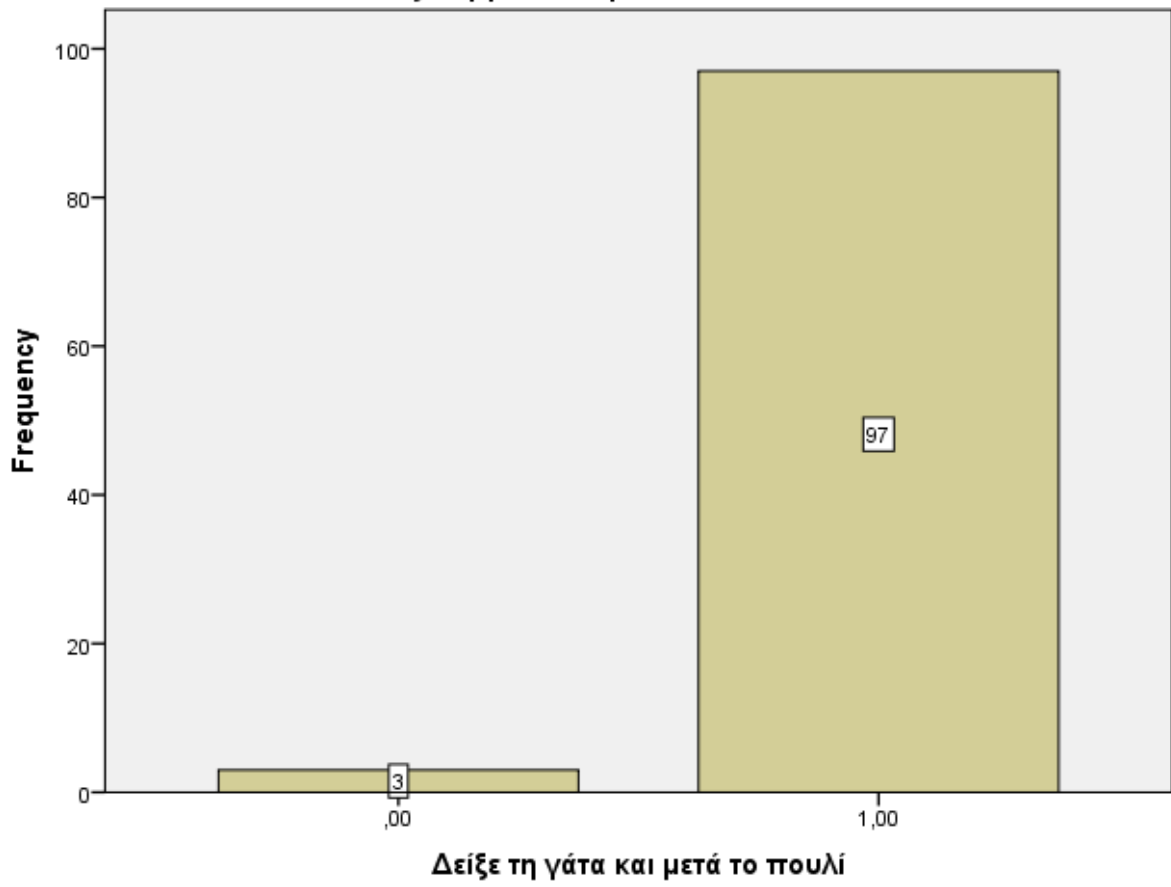
Δείξε ένα σκύλο, αλλά όχι αυτόν που τρώει

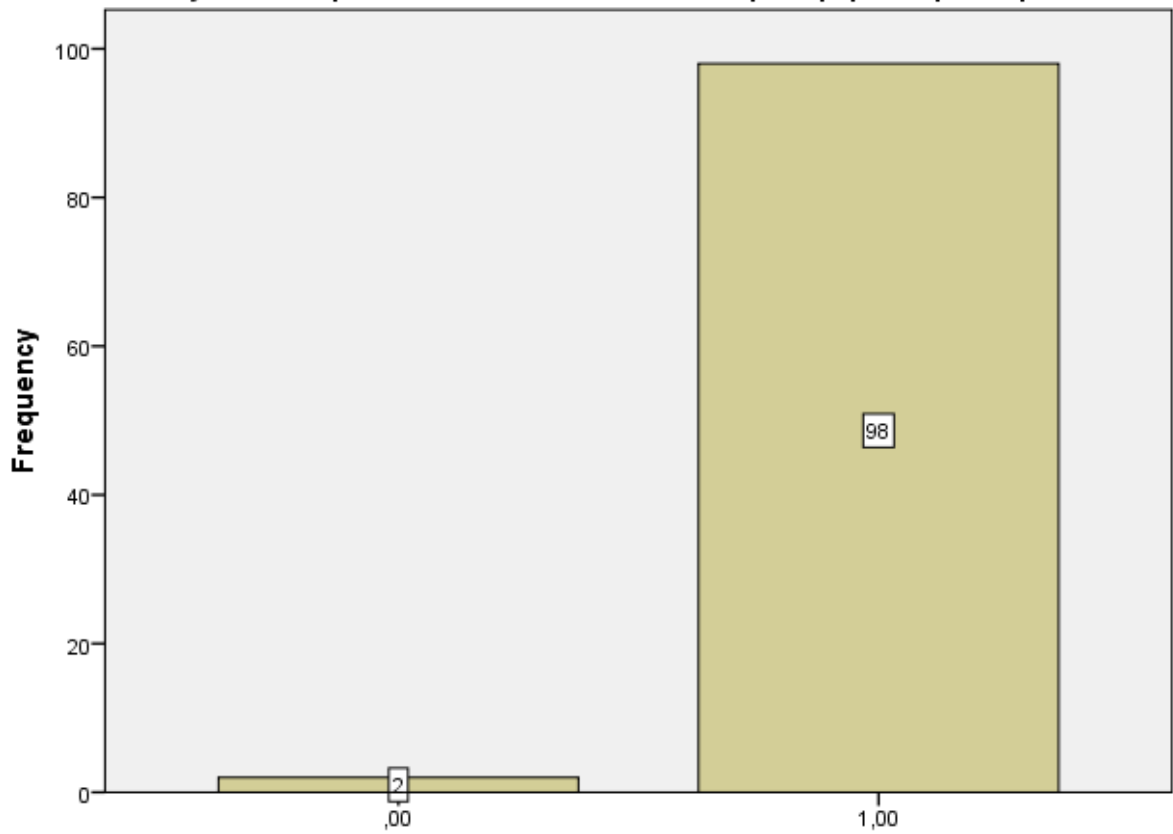

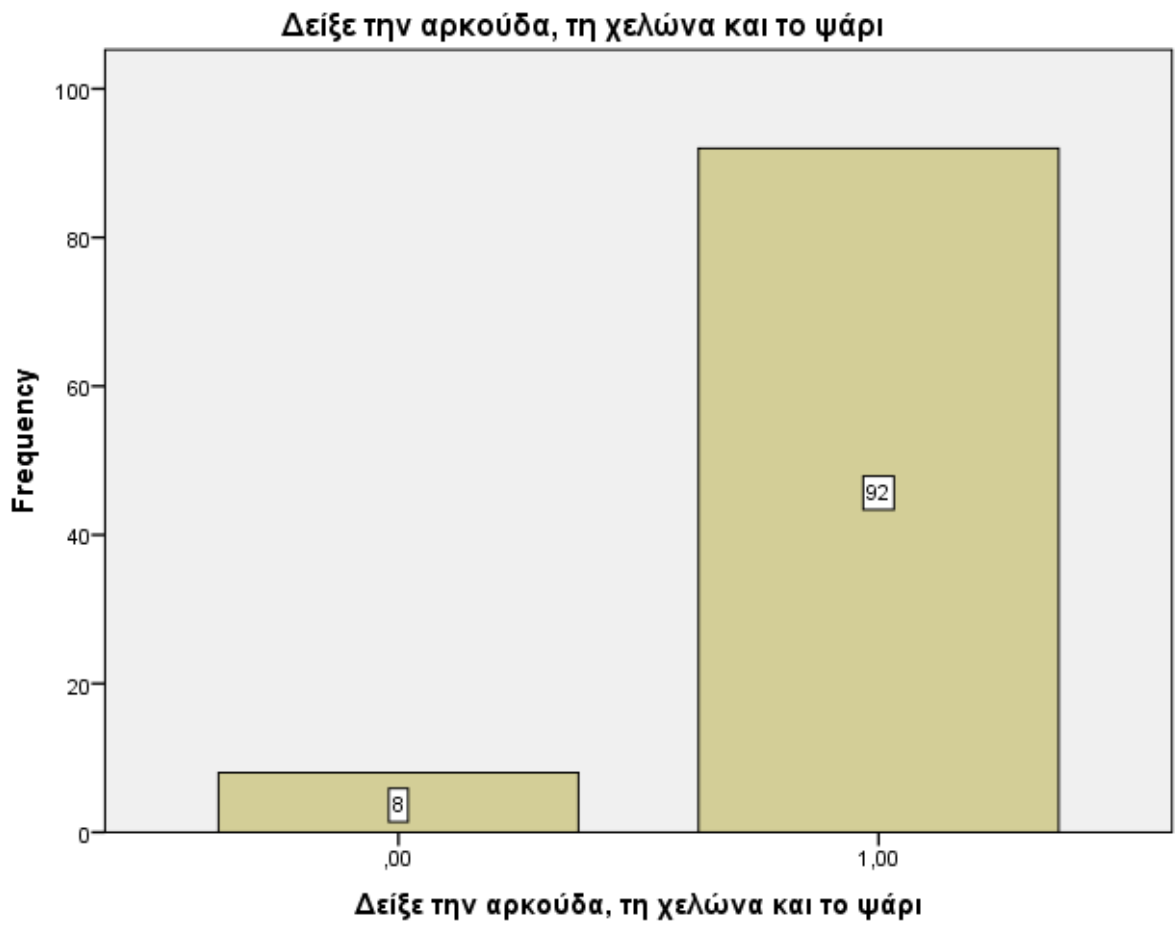
Δείξε τη γάτα και μετά το πουλί

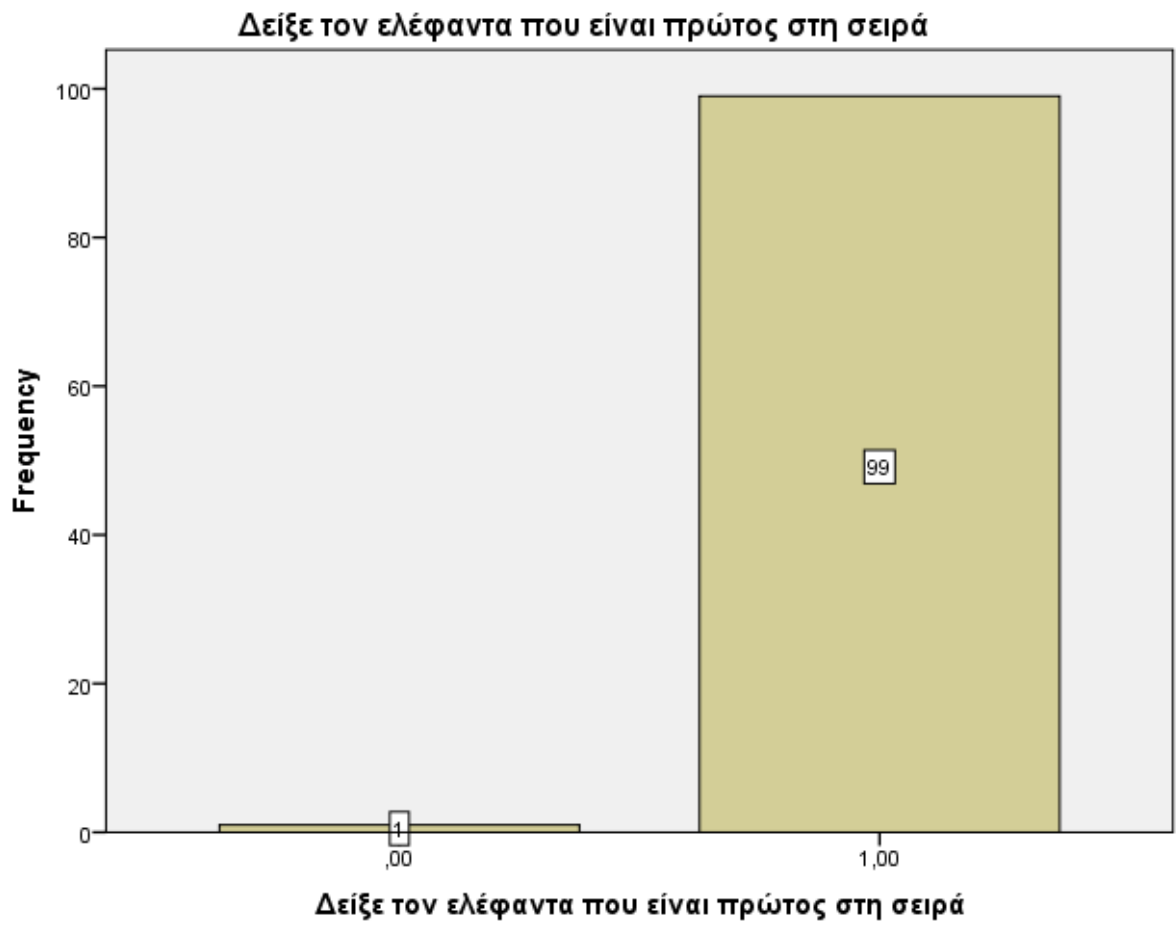

Δείξε τον ελέφαντα που είναι δίπλα απο την καμηλοπάρδαλη

Δείξε τον ελέφαντα που είναι δίπλα απο την καμηλοπάρδαλη

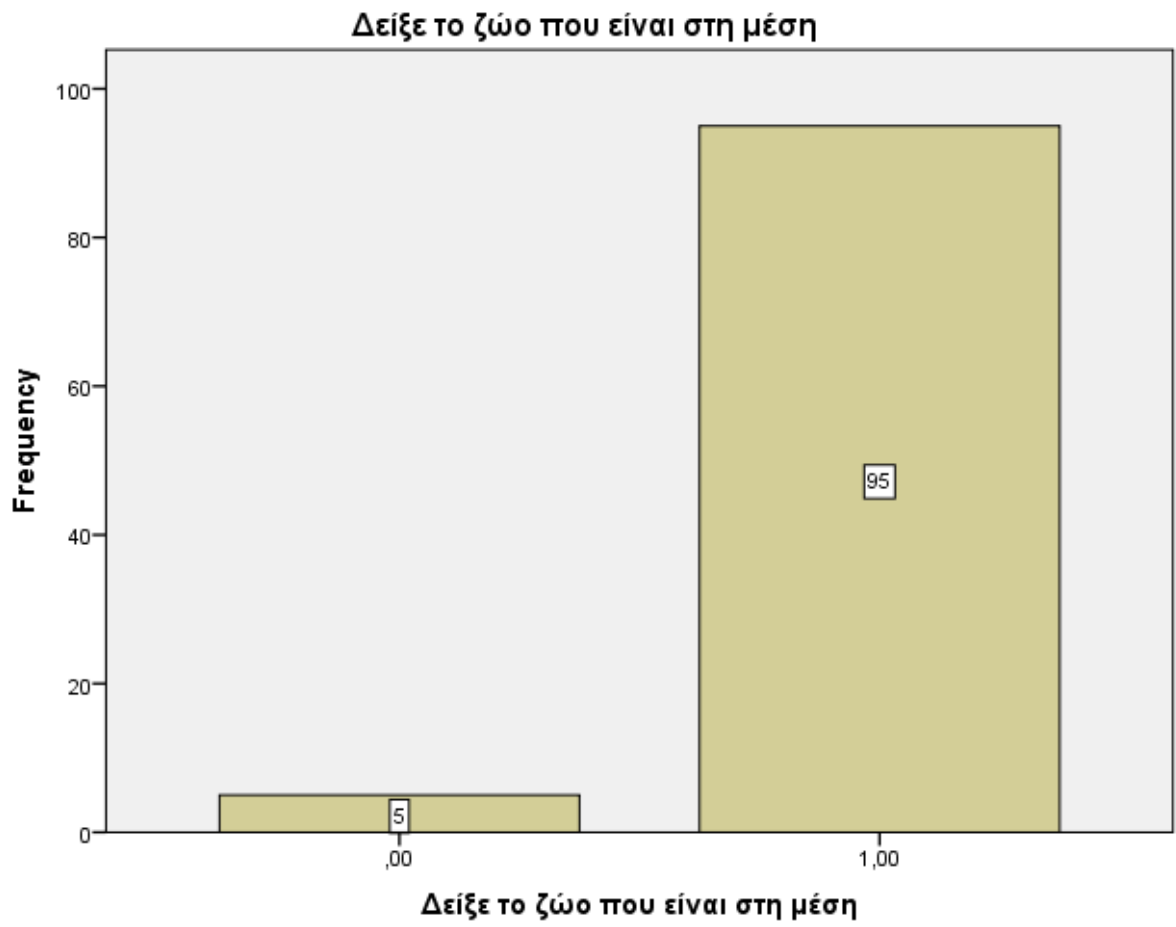

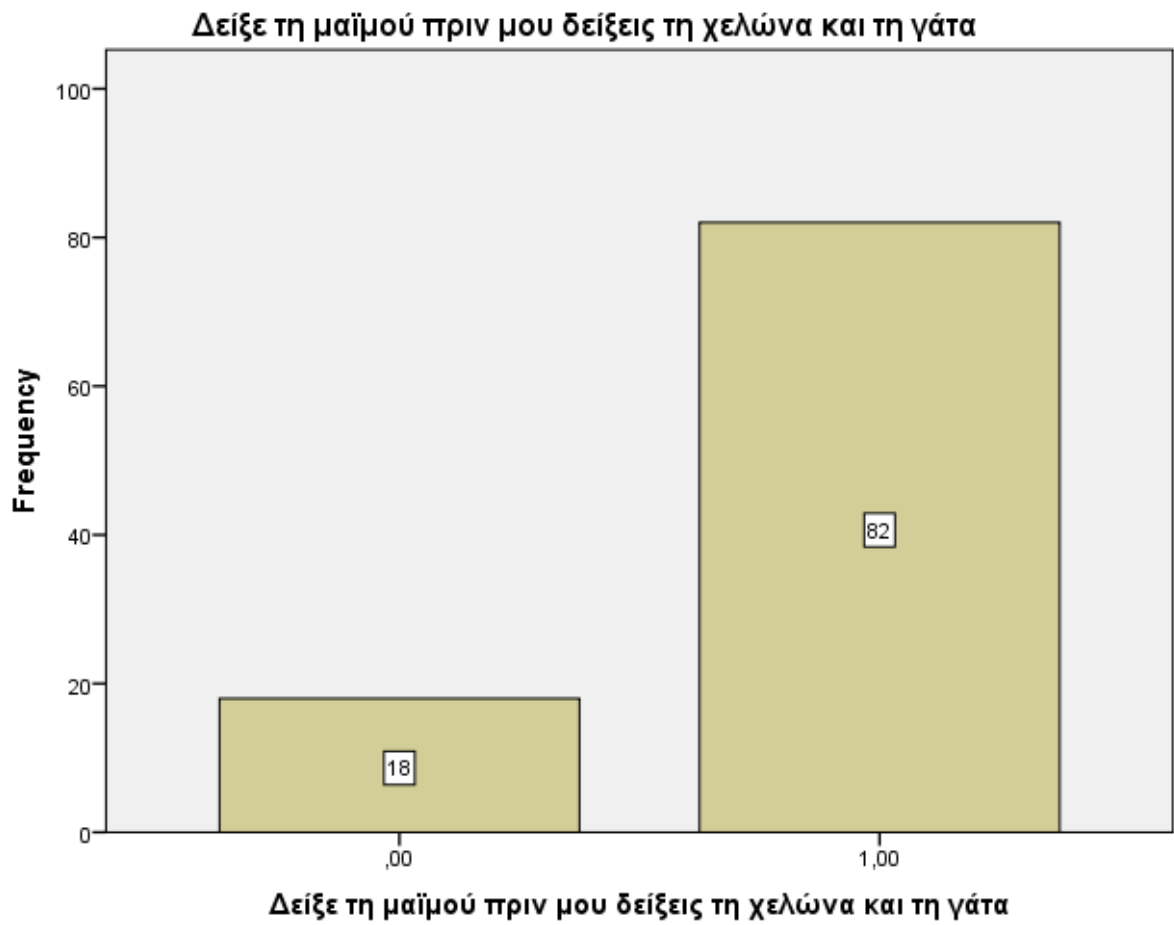

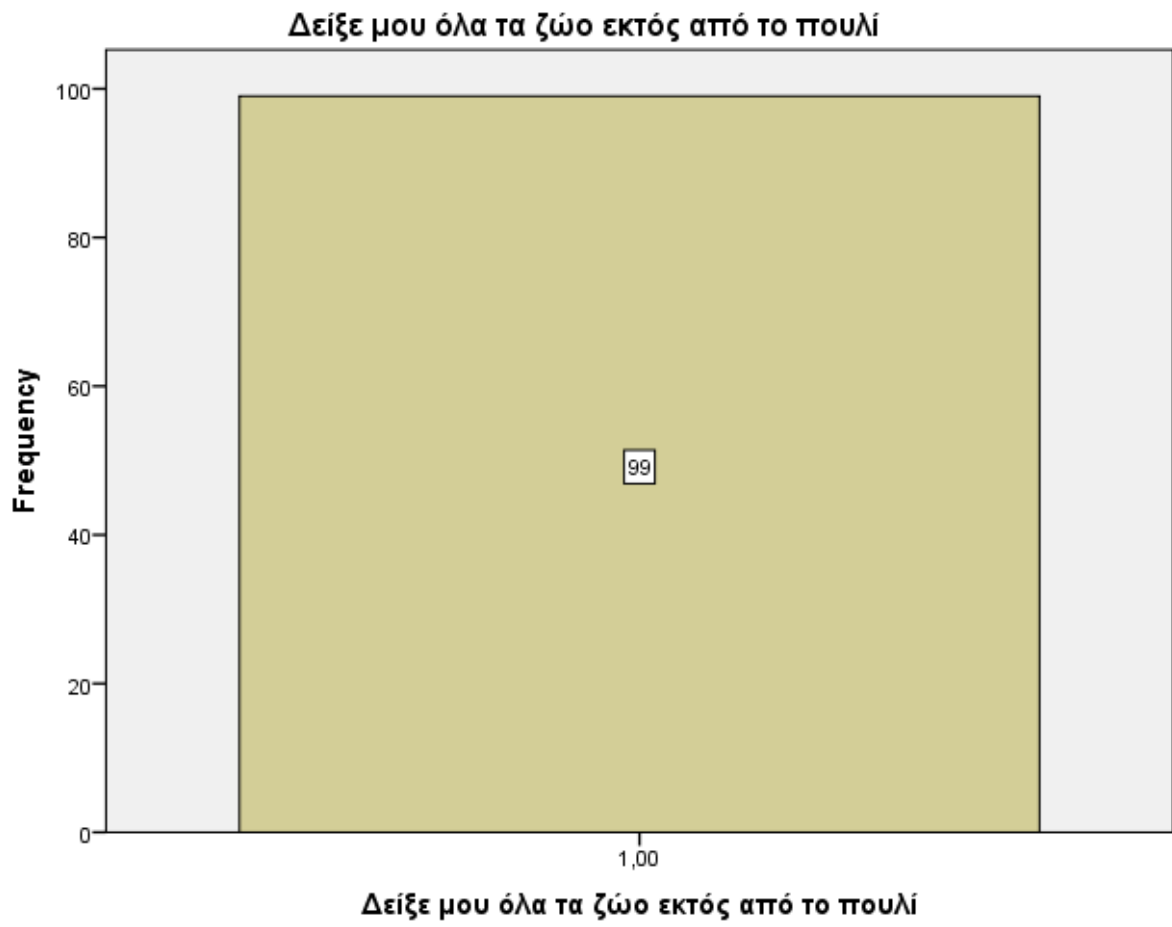
Αφού σου δείξω εγώ πρώτα μια μαϊμού, εσύ δείξε έναν ελέφαντα και μια
καμηλοπάρδαλη

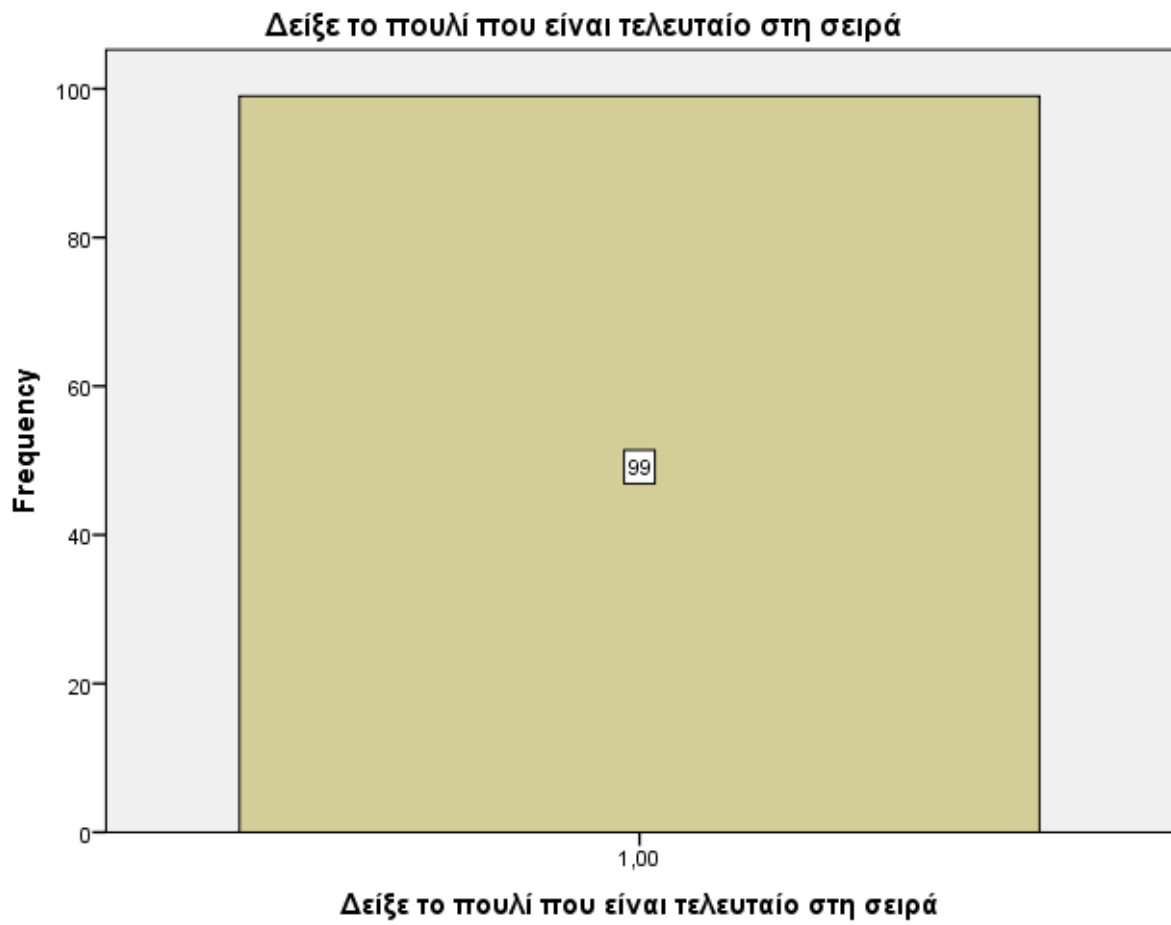

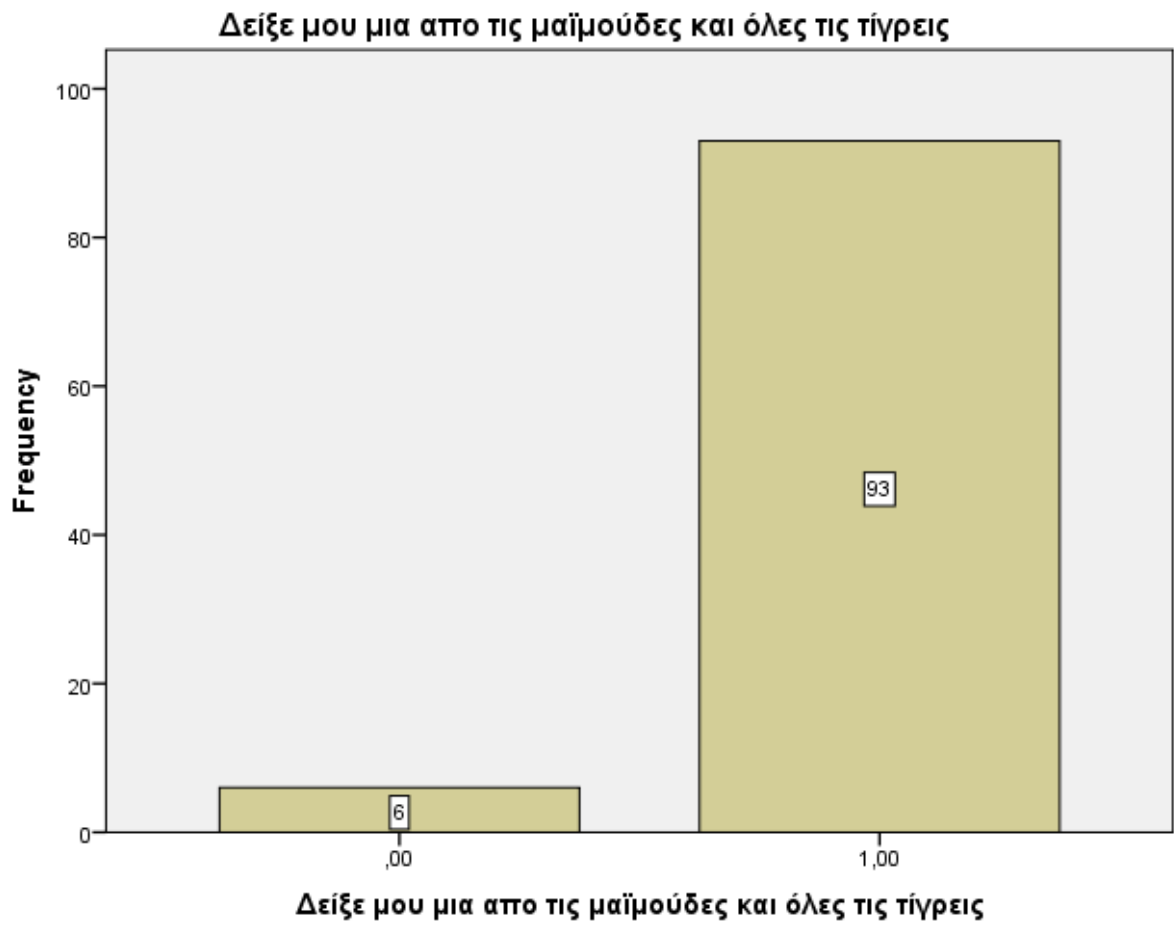

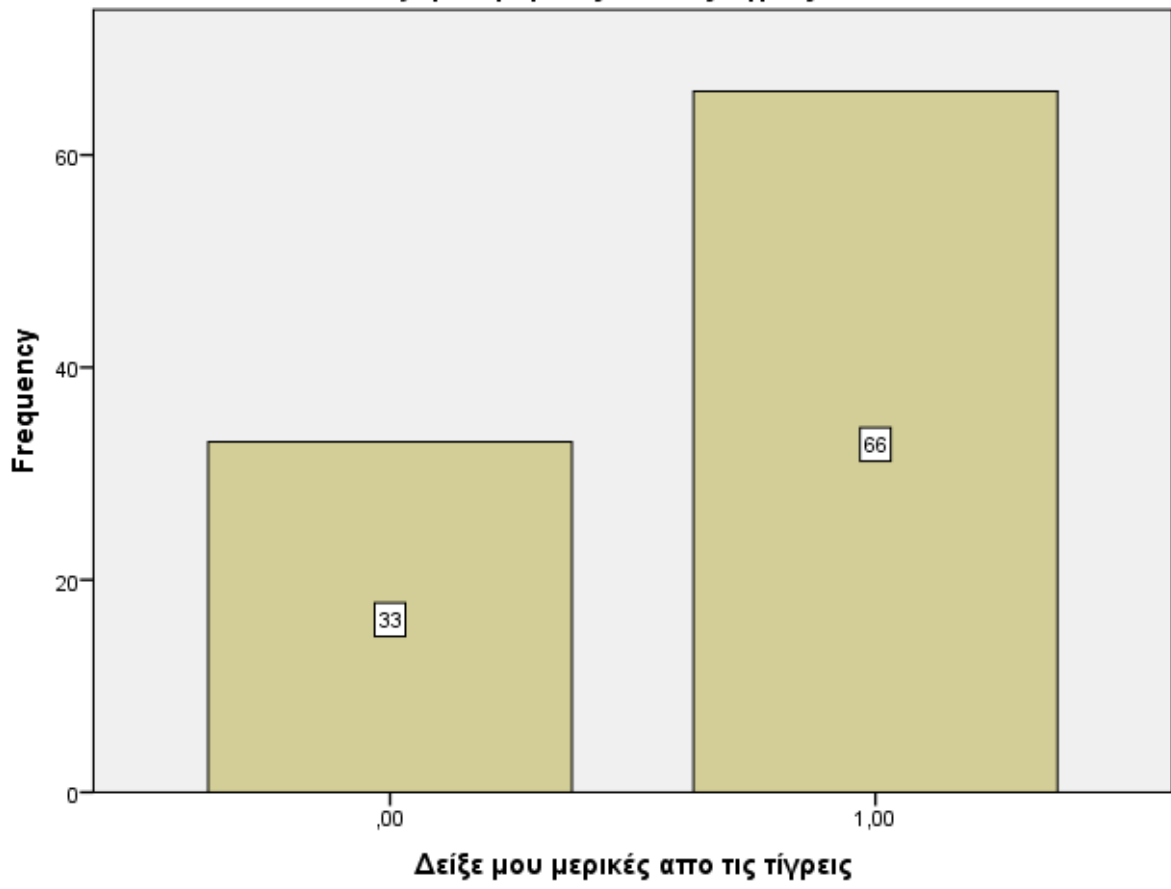

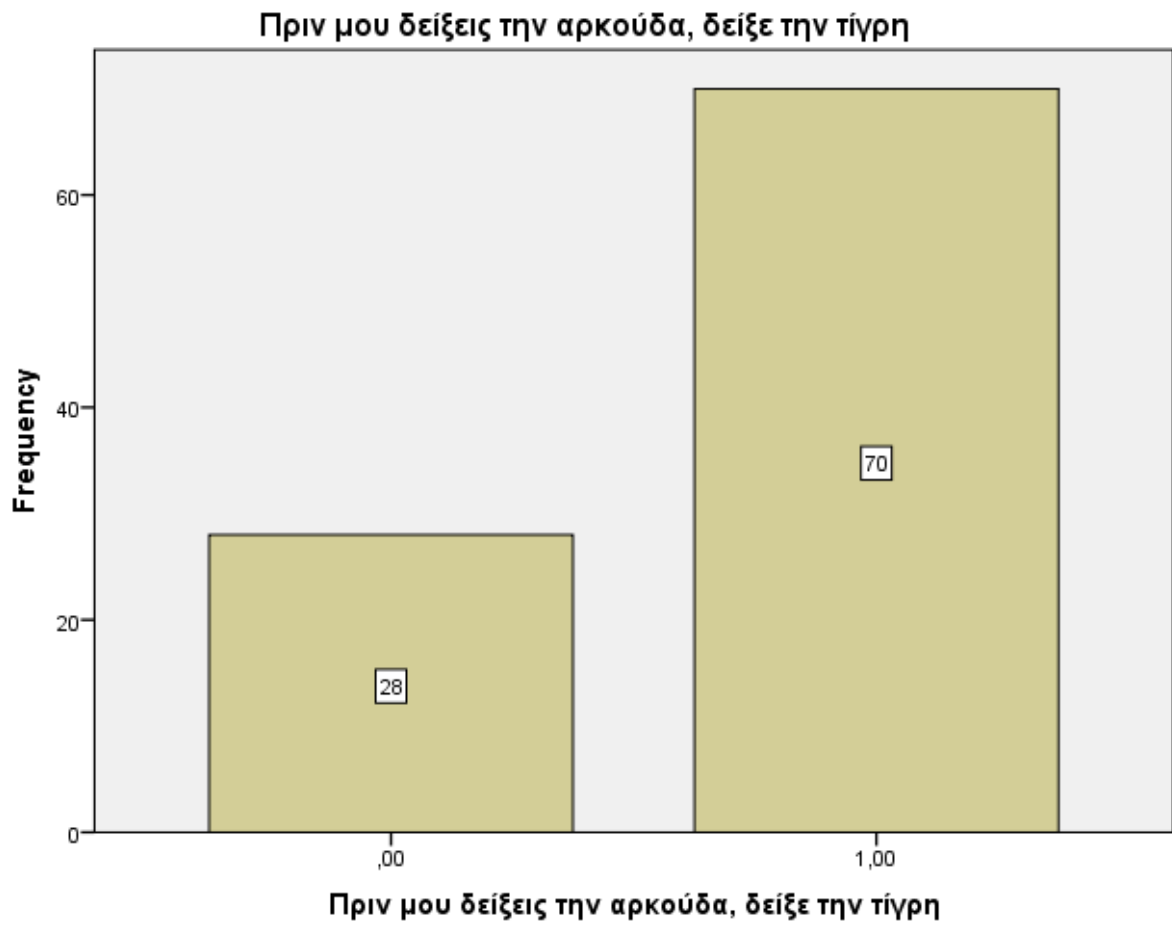

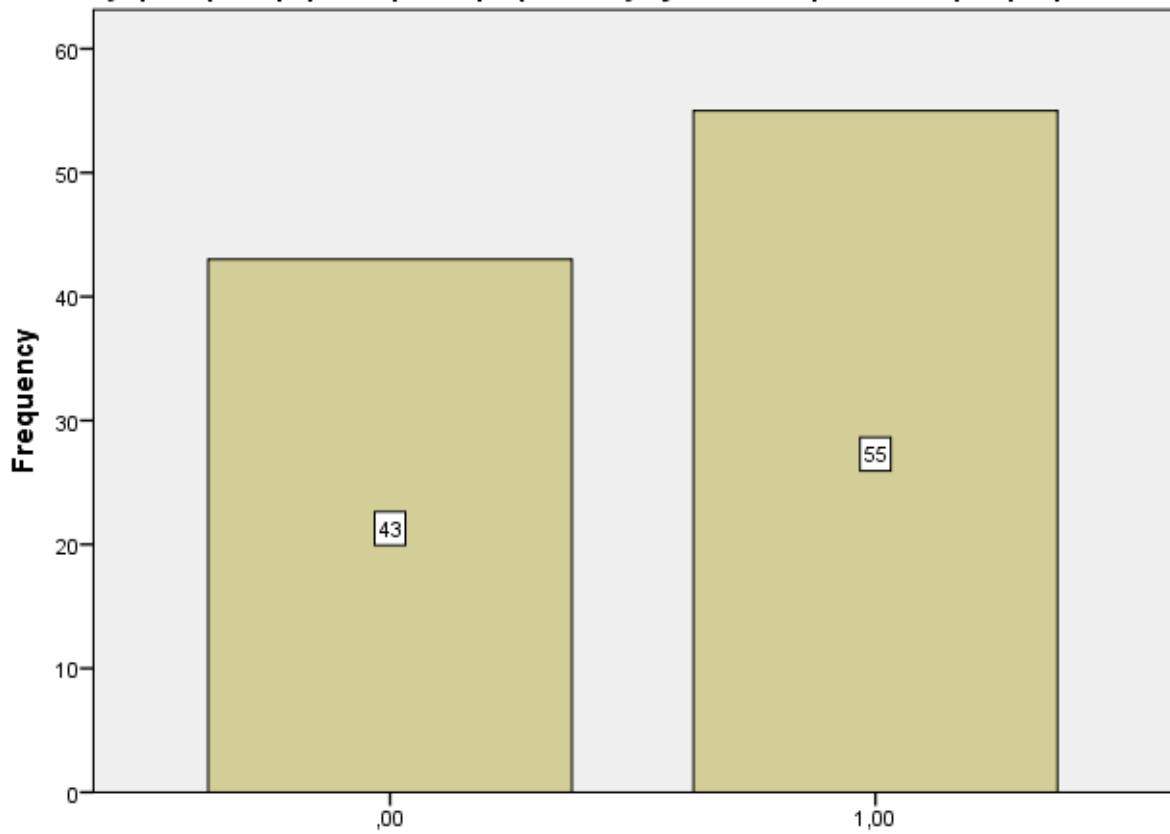

Δείξε μου μερικές απο τις τίγρεις

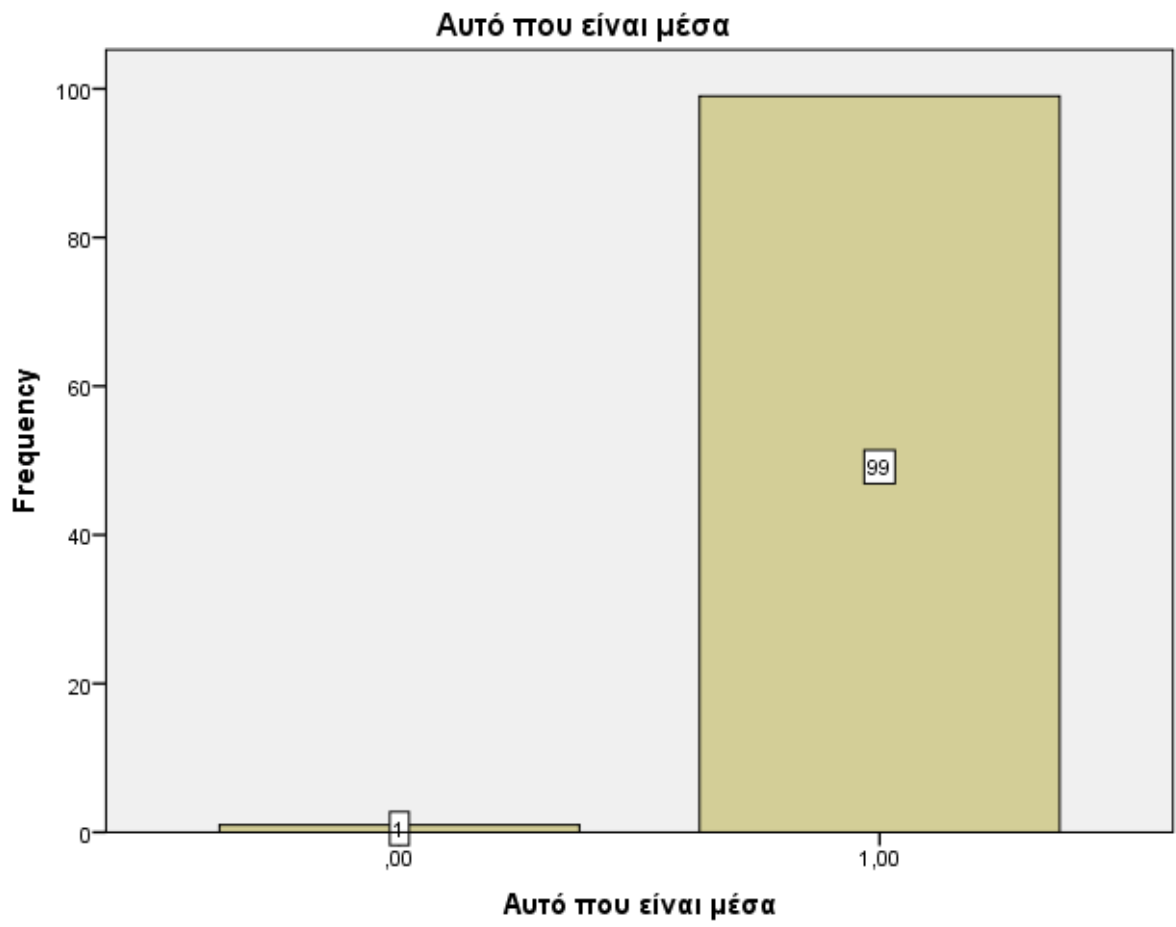

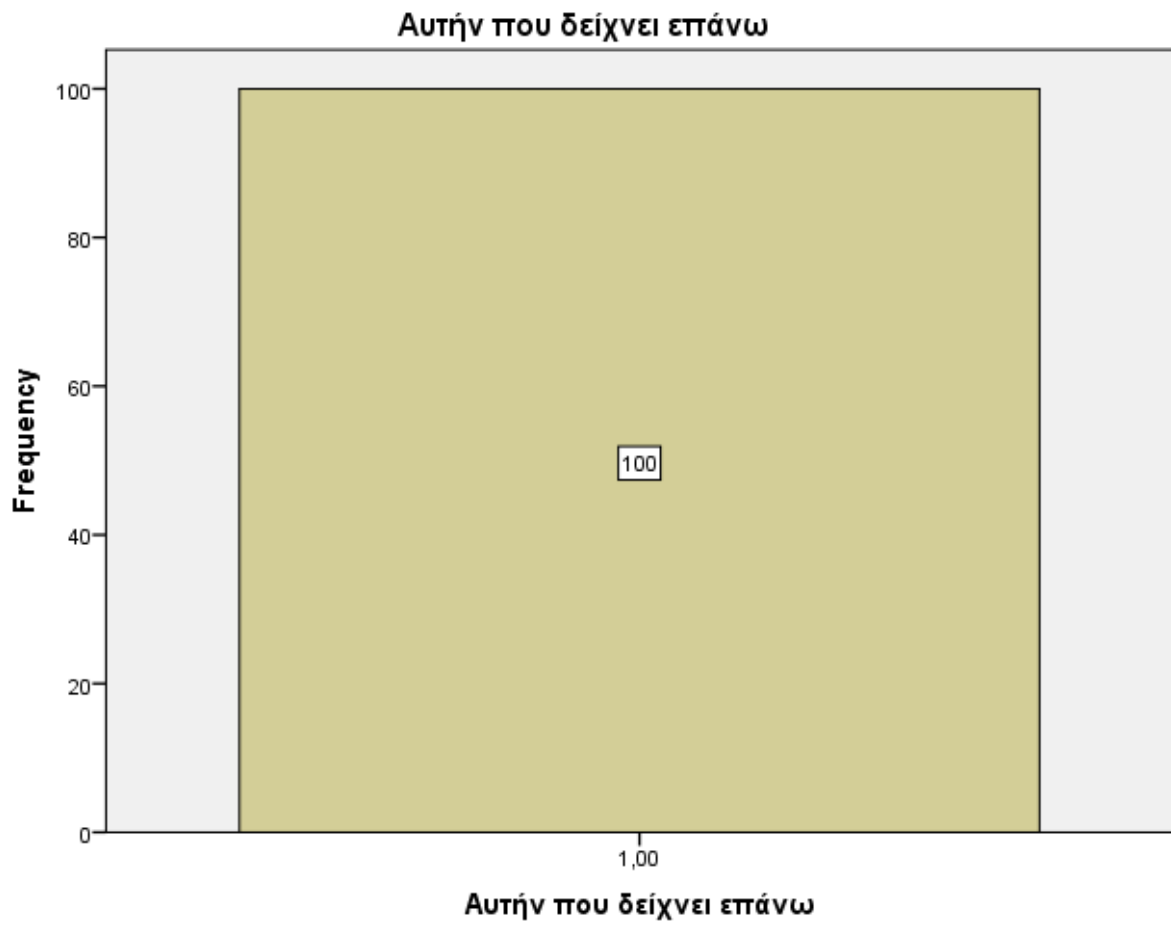

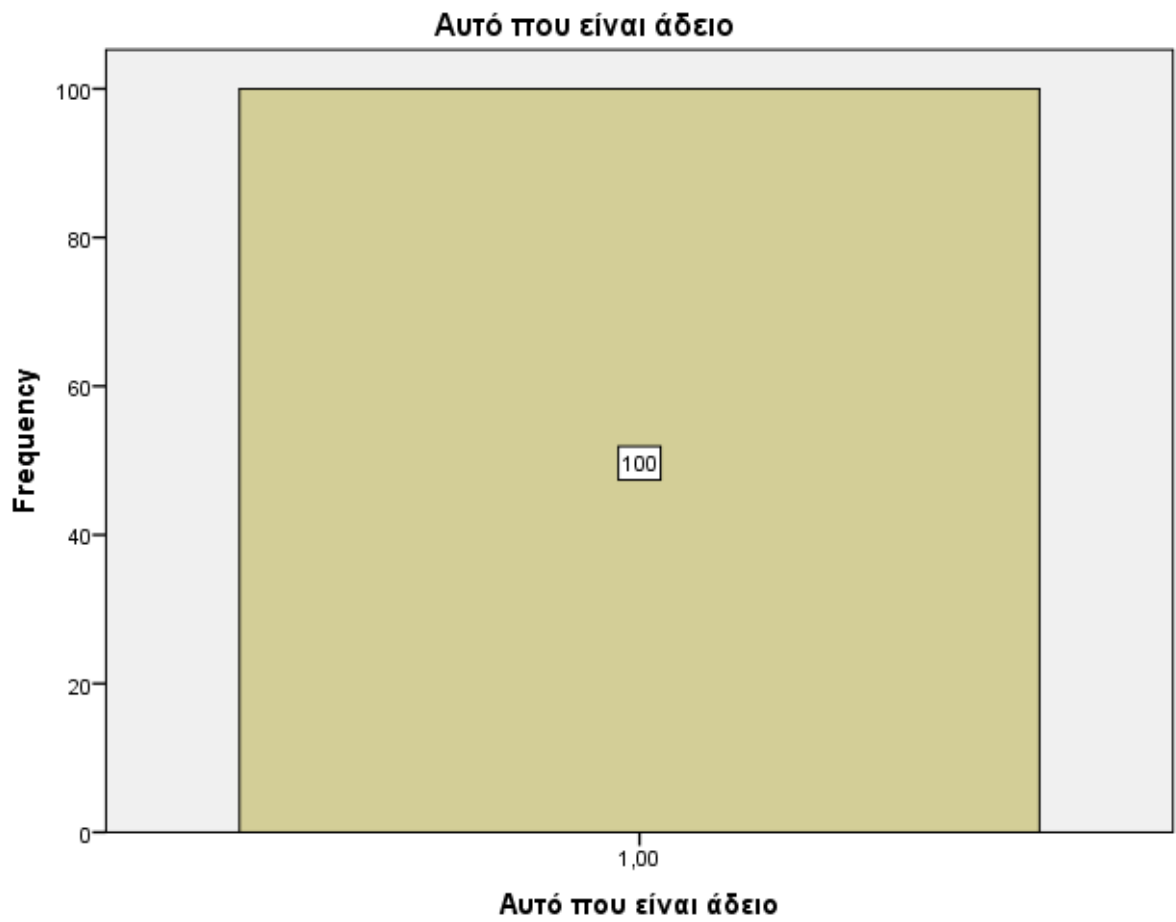
Δείξε μου την καμηλοπάρδαλη αφού δείξεις έναν ελέφαντα και μια μαϊμου

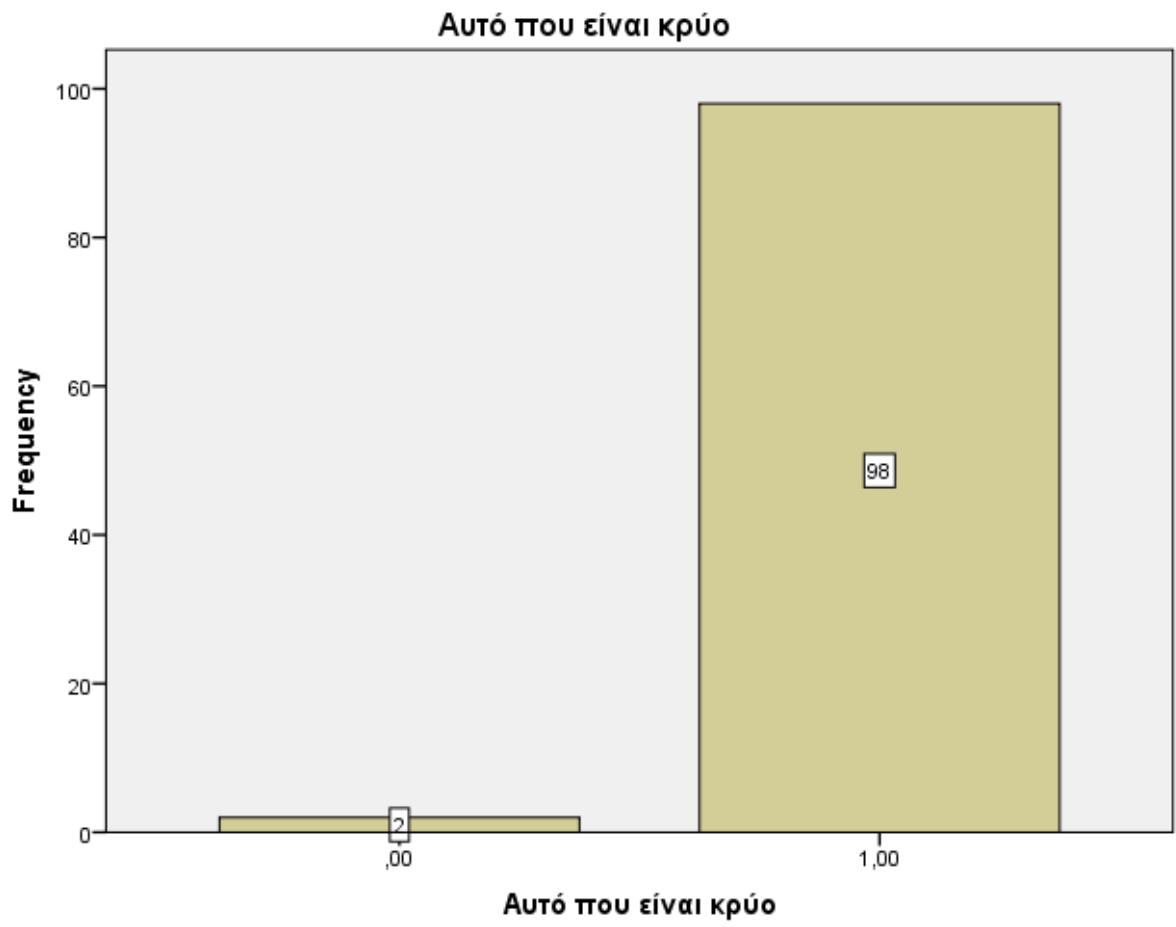
Δείξε μου την καμηλοπάρδαλη αφού δείξεις έναν ελέφαντα και μια μαϊμου

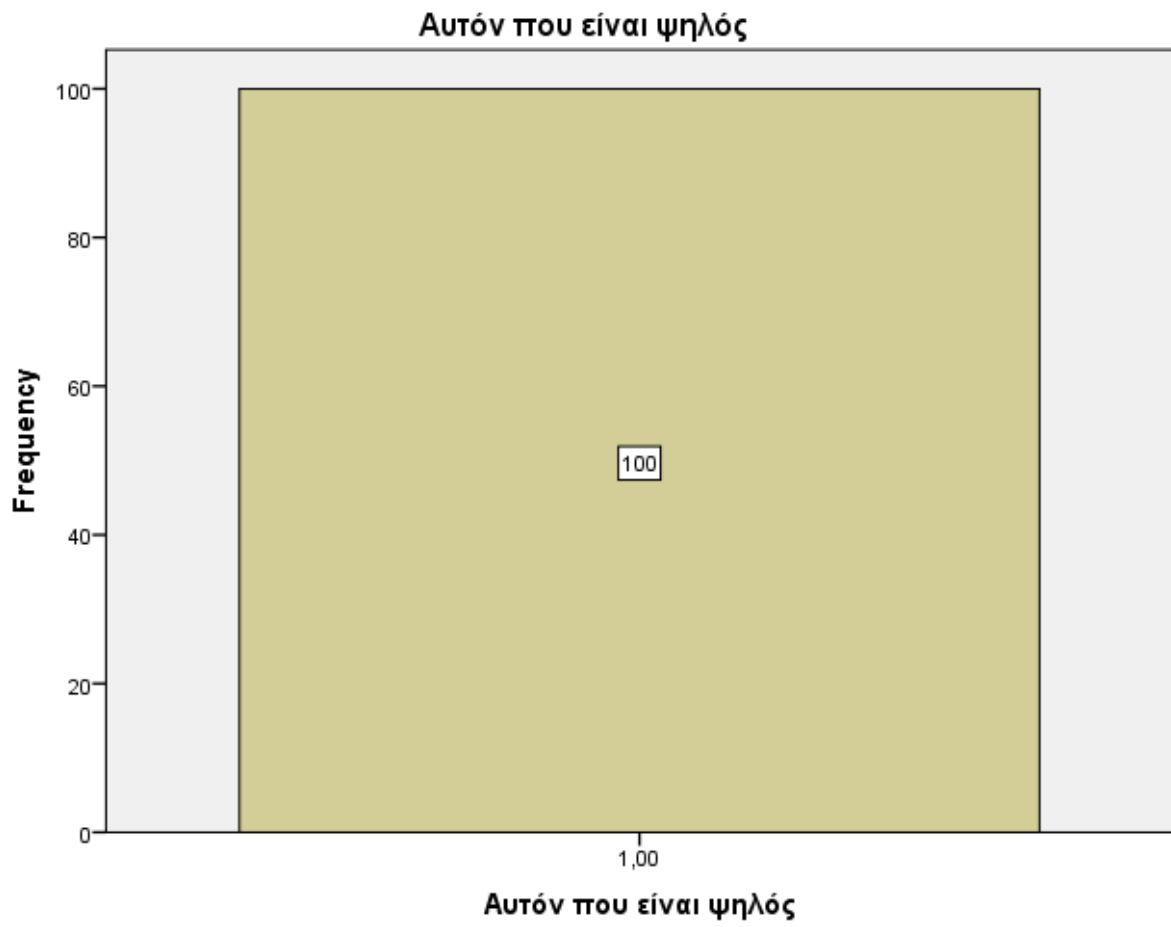

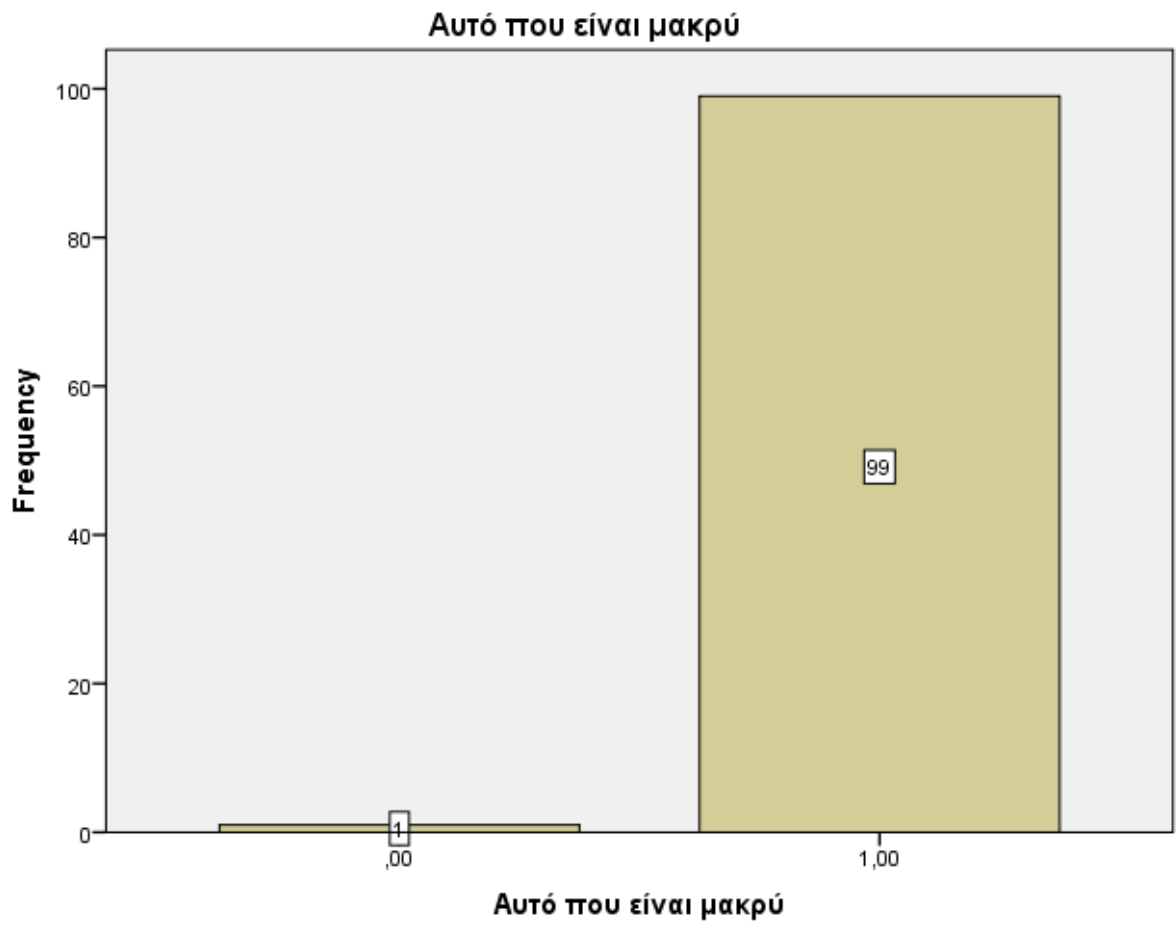

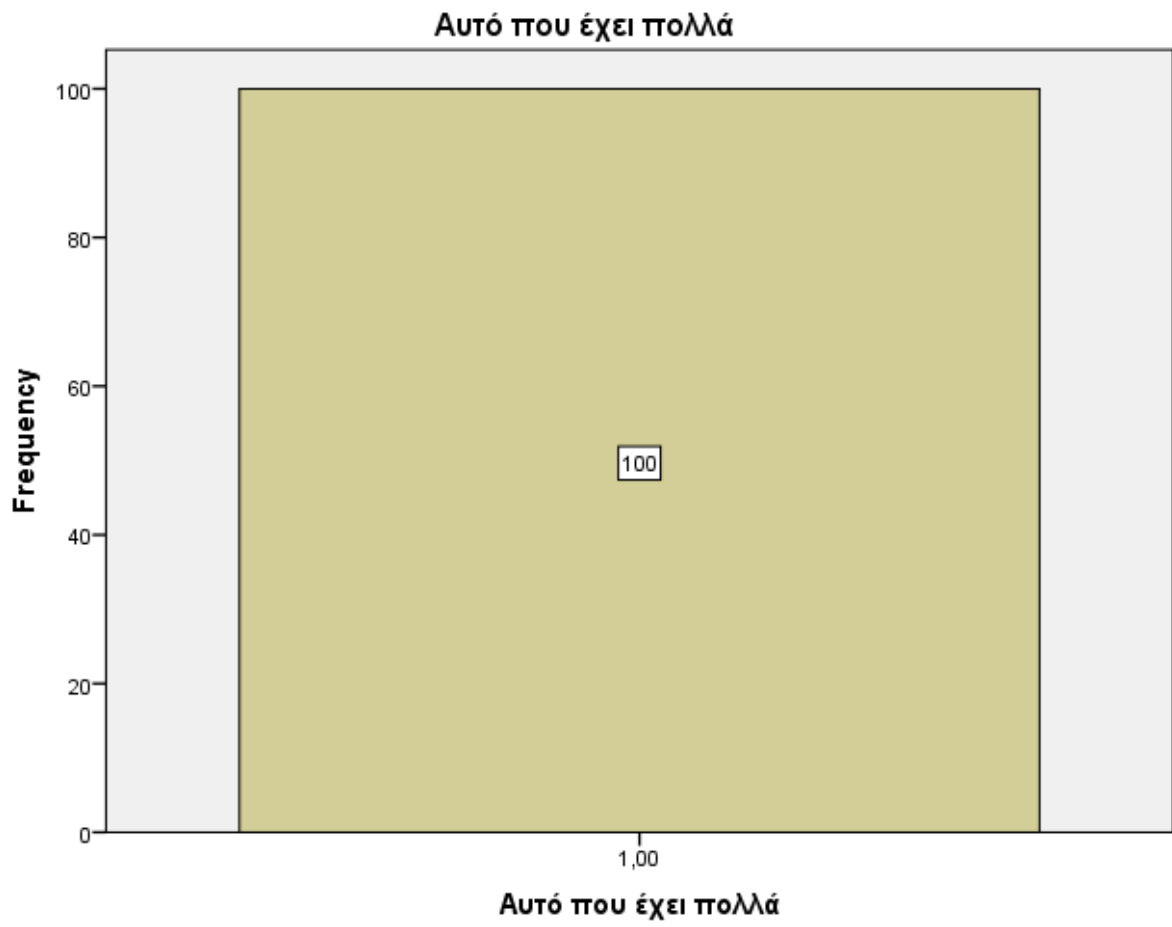

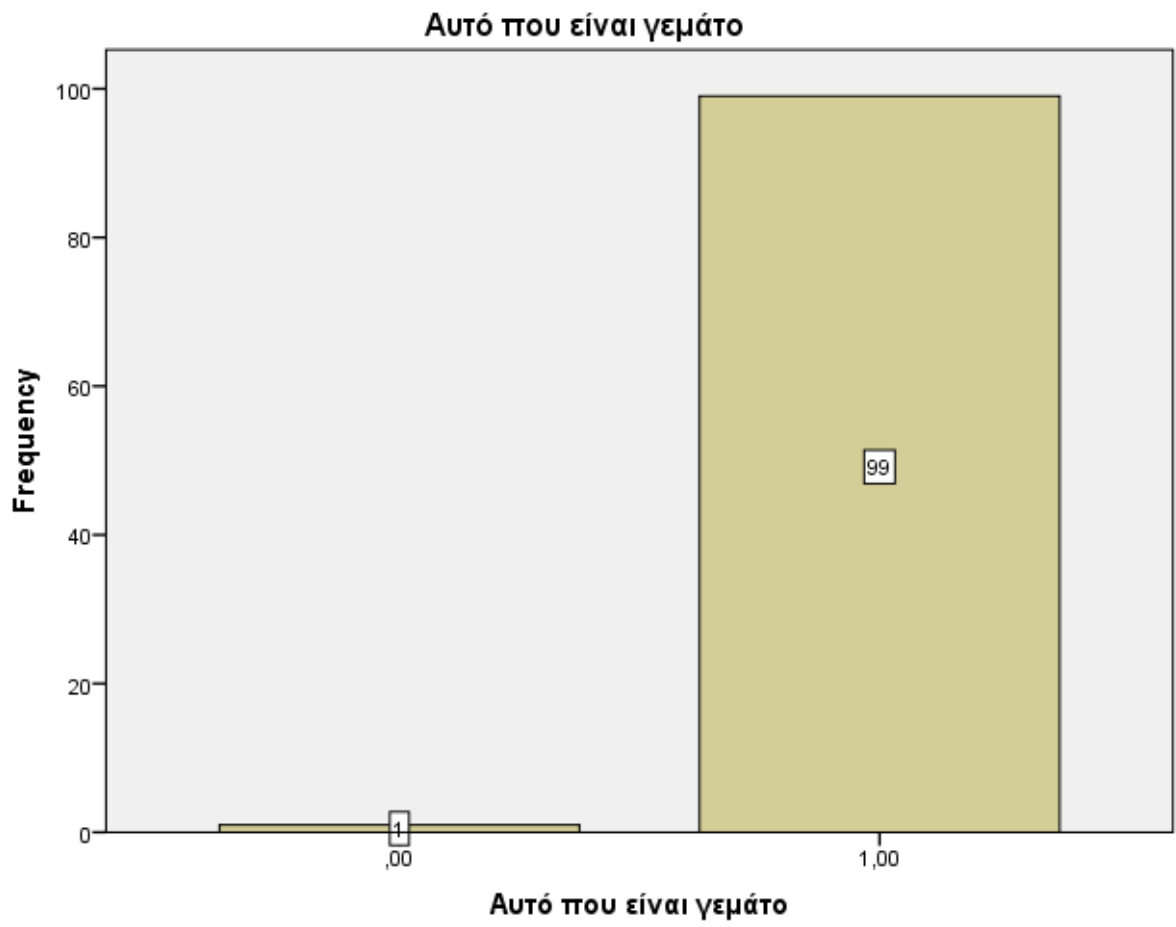

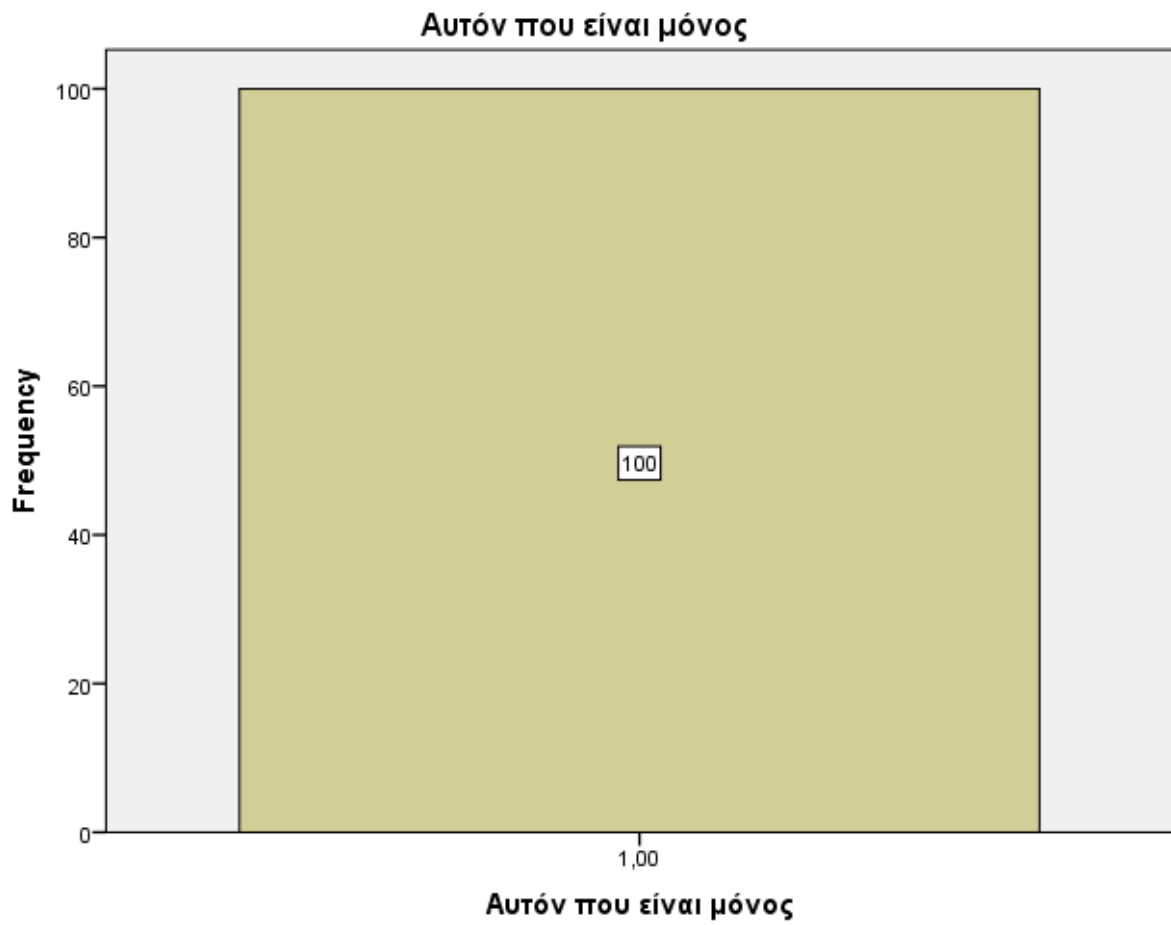

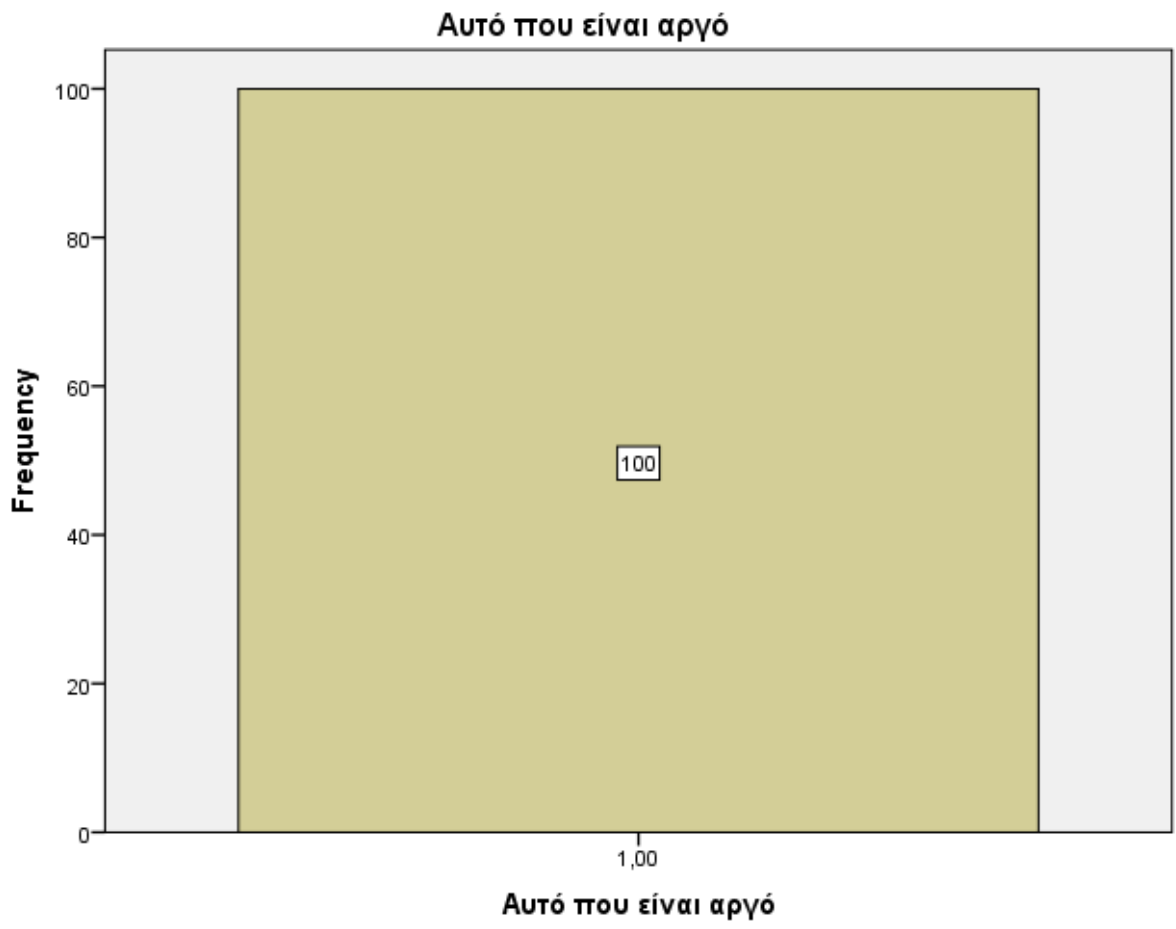

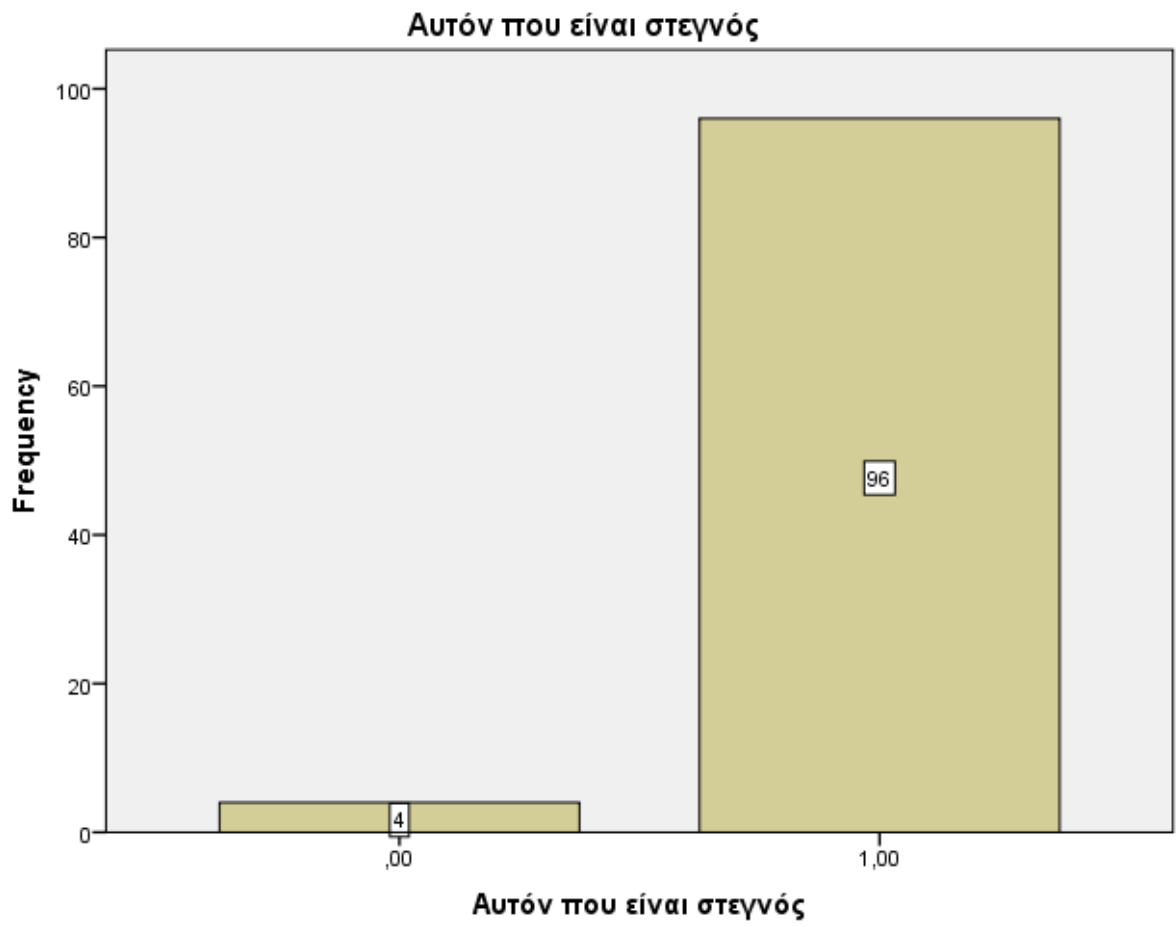

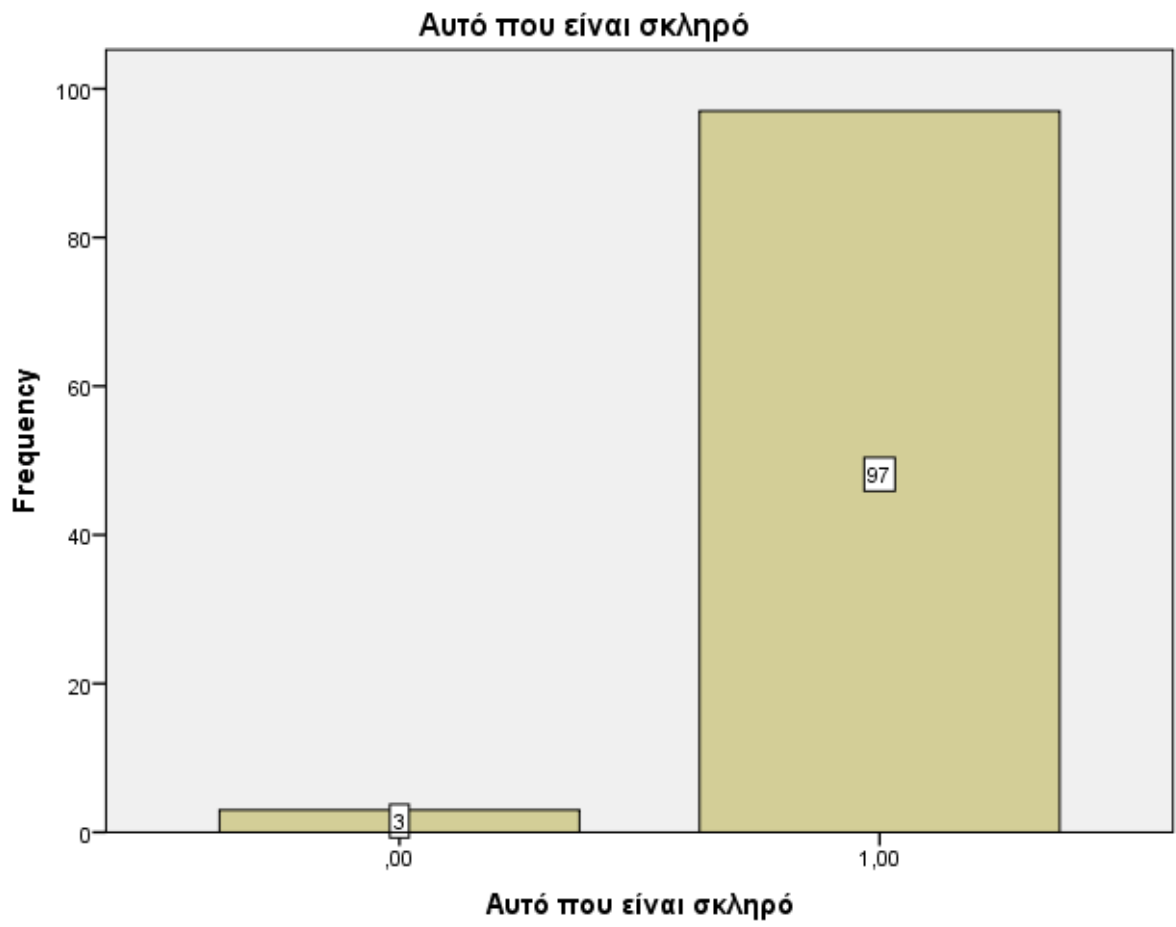

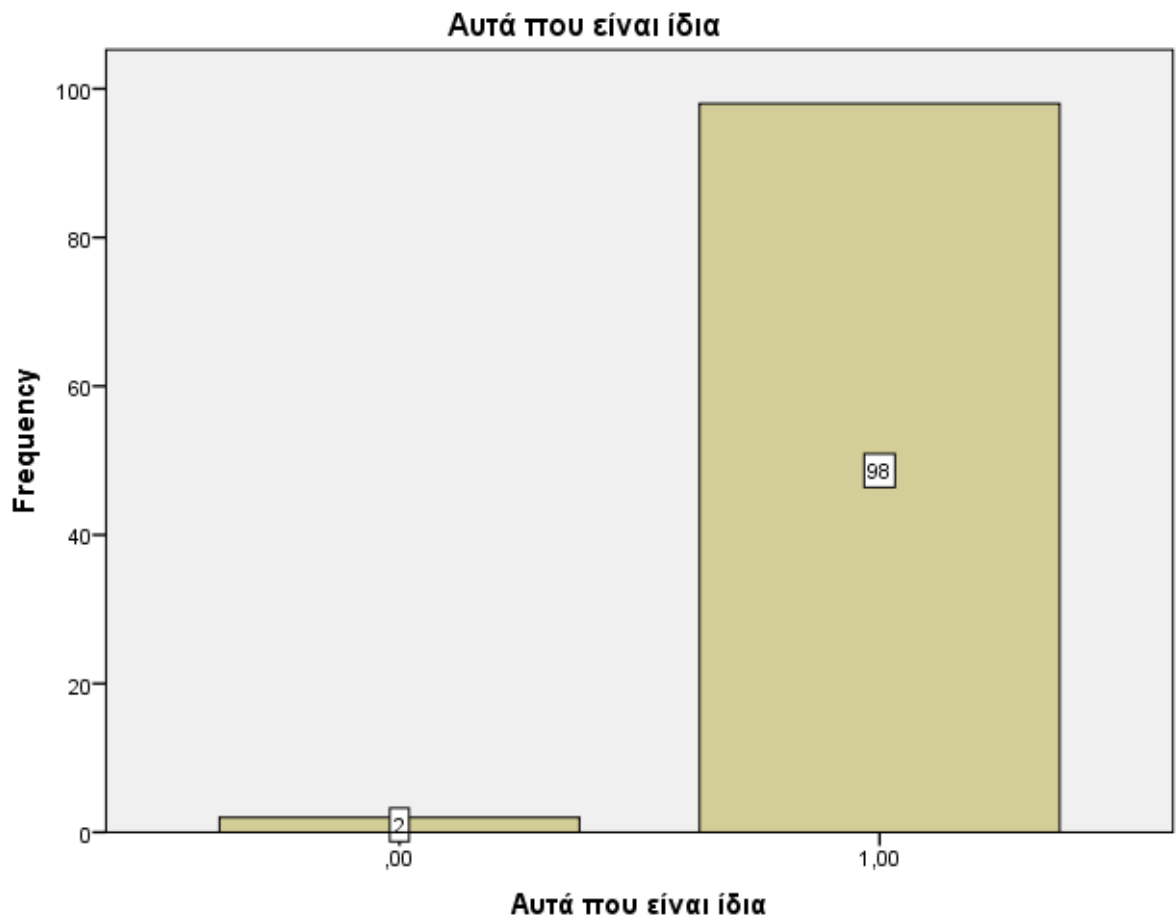

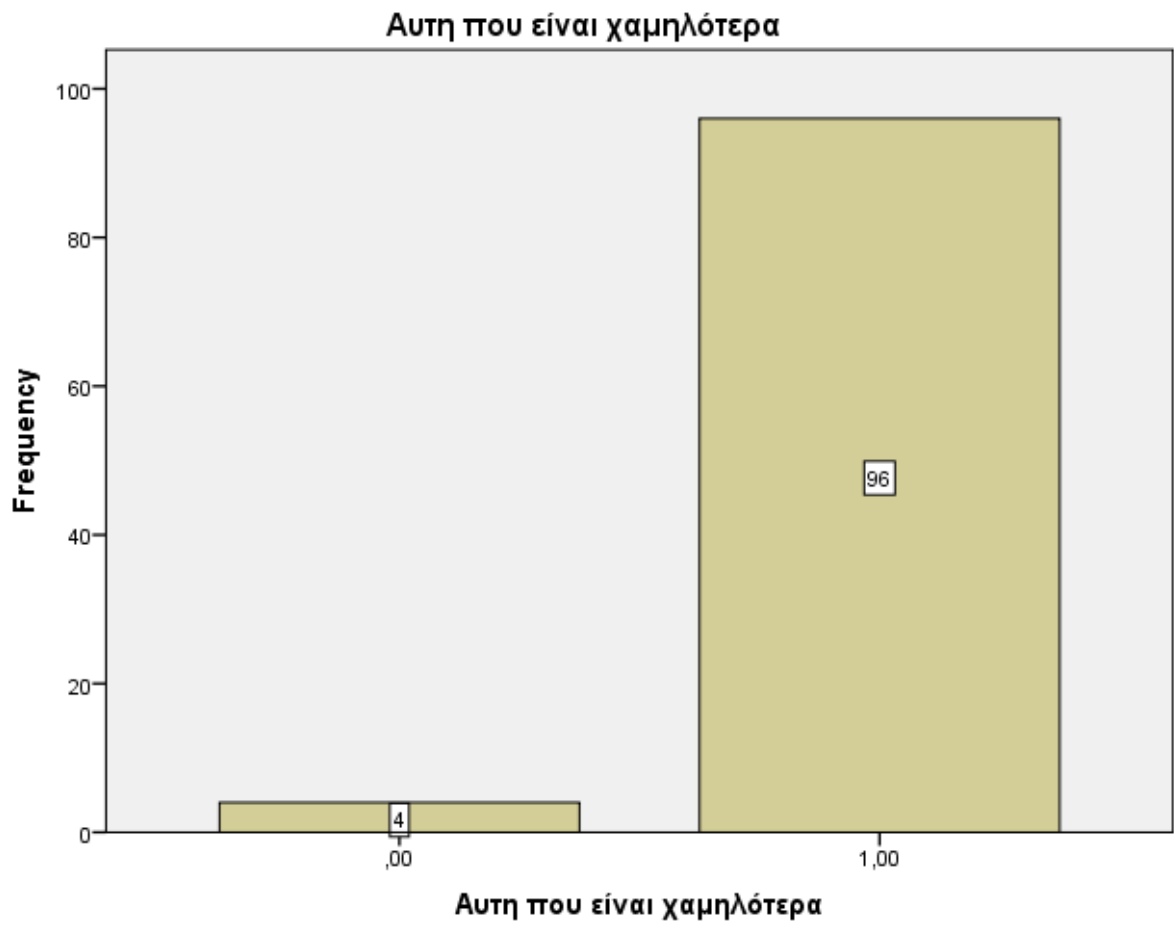

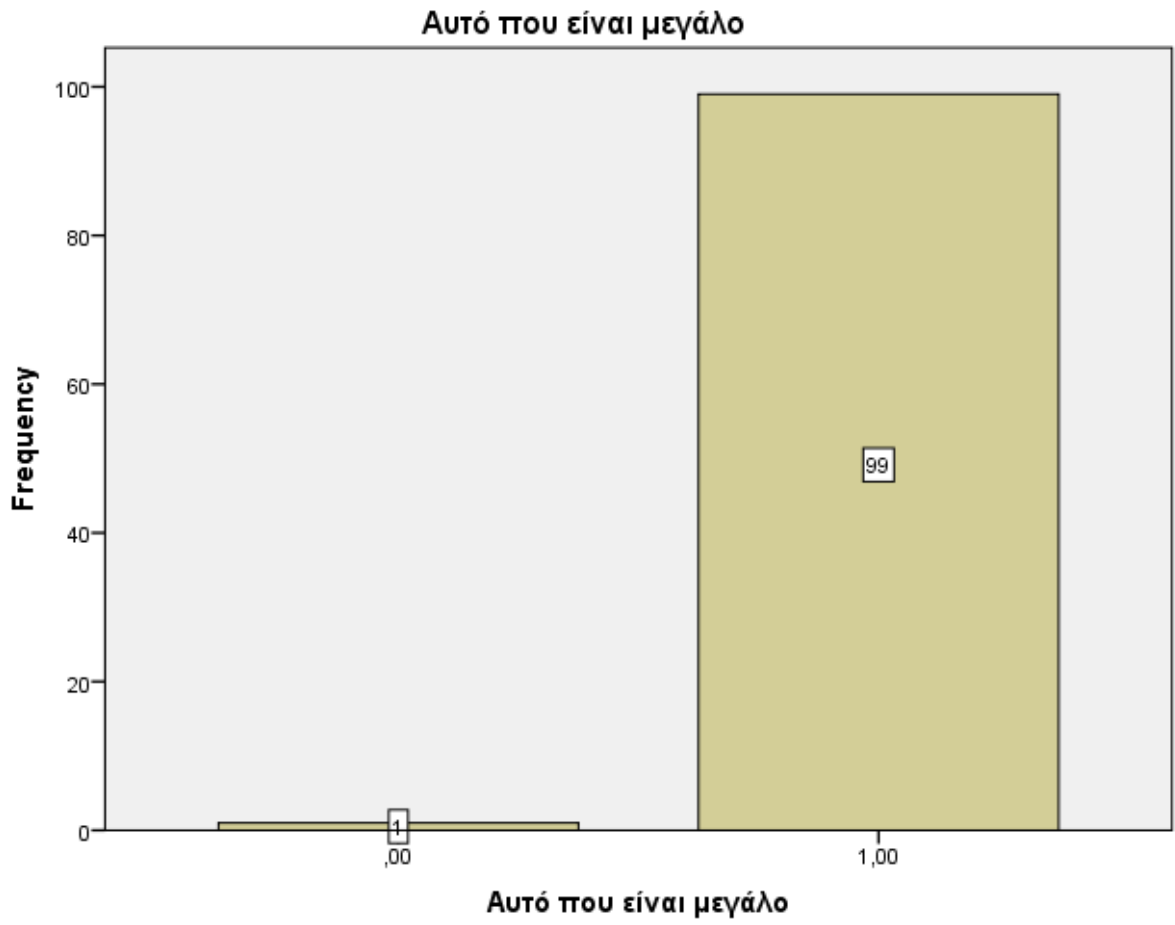

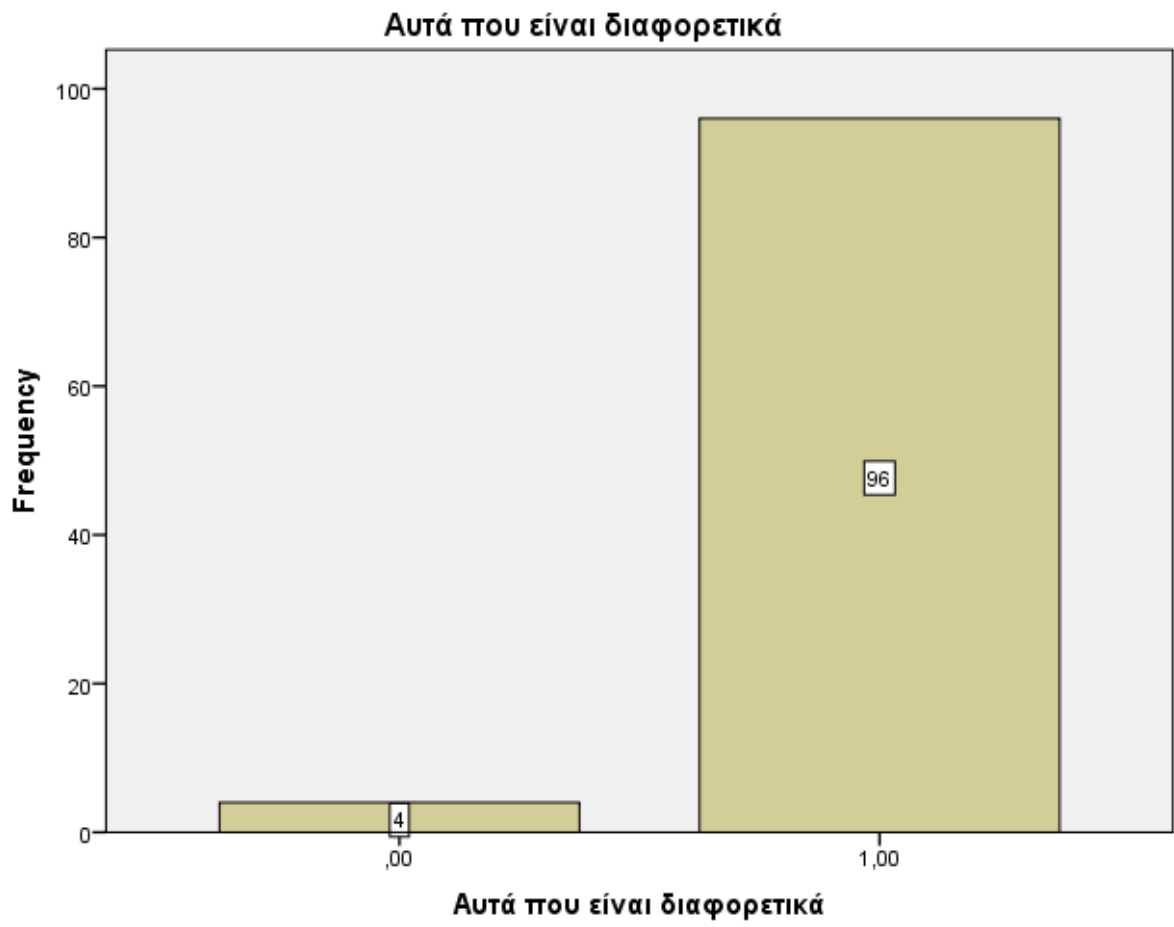

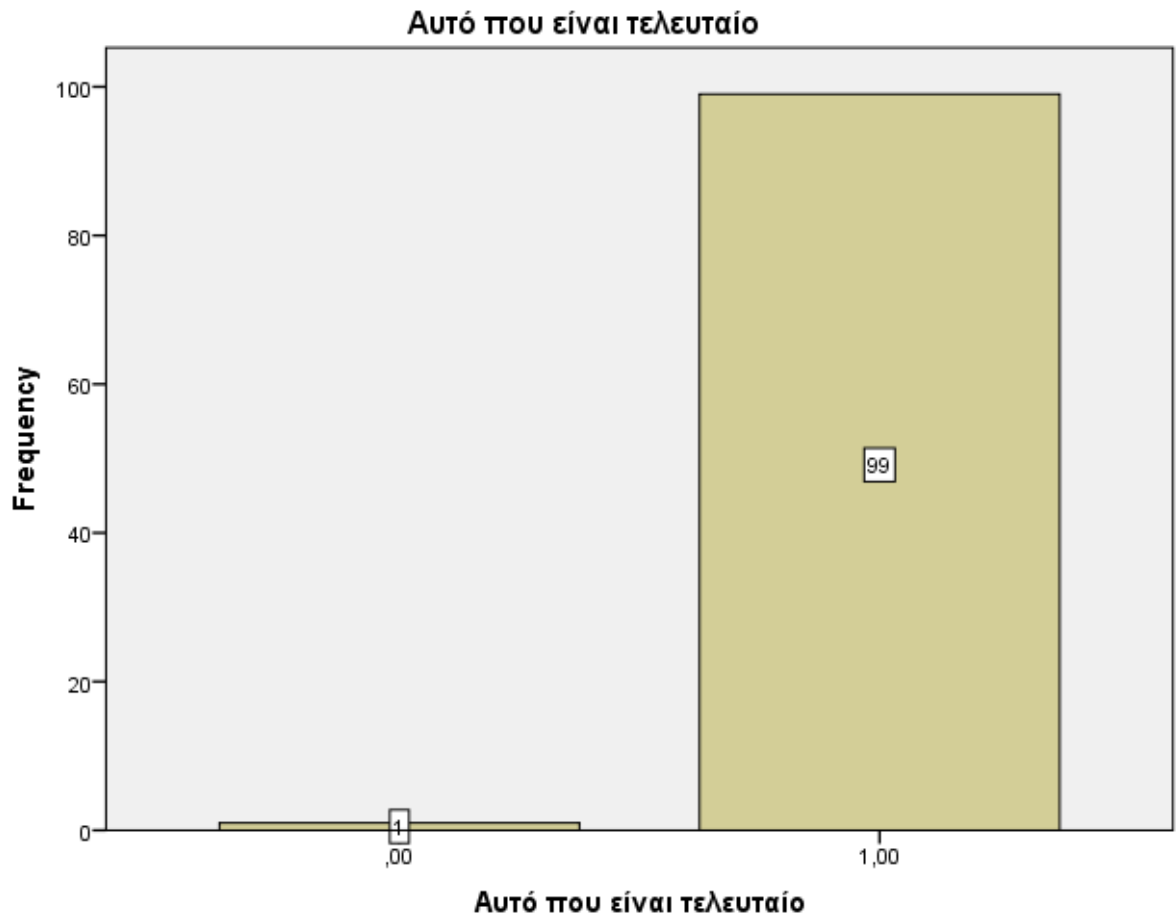

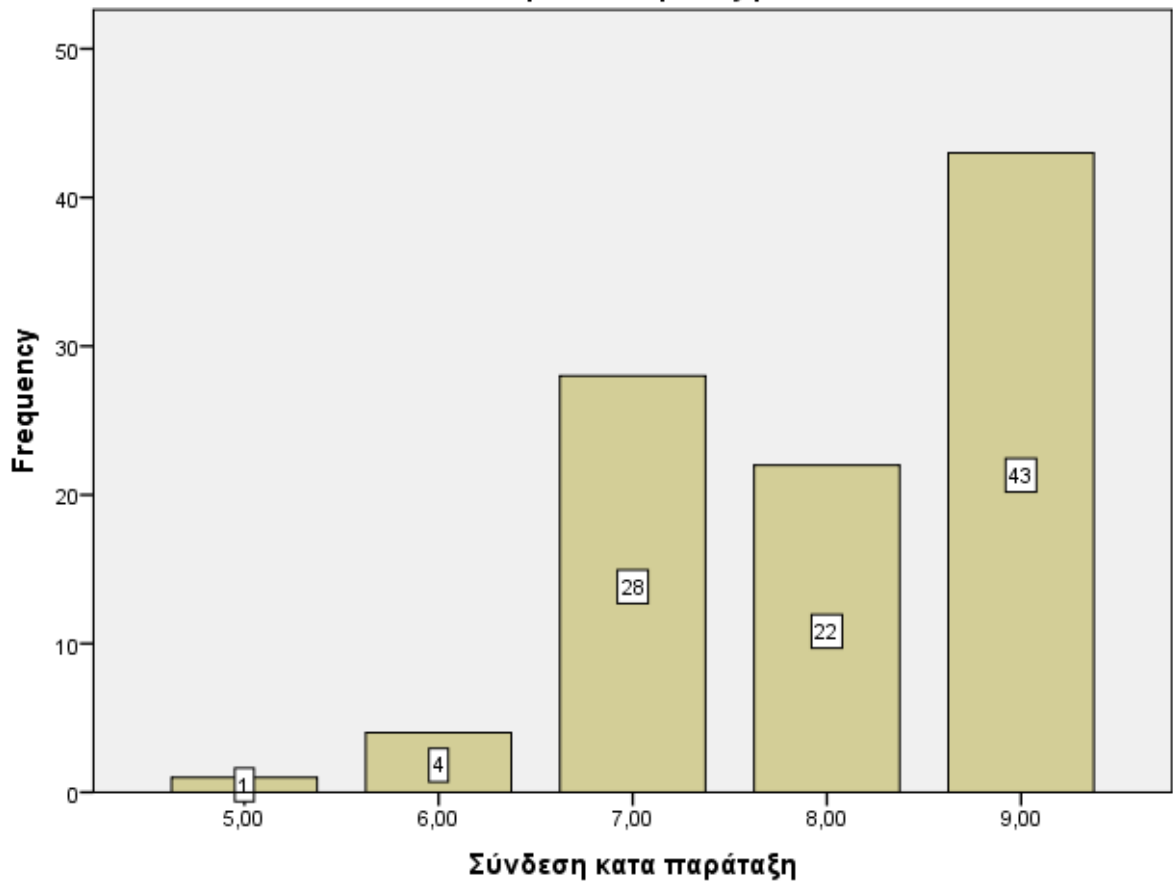

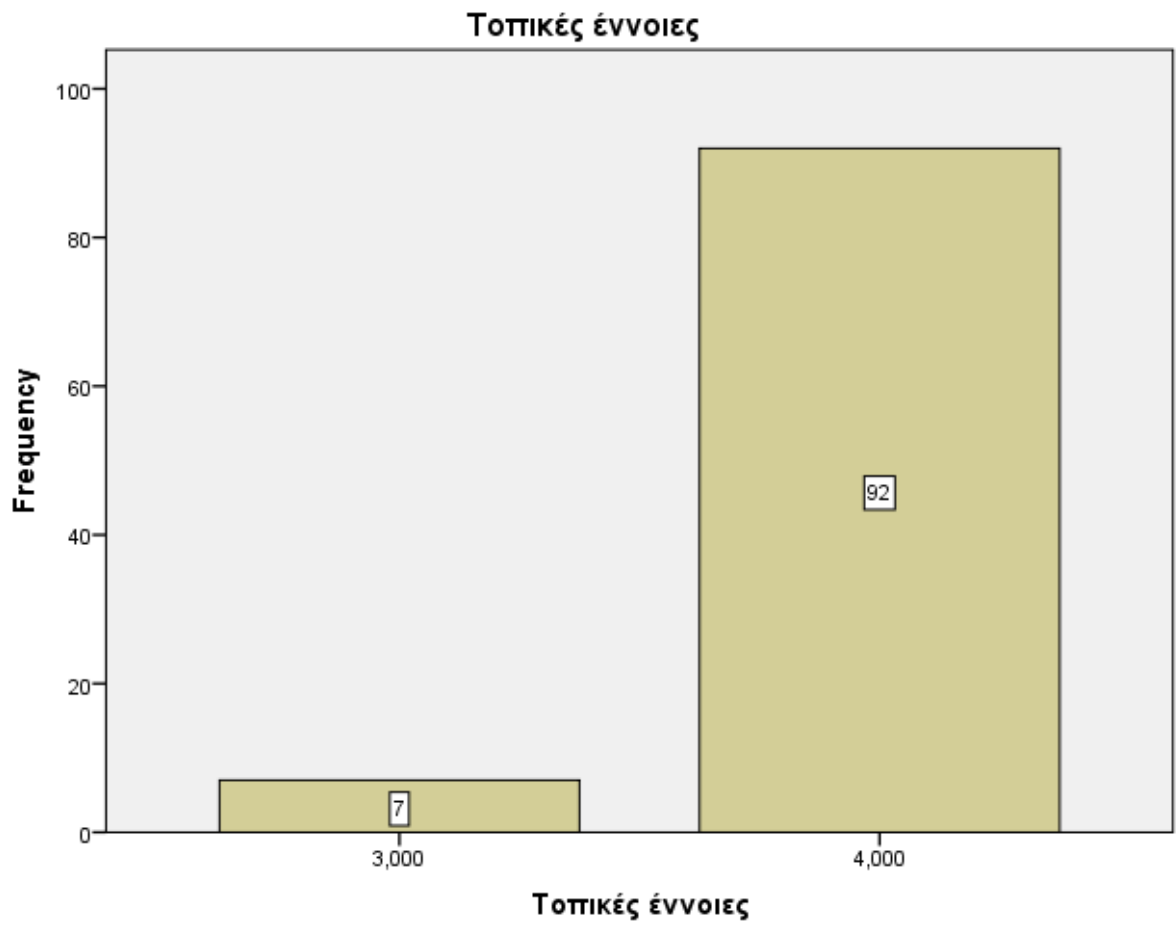

Σύνδεση κατα παράταξη

Χρονικές σειρά

